ΕΤΟΣ 9ον

Αρ. 413

ΜΠΟΥΚΕΤΟ

932

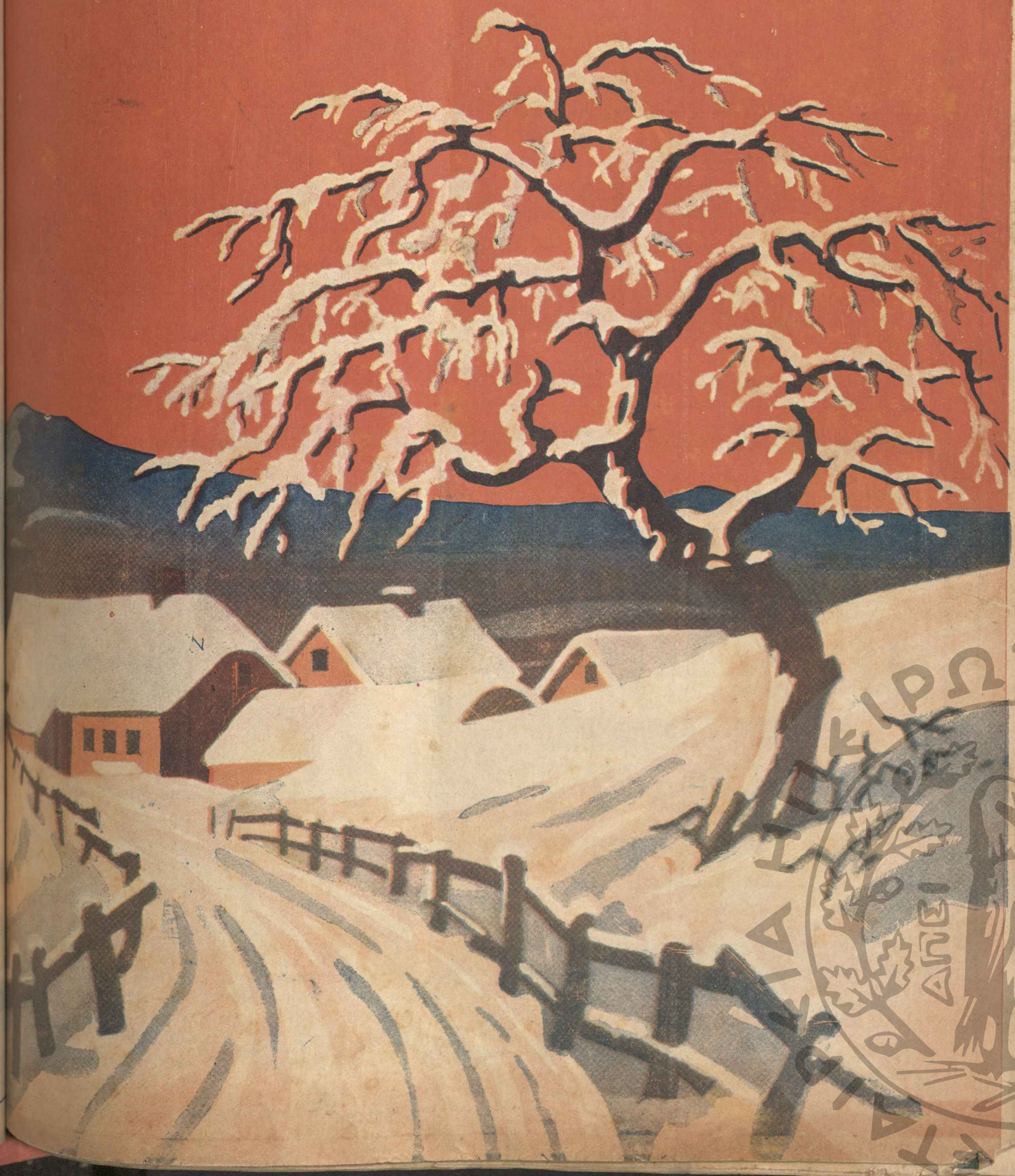

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ ΚΑΙ ΕΘΝΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΘΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Ἡ ἀνάπτυξις

τοῦ μικροῦ παιδιοῦ δημιουργεῖ κατανάλωσιν τῶν φυσικῶν του δυνάμεων. Εἰς τὴν νεαρὰν αὐτὴν ἡλικίαν ἡ συνήθης τροφὴ δὲν ἐπαρκεῖ πάντοτε εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ὀργανισμοῦ, ἐπιβάλλεται κατὰ συνέπειαν ἡ προσφυγὴ εἰς τὸ διαιτητικὸν προϊόν:

«Ὀβομαλτίνη»

τὸ ὁποῖον περιέχει τὰς κυριωτέρας θρεπτικὰς οὐσίας τοῦ γάλακτος τοῦ αὐγοῦ καὶ τῆς βύνης. Εἶνε τὸ ἄριστον τῶν δυναμωτικῶν ἐξασφαλίζει δὲ τὴν πλήρη σωματικὴν εὐρωστείαν.

Πωλεῖται εἰς ὅλα τὰ καλὰ Ἐδωδιμοπωλεῖα καὶ Φαρμακεῖα.

Dr A. WANDER S. A. BERNE

Γεν. ἀντιπρόσωπος **Γ. Σ. ΧΡΥΣΟΣΤΑΛΗΣ**

Ὁδὸς Ἁγίου Κωνσταντίνου 14 - Ἀθῆναι

Δοκιμάσατέ την καὶ θὰ βεβαιωθῆτε διὰ τὴν ἀρίστην ποιότητά της.
ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΠΑΝΤΟΥ Δρ. 12.50.

Παρακαταθήκη ΣΠΥΡΟΥ ΚΑΙ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Κολοκοτρώνη 77, ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ. ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦ. 40-317.

Ἔχετε δωρεὰν ἀποζημίωσιν κάθε φορὰ ποὺ θὰ ἀσθενήσετε καὶ ἡ οἰκογένειά σας ἐὰν πάθῃ ποτὲ ἡ ζωή σας.

Ἔχετε τὸν κανονικὸν τόκον ἐπὶ τῆς καταθέσεώς σας.
Ἔχετε τὰ χρήματά σας ὅποτε τὰ θελήσετε

Διὰ τοῦ νέου

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ

ΛΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΟΥΣ ΟΔΗΓΙΑΣ

ΝΕΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΝΩΝ ΕΙΔΩΝ

ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΒΟΥΛΗΣ 5Α

Ἐν τῷ ὁποίῳ εὑρίσκονται ἐκτεθειμένα εἰς τιμὰς ἀπαυγωνισμοῦ καὶ ἀνανεοῦνται διαρκῶς τὰ κάτωθι εἴδη:

ΣΑΜΠΑΝΙΕΡΕΣ (μπόλλες) — ΠΙΑΤΕΛΛΑ — ΔΙΣΚΟΙ — ΕΙΔΗ ΤΟΥΑΛΕΤΤΑΣ — ΔΙΑΦΟΡΑ ΒΑΖΑ — ΠΟΤΗΡΙΑ — ΚΑΡΑΦΕΣ — ΚΑΝΑΤΕΣ — ΛΑΜΠΕΣ ΗΛΕΚΤΡΙΚΑΙ ΦΟΡΗΤΑΙ — ΣΤΑΚΤΟΘΗΚΕΣ — ΦΡΟΥΤΙΕΡΕΣ — ΑΝΘΟΔΟΧΕΙΑ, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ὅθεν παρακαλεῖσθε, ὅπως, πρὶν ἐκλέξητε τὰ ὅδρα σας, τιμήσητε διὰ τῆς ἐπισκέψεώς σας τὸ νέον τοῦτο ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΚΡΥΣΤΑΛΛΙΝΩΝ ΕΙΔΩΝ, ὁδὸς Βουλῆς 5α. μετὰ πλείστης ἐμπιστεσύνης, ὅτι θὰ ἐξυπηρετῆσθε ἐν αὐτῷ πάντοτε μὲ προθυμίας καὶ εὐσυνειδήτως.

Ἡ ἀπόπνοια τοῦ στόματος κάμνει τὴ χειρίστη ἐντύπωσι γιὰ ὅσους τὴν ἔχουν. Τὰ κιτρινισμένα δόντια ἀφαιροῦν κάθε χάρι. Δύνασθε ν' ἀπαλλαγῆτε κι' ἀπὸ τὰ δύο μὲ μίαν μόνον χρῆσιν τῆς θαυμασίας ὀδοντόκρεμας Χλωροδόντ. Τὰ δόντια σας θὰ γίνουν στιλπνὰ σὰν φιλντισένια. Μία δοκιμὴ πείθει. Ἀποστείλατέ μας τὴν παροῦσαν ἀγγελίαν ἐντὸς ἀνοικτοῦ φακέλλου ἐπικολλῶντες 20λεπτον γραμματόσημον. Θὰ λάβετε δωρεὰν ἕνα δοκιμαστικὸν σωληνάριον, τὸ ὁποῖον ἀρκεῖ δι' ἐπανειλημμένας σας χρήσεις. Γεν. Ἀντιπρ. Α. Π. Ρεμπουτζάκος, Πραξιτέλους 42, Ἀθῆναι. Τὸ σωληνάριον δρ. 11.—, διπλοῦν δρ. 18.

ΑΡΡΑΒΩΝΕΣ

Σφυρήλατοι ἔτοιμοι καὶ ἐπὶ παραγγελίᾳ τελευταίας μόδας, στενὲς καὶ πομπέ (Καρατιῶν 18 ἠγγυημένοι, δράμια τὸ ζεῦγος καὶ μὲ τὸ ὀνοματεπώνυμον ἐντός)
ΜΟΝΟΝ ΕΙΣ ΤΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΜΑΣ ΘΑ ΤΑΣ ΕΥΡΗΤΕ

ΑΝΤΙ ΔΡΑΧΜΩΝ 420 ΤΟ ΖΕΥΓΟΣ

ΑΔΑΜΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟΝ, ΧΡΥΣΟΧΟΕΙΟΝ, ΩΡΟΛΟΓΟΠΟΙΕΙΟΝ

ΣΤΕΛΙΟΥ & ΖΕΡΒΑ

ΟΔΟΣ ΑΠΕΛΛΟΥ 3 (πάροδος πλατείας Δημοτ. Θεάτρου) Ἀθῆναι

Ἀποκόψατε καὶ φυλάξατε τὸ παρόν.

ΑΡΧΑΙΑ ΕΒΡΑΪΚΗ ΚΗΔΕΙΑ

(Παλιὰ Γκραβούρα)

ΔΑΗΜΕΡΕΣ ΔΙΗΓΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

ΤΟΥ κ. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΛΑΤΡΕΥΤΗ ΜΗΤΡΙΑ

(ΔΙΗΓΗΜΑ ΑΛΗΘΙΝΟ)

('Ανέκδοτον)

Πέντε κάμποσα χρόνια —δώδεκα, δεκαπέντε— ὅταν μιὰ μέρα, βραδυά, ἤρθε στὸ σπίτι μου, νὰ μὲ γνωρίσῃ, ἕνα κορίτσι.

Τὸ πράγμα συνηθισμένο, τὸ κορίτσι ὅμως ἔκπαστο. 'Αριστέα τὴ λένε. Πολὺ χοντρή, πολὺ ὄμορφη, πολὺ ἔξυπνη, πολὺ εὐγλωττη, πολὺ τὸ κάτωμα καὶ πολὺ μορφωμένη. Ἔτσι πελώρια ποὺ ἤταν, θὰ ἔπαιρνε κανένας γιὰ μεγάλη μὰ ἡ παιδική, ἡ ἀθῶα, ἡ ἀγαθὴ ἔκφραση ποὺ προσώπου της τὴν ἔδειχνε κάτω τῶν εἴκοσι χρονῶν.

Μπῆκε στὸ γραφεῖο μου, μοῦ μίλησε θαρρετὰ γιὰ ἕνα σωρὸ πράγματα, καὶ στὸ τέλος μοῦ δήλωσε πὼς κ' ἡ μαμμά της εἶχε τὴν ἰδέα ἐπιθυμία νὰ μὲ γνωρίσῃ.

—Γι' αὐτὸ κυρίως ἤρθα, ἐπρόσθεσε. Γιὰ μένα, ἡ ἐπιθυμία τῆς μαμμᾶς εἶνε διαταγή. Τὴν ἀγαπῶ τόσο πολύ! Θὰ μᾶς κάνετε τὴν τιμὴ ἀπ' αὐτὲς τὶς ἡμέρες, νὰ ἔρθῆτε στὸ σπίτι;

Μόλις τὴς ἡ ὁμορφιὰ δὲν εἶνε τόσο δυνατή, ὅσο νομίζουν· ἐνοοῦμαι νὰ τὴν ἐξιστάσω, εἶνε παιπούδιασμη;

—Ἀφοῦ τὸ θέλετε, δεσποινίς, εὐχαρίστως! Τιμὴ καὶ γιὰ μένα.

Κι' ἡ τιμὴ ἀπὸ τὴν ὁμορφιὰ ποὺ προσδιόρισαμε πῆγα.

Τὸ σπίτι, σὲ μιὰ πάροδο τῆς ὁδοῦ Βουκουρεστίου, ἤταν ψηλό, ἀνοιχτὸ καὶ πολυτελέστατο. Μοῦ ἄνοιξε μιὰ καλοντυμένη κοπελιὰ, ἀμέσως ἀνεφάνηκε στὸ κεφαλόσκαλο ἡ 'Αριστέα, κ' αὐτή, γελοῦμενη, μ' ἔπιασε σ' ἕνα κομψότατο, καλλιτεχνικὸ καὶ ἀνθοστόλιστο σαλόνι, ὅπου ἤταν μαζεμένα τ' ἀδέρφια της.

Τρία τὸ ὅλον: ὁ 'Αλέκος, ὅς δεκαοχτὰ χρονῶν· ὁ Κωστάκης, ὅς δεκαπέντε· κ' ἡ Μαργαρίτα, ὅς δεκαοχτώ. Μὰ ἄτιμος ἡ 'Αριστέα, κ' ὅλ' αὐτὰ τὰ παιδιὰ ἤταν χοντρὰ, μεγαλόσωμα, πελώρια. Κι' αὐτὴ ἀκόμα ἡ Μαργαρίτα μὲ τὶς κοντὲς κάλτσες, εἶχε ἀνάστημα, στῆθος, γοφιὰ καὶ μπράτσα σωστῆς γυναίκας. Ἔφοραν κόλλα μεταξύ τους κατωπλήτικα. Τὸ ἕνα κατάστρωτο δέρμα, τὰ ἴδια κόκκινα μάγουλα, τὰ ἴδια μαῦρα μάλλια, τὰ ἴδια μεγάλα φωτεινὰ μάτια, τὰ ἴδια ὀβρὰ χαρακτηριστικά. Μόνο ἄμα τὰ παρατηρούσες καλύτερα, ἔβλεπες πὼς τὰ τέσσερα παιδιὰ ἤταν γιαννὶ σὲ δυὸ καλοῖτια διαφορετικά:

Ὁ 'Αλέκος, ὁ μεγάλος, κ' ἡ μικρὴ Μαργαρίτα, εἶχαν πρῶτο μπόι κ' ἕνα πάχος κάτοχο πλαδαρό. 'Απεναντίας, τὸ πάχος τῆς 'Αριστέας καὶ τοῦ Κωστάκη ἤταν σφιχτὸ, στερεὸ, καὶ τὸ μπόι τους, σχετικὰ μὲ τὴν ἡλικία τους καὶ μὲ τοὺς ἄλλους, χαμηλότερο. 'Ακόμα, ὁ 'Αλέκος κ' ἡ Μαργαρίτα ἤταν λιγάκι μακροπρόσωποι καὶ πιὸ ψηλόμεσοι ἀπὸ τὸν Κωστάκη καὶ τὴν 'Αριστέα.

Ὅμως τὸ ἴδιο ὄμορφα καὶ τὰ τέσσερα. Ὁ πατέρας τους θάταν χωρὶς ἄλλο κανένας γοντρός, γερὸς ὁμορφάνθρωπος, κ' ἡ μητέρα τους χαμμιὰ ἀνατολίτικη κοκκόνη. 'Οπωσδήποτε, ἡ 'Αριστέα ξεχώριζε. Ἤταν πιὸ ὄμορφη κ' ἀπὸ τὴ Μαργαρίτα.

—Ἡ μαμμὰ ἔφτασε, καθῆστε! μοῦ εἶχαν πεῖ.

Καὶ περμένοντας, μιλούσαμε ἀφιλολογίας.

Ὅλα τὰ παιδιά, κ' ἡ μικρομεγάλη ἀκόμα Μαργαρίτα, εἶχαν διαβάσει βιβλία μου· καὶ ζωηρά, θαρρετά, ἀφυχτά, μαζὶ καὶ τὰ τέσσερα, μοῦ ἔλεγαν τὶς προτιμήσεις τους καὶ τὶς ἀντιρρήσεις τους. Ἐ Ἀχ, γιατὶ ν' αὐτοκτονῇ ἡ Φωκεανὴ Σάντρη;... "Αχ, γιατὶ ἡ Ἀνουσα νὰ μὴν παίρνῃ τὸ Φρέντο;... "Αχ, καλύτερα κάμενε τίμια γιὰ πάντα ἡ Χρηστίνα!...». Ἔδειχναν μεγάλη χαρὰ ποὺ μὲ εἶχαν ἐκεῖ καὶ μποροῦσαν νὰ μοῦ τὰ λένε ὅλ' αὐτὰ κατὰ πρόσωπο, νὰ ξεθυμαίνουν. 'Οπως ἡ 'Αριστέα, ὅλα μοῦ μιλοῦσαν ἐλεύθερα, χωρὶς καμμιὰ συστολή, χωρὶς δελλᾶ, σὰν πλουσιόπαιδα τοῦ κόσμου, χαϊδεμένα, περιστοιχισμένα, συνηθισμένα. 'Εοχόνταν κοντά μου, μ' ἀγγίζαν ἀφεγέστατα, μοῦλεγαν «εἶστε χαλός! σᾶς ἀγαπῶ!», μπήκαν κάπου-κάπου καὶ μεταξύ τους, παιγνίδιζαν, μὲ χειρονομίες, μὲ γελάσματα κ' ὅλ' αὐτὰ φυσικότατα, ἀφελέστατα καὶ — τὸ περίεργο — χωρὶς νὰ βγαίνουν ἀπ' τὰ ὅρια κάποιου σεβασμοῦ, σὰν παιδιὰ μὲ καλὴ καρδιὰ, μὰ καὶ μὲ καλὴ ἀνατροφή.

—Ἡ μαμμά!

—Ἡ μαμμά!

Εἶταν ἄξαφνα ὁ Κωστάκης κ' ἡ Μαργαρίτα μαζὶ καὶ μὲ χαρὰ πετιχτήκανε στὸ διάδρομο.

Σὲ λίγο, γύρισαν στὸ σαλόνι, ἔγκυος στὴ μόνη μιὰ νέα. Ὁ Κωστάκης τῆς κάτουσε τὸ χέρι, ἡ Μαργαρίτα τῆς ἀγκάλιαζε τὸν ὦμο.

Δὲν ἦταν λοιπὸν ἡ μαμμά. Τὰ παιδιὰ ἔκαμαν λάθος. Κάποια φληνάδα τους βέβαια ἢ συγγένισσα...

'Αλλὰ ὄχι. 'Εγὼ ἔκαμα λάθος.

— 'Η μαμμά! συσταίνει ἡ 'Αριστέα.

— 'Η μαμμά! ξαναλένε, μ' ὁλοφάνερο καημάρι, κ' ὅλα τἄλλα παιδιά.

Κι' ἐγώ, ποὺ εἶχα σηκωθεῖ γιὰ νὰ χαιρετήσω, μένω μὲ τὸ στόμ' ἀνοιχτό.

Μαμμὰ αὐτὴ τῶν μεγάλων, τῶν πελώριων παιδιῶν, ἡ λεπτὴ αὐτὴ νέα, ποὺ δὲν φαινόταν μεγαλύτερη ἀπὸ τὴν 'Αριστέα;....

Καὶ γιὰ μὲν φαινόταν γυναίκα, παντρεμένη, κυρία. Μὰ ὅσα χρόνια κ' ἂν τῆς ἔκρυβε μιὰ θαυμάσια κράση καὶ μιὰ ἀπερίγραπτη ὁμορφιά, πάλι θἄταν ἀδύνατο νἄχε γεννήσει αὐτή, ἔστω καὶ δεκαπέντε χρονῶν, τὴν 'Αριστέα, ποὺ πλησίαζε τὰ εἴκοσι. Τί μυστήριο ἦταν αὐτό;

"Ω, τὸ ἀτλούστερο τοῦ κόσμου!

'Η 'Αριστέα, βλέποντας τὴν ἔκπληξή μου, πρόσθεσε:

— Ξέχασα νὰ σᾶς πῶ, πὼς δὲν εἶνε καθαυτὸ μαμμά μας, τὴν ἀγαποῦμε ὅμως σὰ μαμμὰ καὶ καλύτερα!

— "Α! μητριὰ λοιπόν; ψιθύρισα σὰ χαζός.

— "Ω, μὴ μεταχειρίζεστε τέτοια λέξι! φώναξε μὲ φρίση ἡ 'Αριστέα. Μητρὰ ἡ μαμμὰ μας; Κάθε ἄλλο!

Καὶ λέγοντας, ἡ μεγάλη κόρη ἀγκάλιασε καὶ κατταφίλησε τὴ νέα γυναῖκα, σὰ νἄθελε νὰ τὴν ξαναποτύπωσ αὐτὴ γιὰ τὴν κακὴ λέξη ποὺ μοῦ ξέφυγε μέσα.

— Πιαρντόν! τῆς εἶπα κ' ἐγώ. 'Ηταν κάτι ποὺ δὲν τὸ περίμενα, δὲν τὸ φαντάστηκα καὶ...

— Δεν πειράζει, μὲ καθησύχασε εὐγενικώτατα ἡ «μαμμά». "Αν ἡ λέξη «μητριὰ» ἔχει κακὴ σημασία, ἐμεῖς ἐδῶ μποροῦμε νὰ τὴ λέμε μὲ καλή.

— Ποτέ! φώναξε ἡ Μαργαρίτα. - 'Εμεῖς ποτὲ δὲν θὰ ποῦμε τὴ μαμμὰ μας μητριά!....

— Μὰ ἀφοῦ εἶμαι; γέλασε κείνη.

— "Ας εἶσαι! ἐμεῖς δὲν σὲ... ἀναγνωρίζουμε!

Κι' ἄρχισαν πάλι τ' ἀγκαλιάσματα, τὰ φιλιὰ καὶ τὰ χάδια. 'Ηταν κατατηκτικό. 'Εκεῖ ποὺ μιλούσαμε, πότε ὁ Κωστάκης τήγαινε πίσω τῆς κ' ἀκουμπούσε τρυφερὰ στὸ κεφάλι της τὸ μαγουλό του, πότε ἡ Μαργαρίτα καθόταν μιὰ στιγμὴ στὰ γόνατά της —ταπεινὴ κ' ἐλαφρὰ γιὰ νὰ μὴν τὴ βαραίνῃ ὁ ὄγκος της— καὶ πότε ὁ 'Αλέκος, ὁ μεγάλος, ὁ παιδαρος, καθισμένος κοντά της, τῆς ἄρπαζε τὸ χέρι καὶ τῆς τὸ φιλοῦσε. Στιγμὲς—στιγμὲς, ὅλα μαζὶ τὰ παιδιὰ βρισκόνταν κοντά της, γύρω της, καὶ σχημάτιζαν ἕνα θαυμάσιο συμπλεγμα, μιὰ εἰκόνα γεμάτη ἀγάπη κ' ἀμοφρά. Θἄλεγες πὼς τὰ παιδιὰ μικραίνανε μπροστά της καὶ γινόταν παιδάκια, ἐνῶ ἐκείνη, ποὺ μποροῦσε ἐξαίφνης νἄταν ἀδερφή τους, μεγάλωνε, γινόταν μιὰ μαμμὰ ἀληθινή.

Αὐτὸ δὲν τόχα ξεναιδεῖ οὔτε μὲ μαμμάδες περικυκλωμένες ἀπὸ παιδιὰ ποὺ τἄχαν γεννήσει αὐτές. Ἤμαυν γοητευμένος καὶ συγκινημένος. Καὶ τὴ γοητεία μου μεγάλωνε βέβαια ἡ ὁμοφιὰ ὅλων αὐτῶν τῶν προσώπων καὶ τῶν πραγμάτων ὁλόγυρα. Γιατὶ κ' ἡ μητριά,—εἰκοσιδυὸ μάλις χρονῶν, καθὼς μοῦ εἶπε πάνω στὴν κουβέντα— ἔβαζε κάτω καὶ τὴν 'Αριστέα. Χιονάτη, κατάξανθη, γαλανή, ὅλη δροσιά, ὅλη γλύκα. Λεπτὴ πάντα μπροστὰ στὰ χοντροκάριτσα, μὰ καὶ γεμάτη ἀνάλογα μὲ τὸ ψηλὸ καὶ λυγερὸ της κορμί, φορεῖοῦσε μιὰ ρόμπα ποὺ τὄδειχνε σὰν ἄγαλμα κάτω ἀπὸ πέπλο καί, μὲ τὸ ἐλάχιστο κίνημα, ἔπεφτε τὸ ντεκολτέ της, ξεσκεπάζοντας πότε τὸν ἕναν, πότε τὸν ἄλλον ὦμο, ποὺ ἔλαμπε μιὰ στιγμὴ κἀ ξαναεσκεπαζόταν.

Μιλούσαμε πάλι φιλολογίαν. "Ἐπρεπε τώρα ν' ἀκούσω τὶς προτιμήσεις καὶ τὶς ἀντιρρήσεις τῆς μαμμᾶς, ποὺ εἶχε περισσότερες καὶ σοβαρότερες. Γιατὶ ὄχι μόνο ἡ πεῖρα τῆς ἦταν μεγαλείτερη ἀπὸ τῶν παιδιῶν —πάντα μιὰ γυναῖκα παντρεμένη— ἀλλά, καθὼς μπόρεσα νὰ καταλάβω, καὶ τὸ γοῦστο της, κ' ἡ μόρφωσή της.

'Ωστόσο μοῦ γεννήθηκε ἡ περιέργεια νὰ γνορίσω καὶ τὸ σύζυγο, τὸν πατέρα, νὰ ἰδῶ τί λογῆς ἦταν κ' αὐτὸς καὶ τί ρόλο ἔπαιζε μέσα στὴν τρυφερὴ ἀγάπη ποὺ ἔδενε τόσο στενὰ τὴν οἰκογένεια. Γιατὶ καὶ τὰ τέσσερα ἀδέρφια φαινόνταν τόσο ἀγαπημένα μεταξύ τους, ὅσο τὸ καθένα ἀγαποῦσε, λάτρευε καὶ τὴ μητριά. Μὲ πληροφόρησαν ὅμως πὼς πατέρας στὸ σπίτι δὲν ἀτῆρχε. 'Ο κύρως Κετσόγλου ἔλειπε στὴν Εὐρώπη κ' οὔτε ἤξερον πότε θὰ γύριζε.

Κι' ἀπὸ κάποια κατήφεια ποὺ ἐσκίασε μιὰ στιγμὴ καὶ τὰ πέντε γελοίμενα πρόσωπα, κατάλαβα πὼς ὁ πατέρας αὐτὸς ποὺ ἔλειπε, δὲν ἦταν τὸ ἴδιο ἀγαπητὸς στὴν οἰκογένεια...

***

"Υστερα τὰ ἔμαθα ὅλα. 'Η 'Αριστέα, ποὺ ξανάρθε στὸ σπίτι μου, καὶ ξαναπῆγα στὸ δικό της, καὶ σὲ λίγο γίναμε καλοὶ φίλοι, μοῦ τὰ εἶπε, μοῦ τὰ ἐμπαστευτήρισε, χωρὶς νὰ φοβηθῇ πὼς κάποτε μποροῦσε καὶ νὰ τὰ γράψω...

Καὶ νά:

"Ως πρὸ ἑνάμισυ-διυὸ χρόνια —ἀπὸ τὴν ἐποχὴ δηλαδὴ ποὺ τὴν γνώρισα— ἡ οἰκογένεια Κετσόγλου καθόταν στὴν Πόλη. 'Η μητέρα, ἡ ἀληθινὴ μητέρα, πέθανε λίγον καιρὸ ἀφοῦ γέννησε καὶ τὴ Μαργαρίτα. 'Ο χηριός, ἂν καὶ νέος τότε ἀκόμα καὶ πολὺ πλούσιος, δὲν θέλησε νὰ ξαναπαντρευτῇ. 'Αλλὰ ὄχι γιὰ ν' ἀφοσιωθῇ στὴν ἀνατροφὴ τῶν παιδιῶν του. Κάθε ἄλλο! Τὴν ἀνέθεσε σὲ μιὰ γοιαθειά, ποὺ τὴν ἔκανε νοικοκυρὰ στὸ σπίτι —ἔν' ἀρχοντόσπιτο, παλιὸ πάνω στὸ Βόσπορο— καὶ τοῦ λόγου του, ἐλεύθερος, ξανάρχισε τὴν τρελλοζωὴ ποὺ ἔκανε κ' ἀνύπαντρος —τὰ τελευταῖα χρόνια καὶ παντρεμένος— γλέντια καὶ ταξίδια μὲ γυναῖκες καὶ μὲ φίλους γλεντζέδες, σὰν κ' αὐτόν. Εὐτυχῶς ποὺ ἡ περιουσία ἦταν μεγάλη κ' ἡ γοιαθειὰ—θεια καλὴ καὶ φιλόστοργη, εἰδεμὴ ἄσχημα θὰ τὴν εἶχαν τὰ καϊμένα τὰ ὀρφανά.

Δέκα χρόνια πέρασαν ἔτσι. "Ενα καλοκαίρι, στὴν Πόλη, ὁ ἑδῶμος χῖρος γνώρισε τὴν Παυλίνα. Ξεπρελλάθηρε μαζί της. Τὴν ἀγάπησαν ὅμως καὶ τὰ παιδιὰ ποὺ τὴ γνώρισαν συγχρόνως. Κι' ὅταν ὁ πατέρας τους τὰ ρώτησε, γιὰ τὸν τύπο, τὸν πρότρεψαν μ' ἕνα στόμα:

— Ναί, μπαμπά! Νὰ τὴν πάρῃς τὴν Παυλίνα! Εἶνε τόσο ὄμορφη καὶ τόσο καλή! Τὴν θέλουμε!

Τὸ ἴδιο καλοκαίρι ἔγινε ὁ γάμος.

Στὴν ἀρχή, τὰ πῆγαν θαυμάσια. 'Ο κ. Κετσόγλου εἶχε τέτοια τρέλλα γιὰ τὴν καινούργια του γυναῖκα, ποὺ δυὸ ὁλόκληρους μῆνες, βῆμα δὲν ἔκαμε ἀπὸ κοντά της. Θἄθγαινε ἡ Παυλίνα; θἄθγαινε κ' αὐτός. Θὰ καθόταν στὸ σπίτι ἡ Παυλίνα; θὰ καθόταν κ' αὐτός. "Εκοψε ὅλως-διόλου μὲ τοὺς γλεντζέδες του φίλους καὶ φαινόταν πρότυπο συζύγου.

Φαινόταν, ἀλλὰ δὲν ἦταν.

Τὴν ὁμορφὴ αὐτὴ Παυλίνα, ποὺ ἦταν κ' ἐκοσι χρόνια μικρότερή του, τὴν πῆρε ὄχι ἀπὸ αἴσθημα, ἀπὸ ἐκτίμηση, ἀπὸ ἀγάπη ἀληθινή. Μόνο γιατὶ τοῦ ἄρεσε. Καὶ τὴν εἶχε ἄπως θέλει καὶ μιὰ ἀπὸ τὶς ἐλαφρὲς ἐκείνες φληνάδες ποὺ, ποὺ κατὰ τύχη θὰ τὴν ἔκανε νόμιμη γυναῖκα. Τὸ ἀποτέλεσμα φυσικότατο: Τὴ χόρτασε, τὴ βαρέθηκε σὲ δυὸ μῆνες. Καί, συνηθισμένος ν' ἀλλάζῃ, ξεκάρφωσε τὰ δικά του. "Οχι τὴν ἡμέρα, ἀλλὰ οὔτε τὴ νύχτα δὲν καθόταν πιὰ στὸ σπίτι του. Ξενυχτοῦσε ἔξω μὲ τοὺς γλεντζέδες ποὺ τοὺς ξαναβρῆκε. Στὸ τέλος ἐρωτεύθηκε τρελλὰ μιὰν ἄλλην, μιὰ ἀφίνοντας μάρμαρο καὶ τὴν Παυλίνα καὶ τὰ παιδιά του!

Αὐτὸ ἔγινε πέντε μῆλις μῆνες μετὰ τὸ δεύτερο γάμο.

— Γιὰ φαντάσου! ἔκαμα, καθὼς μοῦ διηγόταν ἡ 'Αριστέα.

— 'Αλήθεια, μοῦ εἶπε, φανταστήκατε ποτὲ τέτοια πράγματα, καὶ σεῖς ἀκόμα ποὺ γράφετε μυθιστορήματα;

— "Οχι, μὰ τὸ Θεό!

— Νὰ λοιπὸν ποὺ ἡ πραγματικότης ὑπερβαίνει καμμιὰ φορὰ τὴ φαντασία!...

'Η γριὰ—θεία πέθανε σὲ λίγο. Τὰ παιδιὰ ἔμειναν μονάχα μὲ τὴ νεαρὴ μητρυιά. 'Εκείνο τὸ χρόνο, οἱ Τοῦρκοι στὴν Πόλη ἄρχισαν ν' ἀρμειεύουν κ' οἱ Ρωμοί, ὅσοι εἶχαν τὸν τρόπο, νὰ φεύγουν. Τδιαθ' ὁ Κετσόγλου, ποὺ βρισκόταν τότε στὴ Βιέννη, τοὺς ἔκαμε πληρεξουσιο νὰ πουλήσουν τὸ σπίτι καὶ τὰ ἔπιπλα ὅσα—ὅσα, τοὺς ἔστειλε ἀκόμα καὶ τριάντα χιλιάδες λίρες, γιὰ νἀρθοῦν στὴν 'Αθήνα, ν' ἀγοράσουν σπίτι, νὰ ἐγκατασταθοῦν κ.. νὰ τὸν περιμένουν.

Μὲ τὴ βοήθεια καὶ τὴν προστασία τῶν συγγενῶν τῆς Παυλίνας, τὰ κατάφεραν. "Ηρθαν στὴν 'Αθήνα, ἀγόρασαν τ' ὀρφανὸ ἐκεῖνο σπίτι, τὸ ἐπίπλωσαν, κάθησαν καὶ.... ἐνάμισυ τώρα χρόνο περιμένουν τὸν πατέρα.

— Μὰ δὲ βαριέσπε τοὺ θἀρθῇ ποτὲ αὐτός! συμπέρανε ἡ 'Αριστέα. Στὴν ἀρχὴ μᾶς ἔγραφε. Ζητοῦσε συγγνώμην τῆς μαμμᾶς, ποὺ ἀναγκάστηκε νὰ φύγῃ βιαστικὰ γιὰ ὑπόθεσή του — φανταστῆτε!— καὶ τῆς ὑποσχόταν νὰ γυρίσῃ μὲ τὸ πρῶτο. Ἔπειτα ἀραίωσε. Τώρα δὲν γράφει σὲ κανένα. Μουρλός, σᾶς λέω, θεόμουρλος!

— Καὶ κείνη τὴν «ἐλπιεντήρ»... Τὴν ἔχει ἀκόμα;...

— Ποιὸς τὸν ξέρει! "Οπως ἔφυγε στὴ μπομπᾶ, θὰ φέρθηκε καὶ σ' αὐτήν. "Ω, χωρὶς ἄλλο!... Προσπάθησα νὰ τὴν παρηγορήσω:

—Μὴν ἀπελπίζεστε.... 'Εγὼ λέω πὼς θὰ γυρίσῃ μετανοιωμένος καὶ θ' ἀφοσιωθῇ πάλι στὰ παιδιά του καὶ στὴ μαμμά...

Ἡ ἀπάντηση τῆς 'Αριστέας ἦταν ἀπρόοπτη:

—Ὄχι, ὄχι! φώναξε. Καλύτερα νὰ καθῇς ἐκεῖ ποὺ κάθεται!... Ὅ,τι κάνει δὲν ἐπιθυμῶ καθόλου τὸ γυρισμό του, ἀλλὰ καὶ τὸν φοβᾶσαι, τὸ πιστεύετε; Κι' ἐγὼ καὶ τἀδέφια μου. Ζοῦμε τόσο καλά. Εἶμαστε ἀφοσιωμένοι, τόσο ἀγαπημένα μὲ τὴ χρυσὴ μας τὴν Παυλίνα!

—Ἀπὸ τὸ εἶδα...

—Ἂν ἔρθῃ τώρα ὁ μπαμπάς, θὰ μᾶς τὰ χαλάσῃ. "Ω, εἶμαι βέβαιη! Θἄγινε πάλι φασαρίες, ποὺ καλύτερα νὰ λείπουν. Ζοῦμε τόσο καλά!

Ἔτρεπε νὰ τὸ παραδεχτῶ γιὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσω:

—Τέλοσπάντων, ἀφοῦ δὲν αἰσθάνεστε τὴν ἀνάγκη του.... Χρήσιμο θέλουν οἱ σεῖς στέλνει... 'Ε, σὲ λίγο κάλα σεῖς θὰ παντρευτῆτε...

Ἄλλη ἀπρόοπτη ἀπάντηση:

—Νὰ παντρευτῶ;! Τί λέτε; Νὰ χάσω τὴν εὐτυχία ποὺ ἔχω τώρα στὸ σπίτι μας, κοντά στ' ἀδέρφια μου, κοντὰ στὴ μαμμά;.... Ὅλη ἡ ἀγάπη ποὺ ἔχω νὰ βρῶ ἢ νὰ σχηματίσω ἐγὼ μιὰν ἄλλη οἰκογένεια ἐκεῖ ποὺ ἔχω καὶ χαίρομαι; 'Α, εἶνε τόσο σπάνιο σήμερα ἡ ἀρμονία! 'Οπως κατάντησε ὁ κόσμος....

Ἔλεγε κάποια ἀντίρρηση:

—Μὰ μπορεῖτε πάλι νὰ μείνετε πάντα ἔτσι;

—Κάποια ἰσως ὄχι, μοῦ ἀπαντοῦν. Ἀλλὰ θὰ μείνω ὅσο περισσότερο μπορέσω. Εἶμαι δεκαπέντε χρονῶν. 'Ε, ἄς περάσουν ἕνα χρόνο καὶ βλέπουμε. Ἔχει τί γίνεται ὥς τότε... Ἀποφασίζουμε, γιὰ νὰ παντρευτῶ, τὸ ἴδιο σκεφτιὰ πολύ, πολύ... Ξέρω πολλὰ κορίτσια, ποὺ δὲν ζοῦν ἀπὸ τὴν ὥρα τους, ὅπως ἐμεῖς, καὶ ἀκόμα νὰ τ' ἀφήσουν, νὰ ἀκοῦν ἀγνωστο. Κι' ἐγώ, ὁ ἀγαπημένος τάχω τέτοια οἰκογένεια...

Τέτοια οἰ κ ο γ έ ν ε ι α.... ἀγαπημένα παιδιά, τέσσερα ἀδέρφια, γιὰ τὸν πατέρα, χωρὶς κἀν τὴ μητρυιά τους, ἀπὸ τὸ μητρικό τους, ἀπὸ τὸν λίγο ἀπάθητο πατέρα τους!... Κι' ἀναγκαζόμουν εὐτυχισμένος νὰ ἀφήσῃ μὴν κατηφῆ ἄξαφνα ὁ Κετσόγλου νὰ γυρίσῃ ἀπὸ τὴν Εὐρώπη καὶ νὰ βρῆκε τὸν — τὸ ἴδιο ἀγαπημένος κ' αὐτὸς—καὶ τὴ γυναῖκα του!

Ἔπρεπε νὰ τὸ παραδεχτῶ γιὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσω:

—Τέλοσπάντων, ἀφοῦ δὲν αἰσθάνεστε τὴν ἀνάγκη του.... Χρήσιμο θέλουν σᾶς στέλνει... 'Ε, σὲ λίγο κάλα σεῖς θὰ παντρευτῆτε...

Ἄλλη ἀπρόοπτη ἀπάντηση:

—Νὰ παντρευτῶ;! Τί λέτε; Νὰ χάσω τὴν εὐτυχία ποὺ ἔχω τώρα στὸ σπίτι μας, κοντὰ στ' ἀδέρφια μου, κοντὰ στὴ μαμμά;.... Ὅλη ἡ ἀγάπη ποὺ ἔχω νὰ βρῶ ἢ νὰ σχηματίσω ἐγὼ μιὰν ἄλλη οἰκογένεια ἐκεῖ ποὺ ἔχω καὶ χαίρομαι; 'Α, εἶνε τόσο σπάνιο σήμερα ἡ ἀρμονία! 'Οπως κατάντησε ὁ κόσμος....

ΛΙΑΝ ΠΡΟΣΕΧΩΣ ΣΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»
Τοῦ κ. ΣΤΕΦ. ΔΑΦΝΗ
ΚΑΡΔΙΕΣ ΓΕΜΑΤΕΣ ΕΡΩΤΑ
Ρωμάντζο, γραμμένο μὲ τὴ γνωστὴ δεξιοτεχνία τοῦ συγγραφέως. Ἕνα ὡραῖο εἰδύλλιο ποὺ ἀρχίζει μὲ σκηνὲς τρυφερότητος καὶ ξετυλίγεται σὲ ἀληθινὸ δράμα, μὲ σελίδες παλλόμενες ἀπ' ὅλη τὴ συγχορδία τοῦ ἀνθρωπίνου πόνου.

ΣΙΛΟΥΕΤΤΕΣ ΑΠΟ ΤΑ ΣΑΛΟΝΙΑ

Μ. Π.

Ἀν ὄχι ἡ ὡραιοτέρα, ἀλλὰ βεβαίως ἡ πλέον χαριτωμένη Ἀτθίς, ποὺ δίνει τὴν ἐντύπωσι ἄλλοτε κούκλας, ἔτοιμης γιὰ νὰ κοιμασθῇ σὲ ἀέρινο Χριστουγεννιάτικο, ἄλλοτε μιᾶς «μινιατύρ» στάνιας, κάποτε ὄχι ἐκφραστικὴ καὶ ζωηρότητα Ἰσπανίδος καὶ πάντοτε ἔχει μιὰ παρουσιαστὲ ἀξιοθαύμαστη, ἀπαραίτητη σὲ δεξιώσεις καὶ χορευτικὲς συγκεντρώσεις. Διακεκδαστικὴ σὲ συντροφιὰ καὶ ἐκλεκτὴ φίλη, τὴν κάνει διακρίνει μεγάλως καθωσπρεπισμός. Τύπος κινηματογραφικός. Ἔκει ποὺ θὰ τὴν δῆτε μὲ μεγάλη τουαλέττα, σὲ λίγο θὰ φορῇ πιρόλα καὶ διάλου ἀχίθανον τὸ ἴδιο ἀπόγευμα νὰ τὴν θαυμάσετε ὡς ἐκστατικότατη Ἀμαζόνα.

Η MONTAIN

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

—Δεξιώσεις προχθὲς εἰς τὸ μέγαρον τῆς Αὐστριακῆς Πρεσβείας.

—Εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ χώλλ ἐτοιμάζεται τοὺς πολυτιμοτέρους κεντρικοὺς τοῦ ὁ σιγκαθὴς Πρεσβευτὴς κ. Γκούντερ.

—Αἱ συνεχόμεναι αἴθουσαι πλήρεις ἀπὸ ὡραῖον κόσμον, ὁ ὁποῖος ἔχει προκαλεῖ διὰ ν' ἀκούσῃ τὴν θαυμασίαν παρεπιδιοῦσαν ἐνόρχηστρα παιδικὴν χορωδίαν τῆς Βιέννης.

—Εἰς τὴν σέραν διακρίνομεν σιλουέττες κομψές, ὡραιότατα ἄνθη καὶ φυτὰ σταλίζουν τὸ θερμοκήπιον, τὰ ὁποῖα προσδίδουν μεγαλοπρεπῆ χάριν εἰς τὸ σύνολον τῆς συγκεντρώσεως.

—Οἱ 17 λιλιπούτειοι καλλιτέχναι, οἱ ἀτοτελοῦντες τὴν Βιεννέζικην χορωδίαν, ἐτήρξαν ἀνώτεροι πάσης περιγραφῆς.

—Παρευρέθη ὁλόκληρο τὸ Διπλωματικὸν Σῶμα.

—Διακρίνονται αἱ ἐνδιαφέρουσαι φυσιογνωμίαι: Πρέσβειρα Βουλγαρίας κ. Νέϊκωφ, Πρέσβειρα Βελγίου κ. Νεμρύ.

—Ἐπίσης παρευρέθησαν Στρατηγὸς καὶ ἡ κ. Ταρσούλη, Ὑπουργὸς κ. Ζάννας, Ὑπουργὸς κ. Βουτρλούμης.

—Ἐπτετραμμένος Ἐλβετίας, ἡ κ. Ζεννὺ μὲ τουαλέττα μπλὲ καὶ κόκκινη, κ. καὶ κ. Χεμπερλάϊν, κ. καὶ κ. Μαϊστόροβιτς, κ. καὶ κ. Κεμάλ, Μαρκήσιος καὶ Μαρκησία Τριόμφι, κ. καὶ κ. Βισσέκ, Κόμης Ἀντελμαν.

—Θαυμάσιος ὁ διάκοσμος τῶν αἰθουσῶν μὲ πολύτιμα κομψοτεχνήματα καὶ ἄνθη σπάνια.

—Ἡ ὡραία σέρα εἶχε μεταβληθεῖ σὲ παρτὲρ θεάτρου, μὲ σειρὲς καθισμάτων γιὰ τοὺς κεκλημένους.

—Οἱ μικροὶ Βιεννέζοι τραγούδησαν στὸ μεγαλοπρεπὲς χώλλ.

—Ἐχειροκροτήθησαν ἐνθουσιωδῶς, τὸ δὲ κατακόρυφον τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐξεδηλώθη ὅταν ἡ χορωδία ἐτραγούδησε μὲ ρυθμὸ ἀξιοθαύμαστο τὸ περίφημο βάλς τοῦ Στράους «Μπλὲ—Ντανοὺμπ».

—Προφαντὲς ἐμφανίσεις ἦσαν ἡ νεαρὲς δες Τριόμφι, τὶς ὁποῖες διακρίνει ξεχωριστὴ χάρις.

—Μεταξὺ τῶν κεκλημένων ἡ κ. Καποδίστρια, κ. καὶ κ. Ρούφου, κ. καὶ κ. Β. Λοπρέστη, κ. καὶ κ. Β. Δούσμανη, κ. καὶ κ. Λ. Τσουκαλᾶ, ἡ κ. Δαμιαλᾶ, κ. καὶ κ. Γναλίστρα, κ. καὶ κ. Κ. Τσαλδάρη, κ. καὶ κ. Δ. Βικέλα, κ. καὶ κ. Μαυρουδῆ, κ. καὶ κ. Ρωμάνου, κ. καὶ κ. Γ. Μελᾶ, κ. καὶ κ. Ν. Κατσίκη, ἡ κ. Κ. Ἀλεξανδρῆ, κ. καὶ κ. Στυρίδη, ἡ κ. Πετσάλη καὶ οἱ κ. κ. Ἐπ. Χαρίλαος, Γ. Μακκᾶς, Σούρλας, Κοσμετάτος.

—Χαριτωμένες κομψοστασιές, τουαλέττες σὲ συνθέσεις μαδέρνες. Ἡ κ. Χρ. Ζαλοκώστα μὲ μαῦρο φόρεμα συνδυασμένο μὲ ἄσπρα, ἡ κ. Μπέιτη μὲ ἀριστοτεχνικὸ μαῦρο φόρεμα.

—Ἡ Πρέσβειρα τῆς Βουλγαρίας κ. Νέϊκωφ, χαρακτηριστικὸς τύπος, μὲ τουαλέττα μαύρη καὶ πράσινη, ἡ κ. Χεμπερλάϊν, θαυμαστὴς χάριτος, μὲ μαῦρα, ἡ Μαρκησία Τριόμφι μὲ μαῦρο σύνολον, ἡ κ. Ζεννὺ μὲ τουαλέττα μαύρη καὶ κόκκινη, ἡ κ. ντὲ Βίσσεκ, ὡραία καὶ σὶκ ἐμφάνεις, μὲ κόκκινη τουαλέττα καὶ μαῦρο κατέλλο.

—Διακρίνομεν ἐπίσης κ. καὶ κ. Π. Ἀραβαντινοῦ, κ. καὶ κ. Οὐάλτερ, κ. καὶ κ. Γκρέδιγκερ, κ. καὶ κ. Καρλινό, κ. καὶ κ. Φωστηροπούλου, κ. καὶ κ. Λεοντοπούλου.

—Ἡ δίς Ποσειδὼν ἀξιοσημείωτος ἐμφάνισις, μὲ τουαλέττα πολὺ χαριτωμένη σὲ δυὸ τόνους μπλέ.

—Κατ' αὐτὰς σειρὰ δεξιώσεων μπριτζιστικῶν καὶ χορευτικῶν.

—Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν ἑστερὶς παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Ἀντ. Μπενάκη.

—Τὸ σπίτι μουσεῖον, ὑπὸ ἔποψιν σπανίων καὶ τιμαλφῶν κάλλιτεχνημάτων.

—Παρευρέθησαν ἡ κ. Ἐλ. Βενιζέλου, ἡ κ. Καποδίστρια, κ. καὶ κ. Στ. Εὐγενίδη, κ. καὶ κ. Γ. Ζωρίφη, κ. καὶ κ. Κ. Ἡλιάσκου, κ. καὶ κ. Π. Καλλιγᾶ, κ. καὶ κ. Λ. Μελᾶ, αἱ κυρίαι Καμπᾶ, Βλάγκαλη, Σασελλαρίου, Κ. Ἀθανασιάδη.

—Ἕνα μπουκέτο ἀπὸ δροσερὰ λουλούδια ἡ δίς Ἀνδριτσάκη μὲ κάτρινα, ἡ δίς Ψιακῆ μὲ ρόζ θαυμασία τουαλέττα, ἡ δίς Λόρα Σταικου μὲ μπλὲ σιελ καλλιγραμμο φόρεμα, ἡ δίς Φρόσω Στ. Εὐγενίδη μὲ τουαλέττα μπλὲ ὀπαλίν, δίς Εἰρήνη Εὐγενίδη μὲ ἄσπρα.

—Γοητευτικὴ ἡ δίς Μίκα Γ. Σκουζὲ μὲ ἄσπρα.

—Ἐπίσης παρευρέθησαν δίς Ροδοκανάκη μὲ τουαλέττα ρόζ, αἱ δες Παπαμηνᾶ καὶ Σαλβάζος, Παπαμηνόπουλος, Γ. Μελᾶς, Ἀνδριτσάκης, Σακελλαρίδης.

—Δεξίωσις παρὰ τῷ κ. καὶ τῇ κ. Ἀφεντάκη.

—Παρεστάθη Πρέσβυς Ἰταλίας καὶ ἡ κ. Μπαστιανίνι, Κόμης καὶ ἡ Κόμισσα ντὲ Κοσσάτο θαυμασία ἐμφάνισις.

Η MONTAIN

Η ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΕΞΟΦΥΛΛΟΥ ΜΑΣ

Ἡ εἰκὼν τοῦ σημερινοῦ ἐξοφύλλου μας εἶνε ἔργον Γιαννογραφίας Γεραμανοῦ ζωγράφου μὲ τὸν τίτλο «Χειμώνας».

ΣΤΙΣ 6 ΜΑΡΤΙΟΥ
ΠΡΟΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΗΑΣ
ΤΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ»
ΘΑ ΕΟΡΤΑΣΗ ΤΗΝ ΕΝΝΕΑΕΤΗΡΙΔΑ ΤΟΥ, ΑΝΑΚΑΙΝΙΖΟΜΕΝΟΝ ΤΕΛΕΙΩΣ

Ἐννιὰ ὁλόκληρα χρόνια πέρασαν ἀπ' τὴν ἡμέρα ποὺ πρωτοξεδόθη τὸ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ». Μέσα στὰ ἐννιὰ αὐτὰ χρόνια τὸ περιοδικό μας ἐτελειοποιήθη ὅσο ποτὲ κανένα ἄλλο περιοδικὸ στὴν Ἑλλάδα, ἀγαπήθηκε μὲ πραγματικὴ λατρεία, προσέφερε στοὺς ἀναγνῶστες του ἐξαιρετικὲς φιλολογικὲς τέρψεις καὶ ἀπολαύσεις, ἔγινε ὁ μοναδικὸς σύντροφος τῆς Ἑλληνικῆς οἰκογενείας, ἔφτασε νὰ κυκλοφορῇ στὰ ἄκρα τοῦ κόσμου, νὰ διαβάζεται ἀπὸ λογίους καὶ ἐπιστήμονες, ἀνωτέρους κληρικοὺς καὶ στρατιωτικούς, ὅπως ὁ ἀείμνηστος *ναύαρχος Βότσης*, ἀπὸ ξένες πολιτικὲς προσωπικότητες, ὅπως *ὁ λόρδος καὶ ἡ λαίδη Στόρς*, ἀπὸ κυβερνήτας μακρυνῶν χωρῶν, ὅπως *ὁ πρωθυπουργὸς τῆς Βιρμανίας*, ἔγινε ὁ φίλος καὶ ὁ διδάσκαλος ὅλων τῶν νέων, τὸ ἐγκόλπιο τοῦ ὡραίου φύλου καὶ παρ' ὅλους τοὺς λυσσώδεις ἀνταγωνισμούς, τοὺς ὁποίους συνήντησε, στὴν ἀγάπη τοῦ λαοῦ βασιζόμενο, ΔΙΕΤΗΡΗΣΕ ΠΑΝΤΟΤΕ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑ, ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του μέχρι σήμερον.

Κατόπιν ὅλων αὐτῶν, τὸ «Μπουκέτο», ἀναγνωρίζοντας τὶς ὑποχρεώσεις του πρὸς τὸ κοινόν, *ΘΑ ΔΙΠΛΑΣΙΑΣΗ ΑΠΟ ΤΗΣ 6ης ΜΑΡΤΙΟΥ ΤΙΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΤΟΥ, ΘΑ ΠΡΟΒΗ ΕΙΣ ΜΕΓΑΛΑΣ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΕΙΣ, ΘΑ ΠΡΟΣΛΑΒΗ ΝΕΟΥΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΚΙΤΣΟΓΡΑΦΩΝ, Θ' ΑΡΧΙΣΗ ΝΕΑ ΣΥΝΑΡΠΑΣΤΙΚΑ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ, ΘΑ ΔΗΜΟΣΙΕΥΗ ΕΓΧΡΩΜΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ ΣΤΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ, ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ, ΘΑ ΓΙΝΗ ΑΓΝΩΡΙΣΤΟ, ΧΩΡΙΣ Ν' ΑΥΞΗΣΗ ΚΑΘΟΛΟΥ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΤΟΥ.*

ΠΕΡΙΜΕΙΝΑΤΕ ΤΟ ΑΠΟΚΡΑΤΙΚΟ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ», ΑΛΗΘΙΝΟΣ ΚΟΛΟΣΣΟΣ — ΘΑΥΜΑ ΙΔΕΣΘΑΙ — ΕΚΛΟΤΙΚΟΣ ΘΡΙΑΜΒΟΣ.

ΕΚΔΟΤΗΣ: Γ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ

ΤΟΥ ΜΠΡΑΜ ΣΤΟΟΥΚΕΡ

Ο ΓΥΙΟΣ ΤΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝ ΒΡΥΚΟΛΑΚΑ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

αὐγὴ εἶχε προχωρήσει. Κοντοζύγωνε ἡ ὥρα τῆς ἀνατολῆς. Ἔπρεπε νὰ προφτάσῃ νὰ γυρίσῃ στὸν καταραμένο πύργο του ὁ ἀπαίσιος βρυκόλακας, πρὶν προβάλῃ πίσω ἀτ' τὰ βοινὰ τὸ ἄστρο τῆς ἡμέρας.

Γι' αὐτὸ ἔφευγε ἔτσι ξαφνικά, γρήγορα, δαιμονισμένα, κάνοντας τὸ δάσος ν' ἀντιχῇ καὶ νὰ βουΐζῃ στὸ πέρασμά του...

Θὰ ἦταν ἐντελῶς ἄσκοπο τὸ νὰ τρέξω κατόπιν τοῦ καταραμένου τέρατος... Γι' αὐτὸ πλησίασα, χωρὶς νὰ χάνω καιρό, τὸν γιυό μου, γονάτισα κοντά του, πῆρα τὸ κεφάλι του στὰ γόνατά μου καὶ τοῦ φώναξα, πνιγόμενος ἀτ' τὴν ὀδύνη:

— Παιδί μου!... Παιδί μου!...

Τὰ χείλη τοῦ γυιοῦ μου σάλεψαν ἐλαφρά, τὰ βλέφαρά του ἄνοιξαν, τὰ θολά του μάτια μὲ κύτταξαν, μὰ δὲν μοῦδωσε καμμιὰ ἀπάντησι.

Ἦταν μουσκεμένος στὸ αἷμα!...

Ἔφερε μιὰ βαθειὰ πληγὴ στὸ κεφάλι του καὶ χωρὶς νὰ χάσω καιρό, ἔβγαλα τὸ μαντῆλι μου καὶ τοῦ τὴν ἔδεσα γιὰ νὰ σταματήσω τὴν ἀκατάσχετη αἱμορραγία.

Ἄρπαξα ἔπειτα ἕνα κλαδὶ ποὺ κρεμόταν πάνω ἀτ' τὸ κεφάλι του καὶ τὸ κούνησα ἐλαφρά, ἔτσι ὥστε νὰ πέσουν στὸ πρόσωπό του ἡ σταλάγρες τῆς βροχῆς ποὺ κρέμονταν στὰ φύλλα.

Ἡ δροσιὰ αὐτὴ τὸν μισόφερε στὶς αἰσθήσεις του.

— Στέφανε!... Παιδί μου! τοῦ εἶπα.

Ὁ γυιός μου κύτταξε πλάι τὸν νεκρὸ τῆς ἀδελφῆς του ποὺχε γλυτώσει ἀπ' τὰ νύχια τοῦ Βρυκόλακα, ἀναστέναξε μ' ἀνακούφισι καὶ κατόπιν, καταβάλλοντας μεγάλη προσπάθεια, μοῦ εἶπε:

— Πατέρα.... τὸν εἶδα!.... Ἤρθαμε πρόσωπο μὲ πρόσωπο.... Τὸν εἶδα καλά... Δὲν εἶν' ἐκεῖνος...

— Τί θὲς νὰ πῆς, παιδί μου; ρώτησα μὴ καταλαβαίνοντας τὰ λόγια του.

Μὰ ὁ γυιός μου δὲν μοῦ ἀπάντησε.

Τὰ μάτια του ξανάκλεισαν κι' ἀπόμεινε ἀναίσθητος στὴν ἀγκαλιά μου.

Ἤμουν σὰν τρελλός, δὲν ἤξερα τί νὰ κάνω...

Βρισκόμουν ἀνάμεσα στὰ δυὸ παιδιά μου, τὸ ἕνα νεκρὸ καὶ τὸ ἄλλο βαριὰ πληγωμένο...

Ἀκούπτησα τὸ κεφάλι τοῦ γυιοῦ μου ἐλαφρὰ πάνω στὴ χλόη καὶ πλησίασα σ' ἕνα μέρος ποὺ εἶχε μαζευτεῖ ἀρκετὸ βρυχόνερο. Γέμισα τὶς φοῦχτες μου, ξαναγύρισα κοντά του καὶ τοῦ τὸ ἔρριξα στὸ μισάνοιχτο στόμα του.

Πάλι τὰ βλέφαρά του ἄνοιξαν τότε.

Καὶ τραύλισε ξανά:

— Δὲν εἶν' ἐκεῖνος... δὲν εἶν' ἐκεῖνος... Τὸν εἶδα!...

— Παιδί μου... καϋμένο μου παιδί, τί θὲς νὰ πῆς; ρώτησα.

Μὰ ὁ γυιός μου δὲν μοῦδωσε ἀπάντησι.

Εἶχε χάσει ἀρκετὸ αἷμα κι' ἡ ἐξάντλησί του ἦταν μεγάλη.

Ὁ ἀπαίσιος ζώνεκρος τὸν εἶχε τραυματίσει βαριά.

Ἔσκυψα ὥστόσο κοντά του καὶ τοῦ φώναξα μὲ συντριμμένη φωνή:

— Στέφανε!

Κουνήθηκε ἐλαφρὰ καὶ ψιθύρισε κάτι ἀνάμεσα στὰ δόντια του χωρὶς νὰ καταλάβω τί ἔλεγε.

Ἡ βροχὴ εἶχε πάψει εὐτυχῶς.

— Στέφανε, τοῦ φώναξα καὶ πάλι, φτωχό μου παιδί, θὰ κάνης κουράγιο νὰ γυρίσουμε σπίτι; Δὲν μοῦ μιλᾶς, παιδάκι μου;

Τὰ μάτια μου εἶχαν βουρκώσει...

Ἔκλαιγα σὰν μικρὸ παιδί...

Πέντε-δέκα λεπτὰ περάσανε ἔτσι. Κι' ἔξαφνα τὰ μάτια τοῦ γυιοῦ μου φωτίστηκαν. Ἤρα τότε τὰ παγωμένα χέρια τὸν ἀνάμεσα στὰ δικά μου.

— Παιδί μου! τοῦ ψιθύρισα στοργικά.

— Πατέρα μου! μ' ἀποκρίθηκε.

Μιὰ δυνατὴ ἀνατριχίλα τράνταξε τὸ κορμί μου.

— Θὰ φύγουμε ἀμέσως, παιδί μου, τοῦ εἶπα. Θὰ γυρίσουμε σπίτι. Θὰ δέσω τὴ νεκρὴ ἀδελφή σου στὸ ἕνα ζῶο, θ' ἀνέβω στὸ ἄλλο καὶ θὰ σὲ πάρω στὴν ἀγκαλιά μου...

Ὁ γυιός μου κούνησε ἐλαφρὰ τὸ κεφάλι του.

— Εἶμαι βαριὰ πληγωμένος, πατέρα... Σήμωσε ὁλόκληρο κλαδὶ δέντρου καὶ μὲ χτύπησε στὸ κεφάλι... Μὰ τὸν εἶδα... Πρόφταστα καὶ τὸν εἶδα... Τοὔρριξα... Καὶ τὸν πέτυχε ἡ σφαῖρα μου, γιατὶ οὔρλιαξε ἄγρια... Οὔρλιαξε ἀπὸ πόνο κι' ὀργή, γιατὶ εἶδα τὸ πρόσωπό του... Θυμᾶσαι τί σοῦ εἶπα πρίν, πατέρα;... Δὲν εἶν' ἐκεῖνος, ὄχι... ὄχι...

Τὰ ἴδια λόγια πάλι... Τί ἐννοοῦσε μ' αὐτὰ ὁ γυιός μου; Νόμιζε μέσα στὴ ζάλη του πὼς εἶχε προφτάσει καὶ μοῦ εἶχε ἐξηγηθεῖ προηγουμένως. Κι' ὅμως δὲν εἶχα καταλάβει τίποτα.

Ἑτοιμαζόμουν νὰ τὸν ρωτήσω, ὅταν τὰ παγωμένα του χέρια σφίξανε τὰ δικά μου καὶ τὰ μάτια του ξανασκοτείνιασαν...

— Πεθαίνω!... ψιθύρισε.

Τὸν ἔσφιξα μ' ἀπελπισία στὴν ἀγκαλιά μου.

— Μὴν τὸ λὲς αὐτό, παιδί μου. Δὲν ἔχεις τίποτα. Κουράγιο, γυιέ μου.

— Πατέρα μου, πεθαίνω!... Μοῦ ἔχει θρυμματίσει τὸ κρανίο... Τὸ μυαλό μου βουΐζει... Ὁ κόσμος γυρίζει, γυρίζει γύρω μου καὶ θολώνει... Χαῖρε γιὰ πάντα, πατέρα... Σβύνω...

— Στέφανε!... Παιδάκι μου!...

— Λὲν διακρίνω πειὰ τίποτα... Μοῦ φαίνεται σὰν νύχη νυχτώσει. Σφίξε με στὴν ἀγκαλιά σου, πατέρα... Θέλω νὰ ξεψυχήσω πάνω στὸ στῆθός σου... Θὰ πάω ν' ἀνταμώσω τὴν ἀδελφή μας... Μὰ φυλάξου, πατέρα!... Φυλαχτῆτε... Ἡ γῆ γέμισε τέρατα τῆς Κολάσεως... Θυμᾶσαι τί σοῦ εἶπα;... Τὸν εἶδα... τὸν εἶδα καλά... Δὲν εἶν' ἐκεῖνος... Δὲν εἶνε μόνος του...

Εἶχε φύγει κατατρομαγμένη, ξεφωνίζοντας ἄγρια...

Στὸ σημεῖο αὐτὸ ἕνας ρόγχος ἔπνιξε τὴ φωνὴ τοῦ γυιοῦ μου.

Τὰ λόγια του μὲ εἶχαν παραξενέψει. Καὶ ξεχνώντας πειὰ τὴ λύπη καὶ τὴν ἀπελπισία μου, ἔσκυψα στ' αὐτί του καὶ τοῦ φώναξα:

— Στέφανε, φτωχό μου παιδί, μ' ἀκοῦς;

Τὰ βλέφαρα τοῦ γυιοῦ μου πταλουδίσανε γιὰ μιὰ στιγμή, μὰ δὲν ἄνοιξε τὰ μάτια του.

Σιγὰ-σιγὰ ἔπειτα τὰ χέρια του πούσφιγγαν τὰ δικά μου, χαλάρωσαν, τὸ κεφάλι του κρεμάστηκε πρὸς τὰ πίσω, ἕνας σπασμὸς τίναξε τὸ νεκρωμένο του κορμί, ἄλλος ἕνας ἀκόμα, κι' ἔμεινε ἀσάλευτος, χωρὶς πνοή, νεκρός...

Ἡ συμφορά μου ἦταν ἀπερίγραπτη.

Βρισκόμουν ἀνάμεσα σὲ δυὸ νεκρούς!... Κι' ὁ ἕνας ἀτ' αὐτοὺς ἦταν ἡ κόρη μου, κι' ὁ ἄλλος ὁ γυιός μου...

Ἄρχισα νὰ χτυπῶ τὸ στῆθός μου καὶ νὰ κλαίω, ὅταν ἔξαφνα ἔννοιωσα μιὰ ζεστὴ πνοὴ στὸ τράχηλό μου. Νόμισα πὼς θάταν τ' ἄλογό μου καὶ γύρισα ἀργὰ-ἀργὰ τὸ κεφάλι μου πρὸς τὰ πίσω.

Θεέ μου!...

Ἕνας μεγαλόσωμος λύκος ἔστεκε πλάι μου! Τ' ἄγρια φλογερὰ μάτια του εἶχαν καρφωθεῖ στὰ μάτια μου, ἀτ' τ' ἀνοιχτό του στόμα ἔβγανε μιὰ φριχτὴ δυνατοδία...

Ἦταν ἕτοιμος νὰ ριχτῆ καὶ νὰ μὲ κομματιάσῃ, τραβηγμένος στὸ μέρος αὐτὸ ἀτ' τὴν ὀσμὴ τοῦ αἵματος ποὺχε χυθεῖ καὶ τῆς ἀνθρώπινης σάρκας, τῆς νεκρῆς καὶ τῆς ζωντανῆς, κυρίως τῆς πρώτης.

Δὲν θὰ γλύτωνα ἴσως ἀτ' τὰ δόντια του, ἂν δὲν συνέβαινε ἕνα θαῦμα. Τὸ ὅτι τὸν κύτταξα ἀμέσως κατάμματα. Τὸ βλέμμα μου τοῦ ἐπεβλήθηκε, τὸν κάρφωσε στὴ θέσι του, τὸν μαγνήτισε...

Τὸ κατάλαβα ἀμέσως αὐτὸ κι' ἐξακολούθησα νὰ τὸν κυττάζω μέσα στὰ μάτια, ὅσο μποροῦσα πιὸ ἔντονα, συγχρόνως πάλι μοῦ, μὲ τὸ ἕνα μου χέρι, σιγὰ-σιγὰ, γιὰ νάβρω τὸ ὅπλο μου. Τὸ εἶχα ἀκουμπήσει θέξιά μου καὶ τὸ βρῆκα εὔκολα. Σιγὰ-σιγὰ πάλι ἔπιασα τὴ σκανδάλη, γύρισα τὴν κάννη πρὸς τὸ στῆθος τοῦ ἀγρμιοῦ καὶ τόριξα...

Κυλίστηκε κάτω νεκρό, κεραυνοβολημένο, χωρὶς νὰ βγάλῃ τὸ παραμικρὸ μουγκρητό.

Εἶχα γλυτώσει...

(Ἀκολουθεῖ)

ΞΕΝΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΗΣ BLANCHE MESSIS

Η ΑΙΩΝΙΑ ΝΕΟΤΗΣ

ΕΣΑ στὸ ἀτελὲ τοῦ Λουδοβίκου Νταρκούρ, τὸ βράδυ ποὔπεφτε σιγὰ—σιγά, σκέπαζε μὲ μιὰ ἀταλὴ σκιὰ ὅλα τὰ πράγματα....

Στὸ ρόδινο ἡμίφως ξεχώριζαν ἀκόμα ὁ ὄμος ἑνὸς ἀγάλματος, τὸ κεφάλι ἑνὸς ἄλλου, τὸ ὑψωμένο χέρι ἑνὸς ἀρχαίου ἀθλητοῦ.

Ξαπλωμένος σ' ἕνα ντιβάνι, ὁ Λουδοβίκος Νταρκοὺρ κάτνιζε κα' ἐρέμβαζε, ὅταν ἔξαφνα ἄκουσε μιὰ φωνὴ νὰ τὸν καλῆ ἀτ' τὸ πλαγινὸ δωμάτιο:

— Λουδοβίκε!

Ὁ Λουδοβίκος δὲν ἀπάντησε.

Μὰ σὲ λίγο ἡ φωνὴ ἀκούστηκε πάλι, γεμάτη ἰκεσία:

— Λουδοβίκε!...

Ὁ γλύπτης σηκώθηκε, ἄναψε τὸ φῶς καὶ πῆγε καὶ στάθηκε μπρὸς στὴ θύρα ἀνάμεσα.

Ἦταν ἕνα ἄγαλμα μεπρίν μεγέθους, ἀπὸ λευκὸ μάρμαρο, ἀκουμπισμένο σ' ἕνα χαμηλὸ βάθρο, ἀπέναντι στὸ ντιβάνι. Παρίσταχε μιὰ νέα γυναῖκα, λεπτὴ σὰν Ταναγραῖα, ποὔγερνε πρὸς τὰ πίσω τὸ κορμί της, καθὼς σήκωνε μὲ τὰ χέρια της, χαμογελῶντας, τὰ μακρυὰ κυματιστά της μαλλιά.

Ἦταν ἀλήθεια ἕνα ἀριστούργημα αὐτὸ τὸ ἄγαλμα. Ἡ γραμμές του καὶ ἡ ἀναλογίες του ἦσαν τέλειες, ἡ κίνησις τῶν χεριῶν ἦταν ἐλεύθερη καὶ ἁρμονική καὶ ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου χαρούμενη καὶ ζωηρή.

Ὁ Λουδοβίκος τὸ κύτταζε μὲ θαυμασμὸ καὶ μὲ μιὰ τρυφερὴ μελαγχολία. Θαύμαζε τὸ ὑπέροχο αὐτὸ ἔργο του, τὸ ἀριστούργημά του, μὰ συγχρόνως θυμόταν καὶ τὴν ὡραία γυναῖκα, ἡ ὁποία τοῦ ἐ[illegible] γιὰ μοντέλο.

Τὴν γυναῖκα αὐτὴ τὴν εἶχε ἀ[illegible] πρὶν πολλὰ καὶ χρόνια τώρα [illegible] ἡ ποιητὴ τοῦ σύντροφος, ἡ [illegible]. Μά, ἀλλοίμονο! δὲν [illegible] ὡραία, ὅπως [illegible]!...

— Λουδοβίκε! ἀκούστηκε πάλι [illegible] ἡ φωνὴ ἀτ' ἔξω, ἐπιτα[illegible] αὐστηρή.

Ὁ ἔξαφνα ἡ πόρτα ἄνοιξε [illegible] γυναῖκα μπῆκε μέσα στὸ [illegible].

Ἦταν ἡ κυρία Νταρκοὺρ. Μὰ [illegible] λίγο μὲ τὸ ἄγαλμα... Τὸ σῶμα της ἦταν χοντρὸ καὶ [illegible] τὸ πρόσωπό της δὲν εἶχε πειὰ [illegible] ζωηρὴ, νεανικὴ του [illegible]. Ναί, τὰ μάτια της εἶ[illegible] τὸ ἴδιο σχῆμα μὲ τὰ μάτια [illegible] ἀγάλματος, ἀλλὰ τὰ βλέφα[illegible] ἦταν φουσκωμένα. Τὰ [illegible] δὲν εἶχαν πειὰ τὸ θαυμ[illegible] ἀνθινὸ περίγραμμα, ποὺ ὁ [illegible] ἀπαθανάτισε στὸ μάρμαρο.

— Λουδοβίκε, εἶπε ἡ κυρία Νταρκοὺρ, πόσες φορές, ἐπὶ τέλους, [illegible] σὲ φωνάξω, γιὰ νὰ ρθῆς σπὴν τραπεζαρία; Ἡ ὥρα τοῦ [illegible] πέρασε.

Ὁ Λουδοβίκος σώπασε.

— Μὲ τρομερό! εἶπε πάλι ἡ γυναῖκα του. Εἶσαι ξελογιασμένος [illegible] τὸ ἄγαλμα. Ξεχνᾶς τὰ πάντα, κυττάζοντάς το.

— Λοιπόν, ἀποφάσισε μελαγχολικὰ ὁ γλύπτης, ξεχνᾶς ὅτι αὐτὸ [illegible] παριστάνει ἐσένα τὴν ἴδια;

— Τί λόγια ἀλλοτε, τὸν πρῶτο χρόνο τοῦ γάμου μας, εἶπε [illegible] ἡ Λουΐζα.

— Ναί, ἀναστένεψε ὁ Λουδοβίκος. Μὰ ἂν ἐσὺ δὲν εἶσαι πειὰ ὅπως [illegible] τὸ ἄγαλμα αὐτὸ εἶνε πάντα ὡραῖο καὶ τὸ λατρεύω, ὅπως λά[illegible].

— Μέτα τώρα, δὲν μ' ἀγαπᾶς πειὰ καθόλου; ψιθύρισε ἡ Λουΐζα.

— Ἐγὼ; εἶπε ὁ Λουδοβίκος, σ' ἀγαπῶ σὰν σύντροφό μου, [illegible] μου. Σ' ἀγαπῶ, γιατὶ εἶσαι ἡ μητέρα τοῦ παιδιοῦ μου. [illegible] τὸ ἄγαλμα λατρεύω καὶ θαυμάζω τὴν πρώτη σου δι[illegible].

— Φτάνει, φώναξε ἡ Λουΐζα. Τὸ ξέρεις πὼς ἀρχίζω νὰ [illegible] αὐτὸ τὸ ἄγαλμα; Δὲν σ' ἀφίνει νὰ ξεχάσης τί ἤμουν πρίν. [illegible] σοῦ τὴ σκέψη, ὅλη σου τὴν καρδιά. Ἐπίσης μοῦ κάνει [illegible] κακό, νὰ βλέπω πόσο ἤμουν ὄμορφη ἄλλοτε. Ἄ, ναί, [illegible] νὰ παραβάλω τὸ σημερινό μου πρόσωπο, μὲ τὸ θεῖο αὐτὸ πρόσωπο, ποὺ δὲν θὰ γεράσῃ ποτὲ καὶ θὰ χαμογελᾶ αἰώνια.

— Λουΐζα, εἶπε σιγὰ ὁ Λουδοβίκος, δὲν πρέπει νὰ ζηλεύῃς τὴν ἴδια σου τὴν εἰκόνα.

— Τὴν ζηλεύω, ἀφοῦ δὲν μοῦ μοιάζει πειά.

— Ἔτσι εἶνε, Λουΐζα. Ὅσο τὰ χρόνια περνοῦν, ἀλλάζουν ὅλα γύρω μας καὶ μέσα μας. Ἐσὺ ἔγινες μητέρα, τὸ παιδί μας σὲ ἀπομάκρυνε ἀπὸ μένα. Ναί, δὲν εἶσαι πειὰ ἀποκλειστικὰ δική μου, ὅπως ἄλλοτε. Κι' ἐγὼ παρηγοριέμαι πειὰ μὲ τὸ ἄγαλμα αὐτό. Ὅταν ἄρχισαν ν' ἀσπρίζουν τὰ μαλλιά σου καὶ τὸ πρόσωπό σου ἔχανε σιγὰ—σιγὰ τὴν πρώτη του δροσιά, ἐγὼ ἐξακολουθοῦσα νὰ σὲ βλέπω νέα κι' ὤμορφη στὸ ἄγαλμα αὐτό. Κι' ἂν ὡς τώρα μπορῶ κι' ἐργάζομαι, εἶνε γιατὶ ἐμπνέομαι πάντα ἀπὸ τὴν πρώτη σου ὠμορφιά, ποὺ εἶνε ἀποτυπωμένη γιὰ πάντα σ' αὐτὸ τὸ ἄγαλμα.

Μὰ ἡ Λουΐζα δὲν τὰ καταλάβαινε αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ ἀνδρός της. Ἡ Λουΐζα ἦταν μιὰ γυναῖκα ἁπλῆ, ποὺ δὲν μποροῦσε νὰ νοιώσῃ τὴν παράξενη καὶ μυστικοπαθῆ λατρεία τοῦ καλλιτέχνου στὸ ἄγαλμα. Καὶ τοῦ ἀπάντησε πικρὰ καὶ λυπημένα:

— Λουδοβίκε, αὐτὴ ἡ κατάστασι δὲν ὑποφέρεται. Ἂν ἐξακολουθήσῃς λίγον καιρὸ ἀκόμα ἔτσι, θὰ πεθάνω!

* * *

Ὁ Λουδοβίκος προσπαθοῦσε τώρα νὰ εἶνε ὅσο τὸ δινατὸν πιὸ τρυφερὸς μὲ τὴ γυναῖκα του. Μὰ ἡ καρδιά του καὶ ἡ σκέψι του ἦσαν πάντα κυριευμένες ἀτ' τὸ λατρευτό του ἄγαλμα. Ἦταν τρελλὰ ἐρωτευμένος μὲ τὸ εἴδωλο τῆς πρώτης ὠμορφιᾶς τῆς γυναίκας του.

Κι' αὐτὸ ἀκόμα τὸ παιδί τοῦ Λουδοβίκου καὶ τῆς Λουΐζας καταλάβαινε, ὅτι ὁ πατέρας του ἀγαποῦσε πιὸ πολὺ ἀτ' ὅλα στὸν κόσμο τὸ ἄγαλμα ἐκεῖνο. Καταλάβαινε, ὅτι τὸ ἄγαλμα αὐτὸ δὲν ἦταν γιὰ τὸν πατέρα του ἕνα ἄψυχο μάρμαρο, ἀλλὰ κάτι ὁλοζώντανο, κάτι τόσο πραγματικό, ὅσο καὶ ἰδανικό. Ἦταν τὸ ὄνειρο, ἡ ἀνάμνησις, ἡ ζωή, ἡ νεότης, ποὺ πέρασε γιὰ πάντα...

* * *

Πέρασαν ἀρκετοὶ μῆνες.

Ἡ Λουΐζα εἶχε ἀρχίσει νὰ λυώνη σιγὰ—σιγά, σὰν νὰ τὴν ἔτρωγε κάποια κρυφὴ ἀρρώστεια.

Κανένας γιατρὸς δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβῃ τί εἶχε καὶ κανένα φάρμακο δὲν τῆς ἔκανε καλό.

Ἔτσι ἡ φτωχὴ γυναῖκα πέθανε ἕνα γλυκὸ ἀνοιξιάτικο πρωί, μέσα στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ ἀνδρός της.

Τὸ παιδί της ἦταν ἀπαρηγόρητο γιὰ τὸ θάνατό της. Ἔκλαιγε ἀπελπισμένα γιὰ τὸ χαμὸ τῆς στοργικῆς του μητέρας.

Ὁ Λουδοβίκος ὅμως παρηγορήθηκε γρήγορα μὲ τὸ ἄγαλμα. Τώρα πειὰ δὲν τὸν ἐμπόδιζε κανεὶς γιὰ τὸ θαυμάζῃ καὶ νὰ τὸ λατρεύῃ ὅσο ἤθελε....

Μὰ τὸ παιδί του, ἕνα πλάσμα νευρικὸ κι' ἀντίσχυο, καταλάβανε καλά, ὅτι τὸ ἄγαλμα αὐτὸ ἦταν ἡ αἰτία τοῦ μαρασμοῦ καὶ τοῦ θανάτου τῆς μητέρας του. Καὶ μισοῦσε θανάσιμα τὸ καταραμένο ἀριστούργημα.

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ γύριζε ἀπ' ἔξω κι' ὁ Λουδοβίκος...

Μιὰ μέρα ποὺ ἔλειπε ὁ πατέρας του, ὁ μικρὸς μπῆκε μέσα στὸ ἀτελιέ, κ' ἐνῶ βημάτιζε πάνω—κάτω, ἔρριξε ἔξαφνα μὲ μιὰ ἀπότομη σπρωξιὰ τὸ ἄγαλμα ἀπὸ τὸ βάθρο του καὶ τὸ σύντριψε.

Αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ στιγμὴ γύριζε ἀτ' ἔξω κι' ὁ Λουδοβίκος. Μόλις ὁ καλλιτέχνης ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ ἀτελιέ, εἶδε τὸ λατρευτό του ἄγαλμα κομματισμένο κάτω στὸ δάπεδο, μιὰ τρομερὴ κραυγὴ ἀπελπισίας ξέφυγε ἀτ' τὸ στόμα του.

Ἡ ἀληθινὴ Λουΐζα, ἡ ἀγαπημένη του, ἡ γυναῖκα τους ἡ λατρεία του, ἦταν γι' αὐτὸν τὸ ἄγαλμα ἐκεῖνο. Βλέποντας τὸ σπασμένο κομματισμένο, ἦταν σὰν νὰ ἔβλεπε, τώρα γιὰ πρώτη φορά, τὴ γυναῖκα του, τὴν ἀγαπημένη του, νεκρή!... Τὸ παιδί του ἔστεκε πλάι του ταραγμένο κι' ἔντρομο. Ὁ Λουδοβίκος καταλάβε τί εἶχε συμβεῖ.

— Γιατὶ σκότωσες τὴ μητέρα σου; τοῦ φώναξε ἄγρια.

Τὸ παιδὶ δὲν εἶπε τίποτα. Ἔσκυψε μόνο τὸ κεφάλι του.

Μεθυσμένος ἀτ' τὴν ὀργή, καὶ τὴ λύπη του, ὁ Λουδοβίκος χτυπῆσε ἐπάνω του καὶ μὴν καταλαβαίνοντας καλὰ—καλὰ τί κάνει, τὸ ἄρπαξε ἀτ' τὸ λαιμό κ' ἔρχισε νὰ τὸ σφίγγῃ δυνατά, οὐρλιάζοντας:

— Γιατὶ τὸ ἔκανες αὐτό; Γιατί μοῦ τὴ σκότωσες;... Γιατί;...

Τὸ παιδὶ πνιγόταν, δὲν μποροῦσε νὰ μιλήσῃ. Μάταια προσπαθοῦσε νὰ σωθῆ ἀπὸ τὰ τρομερὰ χέρια ποὺ τοῦ σφίγγαν ὅλο καὶ πιὸ δυνατὰ τὸ λαιμό. Ἔξαφνα τὰ χέρια τοῦ Λουδοβίκου πρόβαλαν, λύθηκαν καὶ τὸ παιδὶ ἀνάσανε ἐλεύθερα.

Μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ, ὁ δύστυχος καλλιτέχνης σωριάστηκε κάτω, νεκρός στὰ πόδια του!....

ΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΡΩΜΑΤΖΑ

ΤΟΥ κ. ΝΑΠΟΛ. ΛΑΠΑΘΙΩΤΗ

ΤΟ ΤΑΜΑ ΤΗΣ ΑΝΘΟΥΛΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Π' ὅλ' αὐτὰ τὰ παρατράγουδα, κ' ὁ Νότης, κάμποσ κάτι νάχε μυριστεῖ. Κάποιοι ὑπανιγμοὶ τῆς Ἀριστέας, κάποιες ἐπιφυλάξεις τῆς Ἀνθούλας, τὰ διαρκῶς χαμηλωμένα μάτια της, κάθε φορὰ ποὺ τύχαινε μπροστά ὁλοι, οἱ ξαφνικὲς φευγάλες στὴν αὐλή τους, μόλις ἐκεῖνος ἔμπαινε στὴν πόρτα—δὲν ἦταν πράματα πολὺ συνηθισμένα, ὥστε νὰ τοῦ ξεφύγουν, ὦ τὸ τέλος...

Ἀλλὰ δὲν ἔδινε καὶ τόση προσοχή. Ἦταν πεσμένος, ὅλος, στὴ δουλειά του, καὶ προσπαθοῦσε νὰ κερδίσει τὰ χαμένα, τὴν ἐποχὴ τῆς ἄσωτης ζωῆς του. Κόντευε, ἄλλωστε, νὰ πάει σταυπώτης —καὶ πολεμοῦσε, μέσ' στὸ μαγαζί, νὰ μαζέψει λίγα παραδάκια, ὥστε νὰ μὴ βρεθεῖ ἀπροετοίμαστος, ὅταν θὰ ρχόταν ὁ καιρὸς τοῦ στρατιωτικοῦ. Κι' ὁ Ρουσάκης, σ' αὐτό, τὸν βοηθοῦσε, πότε μὲ τὶς καλές του συμβουλές, καὶ πότε μὲ τὴν πιὸ πραγματική, τὴ σχεδὸν ἀδεφικὴ του συνδρομή. Εὐτυχὸς, ἐκεῖνο τὸν καιρό, δὲν ὑπῆρχε τόση ἔλλειψη δουλιᾶς, καθὼς ἔγινε τὸν περασμένο χρόνο, τὸν ἄλλο χρόνο, ποὺ τὸ μαγαζί τους, κόντεψε, γιὰ μιὰ στιγμή, νὰ κλείσει. Ἡ φετινὴ χρονιὰ ἦταν καλή. Κι' ὁ Νότης ἦταν τυχερός, σ' αὐτὸ—καὶ θὰ μποροῦσε νὰ τὰ βγάνη πέρα.

Νὰ πεῖ κανένας πὼς δὲ συμπαθοῦσε, ἢ πὼς ἀντιπαθοῦσε τὴν Ἀνθούλα, θὰ ἦταν ἴσως ὑπερβολικό. Κι' ὅμως δὲν ἔνιωθε, γι' αὐτή, κανένα τέτο αἴσθημα, ἀπ' αὐτὰ ποὺ κατοικήσουν στὴν ἀγάπη. Δὲν τοῦχε νιώσει, ἄλλωστε, καὶ γιὰ καμμιὰ κοπέλλα—κι' ὁ σύντροφος δεσμός του μὲ τὴ Στέλλα, ἦταν μᾶλλον, κεθὼς εἴπαμε, συμπόνια, παρὰ πραγματικὸ ἐνδιαφέραν, ὅπως συμβαίνει κάποτε, σ' αὐτὴ τὴν ἡλικία. Γι' αὐτό, ἡ τρυφερὴ αὐτὴ συμπόνια, κόπτηκε μόλις εἶδε πὼς ἡ Στέλλα δὲν εἶχε δείξει προθυμία γιὰ νὰ στρώσει κ' ἐξακολουθοῦσε νὰ βαδίζει στὸν ἀφαρτολὸν προορισμό της, ἂν καὶ τῆς εἶχαν τύχει τόσες εὐκαιρίες, ν' ἀποκατασταθεῖ καὶ νὰ σωθεῖ. Οἱ καβγάδες μὲ τὸ Μπακουρέλια, οἱ μπερδεψὲς μὲ τὶς ἀστυνομίες, κ' ἀκόμα, κάποια πείσματα, ποὺ θέλησε νὰ δείξει, γιὰ τὸ γύρισμα κάποιου δαχτυλιδιοῦ —κάποιου παλιοῦ δαχτυλιδιοῦ τῆς μάνας του— ποὺ σὲ στιγμὲς μεγάλης στενοχώριας, εἶχε τὴν κουταμάρα νὰ τῆς δόσει —τοῦ ψύχραναν τὸν ἀρχικό του ζῆλο, καὶ σχεδὸν τὸν ἔκαναν νὰ τὴν ἀποστραφεῖ.

Αὐτὸ τὸ δαχτυλίδι τὸ ζητοῦσε, κάτι κείνη κομωνόταν πὼς τόχασε —ἐνῶ τὴν εἶχαν δεῖ νὰ τὸ φορεῖ. Κ' εἶχε, μάλιστα, καὶ κάποιο καυχηθεῖ, πὼς τόχε ἀπὸ κάποιο «παιδαρέλι», ποὺ πολεμοῦσε νὰ τὴν κάνει φιλενάδα του, καὶ κείνη τὸ κορόϊδευε καὶ γέλαγε μαζί του, τὸν καιρὸ ποὺ δούλευε στὰ μαγαζιὰ τῆς Τροΰμπας...

Αὐτό, ὁ Νότης, τὸ φυσοῦσε καὶ δὲν κρύωνε. Τόχε πάει κάποιο στὸ φιλότιμο. Κι' ὁ Νίκος ἦταν εὐχαριστημένος, ποὺ εἶχε βγεῖ, κ' αὐτός, ἀληθινός, στὶς προειδοποιήσεις γιὰ τὴ Στέλλα. Τρεῖς φορές, γιὰ νὰ τὴν ἀνταμώσουν, ἦταν ἀνεβασμένοι στὴν Ἀθήνα. Κ' ἡ Στέλλα πάντα κοπανοῦσε τὰ δικά της, κ' ἔπιανε ὅρκους, καὶ χάλαγε τὸν κόσμο, καὶ φτιοῦσε σὲ σταυρὸ τὶ δαχτυλά της, καὶ διαλαλοῦσε πὼς, τὸ δαχτυλίδι, τῆς τόχαν πάρει μέσ' ἀπ' τὸν κοφινό της, τὸν καιρὸ ποὺ ἔρχαμοῦ της στὴν Ἀθήνα... Κι' αὐτὸ ἦταν ψέμα φανερό.

Κι' ὁ Νότης ἦταν καταφορτισμένος, γιατ' ἦτανε κεμμένο οἰκογενειακό, καὶ τὄχε πάρει ἀπ' τὸ σπίτι τους κρυφά. Ἂν ἡ μάννα του, μιὰ μέρα, τ' ἀνακαλύψτε—καὶ δὲ μποροῦσε παρὰ νὰ τ' ἀνακαλύψει—θὰ γινόσαν μεγάλες φασαρίες, καὶ γιὰ νὰ μὴν πέσουν ὑποψίες στοὺς ἀθῶους, θ' ἀναγκαζόταν νὰ φανερωθεῖ. Καὶ μιὰ τέτια ἀποκάλυψη στὸ σπίτι, θὰ τοῦ στοίχιζε, χωρὶς ἀμφιβολία, τὰ μισὰ τὰ χρόνια τῆς ζωῆς του! Ἀνάθεσε, λοιπόν, στὸ Μπακουρέλια, ποὺ, κ' αὐτός, τὴν εἶχε τόσο φούρκα, νὰ φροντίσει γιὰ τὸ δαχτυλίδι. Ὁ Μπακουρέλιας εἶχε τόσες σχέσεις μὲ τοὺς τύπους τῶν καφε-αμάν, μὲ τὶς ἀρτίστες καὶ τοὺς φίλους τους, ποὺ θὰ μποροῦσαν, δίχως νὰ φανεῖ, νὰ τὴν καταφέρει, μέσον ἄλλων —καὶ στὴν ἀνάγκη, νὰ τὴν ἐκδιάσει— νὰ τοῦ γρίσει τὸ χρυσαφικό. Στήριξε ὅλες τὶς ἐλπίδες του σ' αὐτόν, καὶ στὶς σατανικὲς ἐνέργειές του.

Ὁ Νότης, ἦταν, τώρα, τόσο φρόνιμος, τόσο ταχτικὸς στὴν ἐργασία του, ποὺ ἀκόμα κ' οἱ δικοί του ἀποροῦσαν. Τὸ φερσιμό του εἶχε μαλακώσει, εἶχε πάψει πιὰ νὰ ξενυχτάει. Σ' αὐτὴ τὴν ξαφνικὴ μεταβολή του, μπορεῖ νὰ συνετέλεσε κομμάτι, κ' ἡ κορφὴ τύπη τοῦ δαχτυλιδιοῦ. Ὁ Νότης ἦταν ἀρκετὰ φιλότιμο παιδί, ὥστε νὰ ζηλῆζει καὶ νὰ νιώθει τὴν ἀξία κάθε πράξεώς του, ὄχι μὲ τὴν ἐπιδοξία τῶν ἄλλων, ἀλλ' ἀπὸ φυσικὴ του ἐξιπνάδα. Ἤξερε πὼς αὐτὸ ποὺ εἶχε κάνει, ἦταν μιὰ πράξη ταπεινωτική. Καὶ σ' αὐτό, κ' ὁ Νίκος συμφωνοῦσε. Καὶ προσπαθοῦσαν, ὁ καθένας μὲ τὸν τρόπο του, νὰ βροῦνε κάποιο μέσο θεραπείας—ὅταν ἡ ὁρισμένη μέρα ἔφτασε, ποὺ ἔπρεπε νὰ παρουσιαστεῖ.

* * *

Κ' ἔτσι, κ' ὁ Νότης ντύθηκε φαντάρος. Εἶδαμε πὼς κατέβηκε ἀμέσως στὸν Περαία, πὼς πῆγε στὴν ταβέρνα τοῦ Στεμάτη, κ' ἔπειτα στὸ ντεκὲ τοῦ Νταλβέρη, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ βρεῖ τὸ Μπακουρέλια, καὶ μάθει τί ἀπέγινε τὸ ζήτημα. Ὁ Μπακουρέλιας εἶχε λείψει τελευταία, κ' ἔχει ἀμελήσει τὴν ὑπόθεση—ἀλλὰ μὴ θέλοντας νὰ πεῖ πὼς τὴν ἀμέλησε, τοῦφερνε, τώρα, τὸν κατακλυσμό. Ἡ Στέλλα ἐξακολουθοῦσε πάντα, ν' ἀρνιέται πὼς ὑπῆρχε δαχτυλίδι. Τοῦ συνιστοῦσε νὰ τὸ πάρει πιὰ ἀπόφαση, καὶ νὰ παρατήσει τὸν ἀγῶνα.

Κ' ὁ Νότης ἔφυγε, στὸ τέλος, βλαστημώντας. Μόνος ὁ Νίκος ἤξερε τί τρέχει. Ἄφησαν τ' ἄλλα τὰ παιδιὰ μέσ' στὴ σταβλιά, καὶ γύρισαν, μονάχοι τους, πρὸς τὸ Πασαλιμάνι. Τὸ φεγγάρι φώτιζε τὰ πάντα, κ' ἔκανε νὰ γυαλίζουν τὰ νερά. Ὁ φάρος τῶν Φλεβῶν, πέρα στὰ βάθη, μὲ τὰ κανονικά του διαλείμματα, σπιθοβολοῦσε μέσ' στὴν ἡσυχία, σὰν ἕνα μάτι ἄγρυπνο, κ' ὑπόσχεσο κουρασμένο. Ὁ δρόμος ἦταν ἔρημος, δὲν ἀκουγόταν τίποτα, μονάχα τὸ πλατάγισμα τῶν μικροκυμάτων νερῶν....

Βάδιζαν μὲ βῆμα ρυθμικὸ. Κανένας ἀπ' τοὺς δυό τους δὲ μιλοῦσε. Ὁ Νότης, ποὺ φορέσε τ' ἀρβυλά του, περπατοῦσε ἄθορυβα καὶ στενοχωρημένα, Μιὰ στιγμὴ σταμάτησε, μονάχα. Ἔκατσε σὲ μιὰ πέτρα χαμηλὴ, ἔξεσκεπασε τὴ γκέτα του ἀργά, κ' ἔδγαλε τὸ δεξὶ του τὸ παπούτσι. Τὸ ξαναφόρεσε, καὶ πῆραν πάλι δρόμο.

Ἔπρεπε τὸ πρωὶ νάναι στὸ λόγο —στὶς ἕξη θὰ βαροῦσε πρωϊνὸ τρένο— κ' ὅμως, τώρα, δὲ νύσταζε καθόλου. Εἶχε πλάϊ του τὸ Νίκο καὶ αὐτὸ τοῦφτανε. Σιγά—σιγά, ἀλάργευραν τὸ βῆμα.

Ἡ γοητεία τῆς βραδιᾶς μεθοῦσε τὴν ψυχή τους. Ἤταν μιὰ ἀνακούφιση, καὶ σὰ μιὰν εὐτυχία, νὰ περπατοῦν οἱ δυό τους, μονάχοι.

Ὅταν πλησίαζαν κατὰ τὴ Φρεατύδα, ὁ Νότης, ποὺ δὲν ἔβγαζε μιλιά —μέχρις ἐκείνη τὴ στιγμή, δὲν εἶχαν πεῖ μιὰ λέξη— ἔνιωσε τὴν ἀνάγκη νὰ μιλήσει. Μιλῆσαν γιὰ τὸ στρατιωτικό, γιὰ τὸ λόγο ποὺ τὸν εἶχαν βάνει, γιὰ κάποιον ταγματάρχη, πολὺ γνωστό τοῦ Νίκου, καὶ ποὺ θάρρεπε, κ' αὐτός, νὰ μιληθεῖ, γιὰ καμμιὰ ἀνώτερη ἀργότερα —γιατὶ ὁ λόγος ποὺ τὸν εἶχαν βάνει, πρώτη μέρα ποὺ παρουσιάστηκε, ἦταν, φυσικά, προσωρινός, κ' οἱ ὁριστικὲς τοποθετήσεις θὰ γινόσαν σὲ καμμιὰ βδομάδα.

Ἔτσι, ἀκόμα, γιὰ τὸ ζήτημα τῆς Στέλλας. Ὁ Νότης, ἔπειτ' ἀπ' τὸ τελευταῖο χάλασμα, δὲν ἤθελε ν' ἀκούσει πιὰ γι' αὐτή. Ἀναθεμάτιζε, μόλις τὴ στιγμή, ποθυπλέξε μ' αὐτὴ τὴν παλιοθρῶμα. Ἡ ἀγανάκτηση τοῦ κ' ὁ θυμός του, στερεόταν, τώρα, καὶ κατὰ τοῦ Μπακουρέλια. Πρώτη φορά, ἀπ' τὸν καιρὸ ποὺ φίλιωσαν, ὁ Νότης παραδέχτηκε τὸ σφάλμα του.

Κόπιαν γιὰ τὶς δουλιὲς τοῦ μαγαζιοῦ, γιὰ τὰ πολλὰ τὰ τυχερὰ τῆς φετινῆς χρονιᾶς, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὰ περσινὰ κεσάτια, πού, παρὰ τοῦ τὸ κάνουν νὰ φαλλίρει.

Κ' ἡ ἀποβέντα, ξαφνικά, γύρισε στὴν Ἀνθούλα.

—Φαίνεται, τὸ κακόμοιρο, πὼς εἶνε τσιμπημένο...

Ὁ Νότης θέλησε ν' ἀλλάξει τὴν κουβέντα. Ὁ Νίκος, ὅμως, ἐπιμένοντας:

—Ἐγὼ τόχα μυριστεῖ ἀπ' τὴν ἀρχή. Ἐσύ, μονάχα, δὲν τὸ πῆρες πρόσω...

—Μὲ μὲ παρατᾶς, καϊμένε Νίκο! Κι' ἂν ἔχει τσιμπηθεῖ, τί νὰ κάνω;...

Ὁ Νίκος πῆρε ὕφος σοβαρὸ —ἀλλά, στὴ σοβαρότητα αὐτή, ἦταν φανερὴ κάποια δόση εἰρωνείας:

—Πατί; Δὲν τὸ λιπᾶσαι τὸ κορίτσι;....

Τὸ κυτρὶ τῆς σοβαρῆς ἐκείνης εἰρωνείας, τόξαιρε πολὺ καλὰ ὁ Νότης.

—Ἀστ' με καὶ σύ, καϊμένε Νίκο! Δὲ μὲ παρατᾶς στὰ βάσανά μου; Μὴ φαίνεται, μὲ ξαΰρεις καὶ σὲ ξαΰρω....

Ἔμειναν σιωπή, γιὰ λίγη στιγμή. Εἶχαν ἀφήσει πιὰ τὴ Φρεατύδα, κ' ἔμπαιναν στὸ Πασαλιμάνι. Τὸ λιμανάκι φάνταζε, στὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, γαλανό, βαθὺ καὶ κοιμισμένο, σὰ μιὰ μικρὴ λιμνούλα ἀπόμερη. Ἕνας κόσμος βάρκες καὶ καΐκια, ἦταν κρεμασμένος γύρω—γύρω, σὲ μιὰ φανταστικὴν ἀκινησία. Πιὸ κεῖ πού, στὸ φύσημα τῆς αὔρας, ἔτριζε, κάποιο κατάρτι.

Ἡ ὥρα ἦταν ἀρκετὰ προχωρημένη, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχει φόβος γιὰ περίπολο. Ἔκαναν ὅλο τὸ λιμανάκι γύρω, καὶ πήγαν ὥς τὴν ἄλλη τὴ μεριά, ἴσαμε τὴν παραλία Ἀλεξάντρας. Καθήσανε στὴν ἄκρη, στὸ κάλυμμα. Εἶχαν βάνει πρόγραμμα νὰ μὴν πάνε γιὰ ὕπνο. Ὁ Νότης εἶχε κέφι γιὰ ρομάντζα...

Καὶ τὰ φεγγάρι προχωροῦσε πάντα. Στὸ δρόμο ἀκούγοταν φωνή. Τὰ σπίτια, γύρω στὸ Πασαλιμάνι, ἀγρυπνοῦσαν, στὴ σειρά, ἔμοιαζαν μὲ πρόσωπα ἀκίνητα καὶ νεκρά.

Κοιτάζοντας ἀμίλητοι τὴ θάλασσα.

Ἔπειτα, ὁ Νότης, δίχως λόγο, ἄρχισε νὰ σιγοτραγουδᾶει. Ἡ φωνή του ξέσπασε δειλὰ καὶ σιγανά. Ἀλλὰ ὁ Νίκος, πιὸ βαθειά, κρατώντας, ὅπως ἦταν, τὸ σιγάνο, σιγὰ—σιγὰ ἑνώθηκε μαζί της. Ἀρχινοῦσαν ἀργά, μέσ' στὸ φεγγάρι, μὲ τὰ μάτια κλεισμένα πέρα, σὰ νὰ ξυπνοῦσε μέσα τους μιὰν ἐπιθυμία —μιὰ νοσταλγία μακρυνὴ καὶ παραπονεμένη, γιὰ κάποιο ἀπαθανατισμένον κόσμο, ποὺ κὰ τὸν δυό τους ἡ ἀγάπη λαχταροῦσε:

Βάρκα-βαρκούλα, στὰ νερὰ
θαλασσινὴ νυφούλα
φύσα, βοριά μου, φύσηξε,
νὰ φτάσει στὴ στεριά...

Ἔφτασε τὸ τραγοῦδι τους, σιγὰ—σιγά, δυνάμωσε. Μιὰ νοσταλγία ἀόριστη, ἀγρυπνοῦσε τοὺς, τὰ πάντα...

Ἡ ἀγρυπνία κόντεψε νὰ δύσει. Καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς ἀνατολῆς, ἀνοίξαν, μιὰ γαλανάδα, πού, ὥρα μὲ τὴν ὥρα, προχωροῦσε.

Ἔπρεπε ὁρμὴ νὰ γυρίσουν πίσω.

Ἔμειναν βουβοὶ κ' ἀμίλητοι, πασαμένοι ἀπ' τὸ χέρι, κῆμαν ἀργὰ τὸ δρόμο τοῦ σταθμοῦ. Πέρασαν ἀπ' τὸ Θέατρο, καὶ βγῆκαν στὸ Ρολόϊ. Ἔτσι πάρ' νὰ φτάσουν στὸ σταθμό, σ' ἕνα στενάκι σκοτεινό, κοντὰ στὴν Ἀγορά, ὁ Νότης γύρισε πρὸς τὴ μεριὰ τοῦ Νίκου —καὶ ἀπ' ἀπέναντι, ἐμφρικιά, τὸν φίλησε ἀδερφικά....

(Ἀκολουθεῖ)

ΣΤΥΠΑ ΚΑΙ ΚΟΥΤΑ

ΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΑΒΑΝΑΣ

—Δὲν μοῦ ἀρέσ, νεοσύλλεκτε, γιατὶ φορᾶς γυαλιά;

—Ἔμμ, μάστρο, κύριε δεκανεῦ.

—Ἔμμ, ἔ; Καὶ τί πρέπει νὰ φορέσω τότε ἐγὼ ὁ ἀνώτερός σου; Τηλεσκόπια;...

* * *

—Νεοσύλλεκτε, ὁ λογαγὸς θάρθη σὲ καμμιὰ ὥρα μὲ τὴν ἀνθεκάρφωσι... Ν' ἀλλάξετε ὅλοι σας πουκάμισα...

—Μά, κύριε δεκανέα, δὲν μᾶς ἔδωσαν ἀκόμα πουκάμισα...

—Δὲν πειράζει. Ἀλλάξετε τα μεταξύ σας!... Τὸ

ΑΠΟ ΤΟ ΗΡΩΪΚΟ 1912-13

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΤΟΥ ΣΤΟΛΟΥ ΜΑΣ

Πῶς ἀποχαιρέτησε ὁ βασιλεὺς Γεώργιος τὸν Κουντουριώτη. Δεήσεις ὑπὲρ τῆς ἐξόδου τοῦ Τουρκικοῦ στόλου. Ὁ ἡρωϊκὸς ἀξιωματικὸς Μαμούρης. Ἡ παροιμιώδης αὐταπάρνησις τοῦ πυροβολητοῦ Πρωτοψάλτη. Πῶς ἔκρυβε τὴν πληγή του, γιὰ νὰ μὴν ἐγκαταλείψη τὸ κανόνι του, κτλ.

Στὶς 5 Ὀκτωβρίου 1912, ὅταν τὰ πολεμικά μας πλοῖα ἦσαν ἕτοιμα νὰ ξεκινήσουν γιὰ νικηφόρους ναυτικοὺς ἀγῶνες, ἐπῆγαν νὰ ξεπροβοδίσουν τὸ ναύαρχο Κουντουριώτη καὶ τοὺς γενναίους του, ὁ βασιλεὺς Γεώργιος καὶ ὁ πρωθυπουργὸς Βενιζέλος.

Ὁ ἀείμνηστος βασιλεὺς ἐξεφώνησε τότε ἕναν λόγο γεμᾶτο πατριωτισμὸ καὶ συγκίνησι, ἐκφράζοντας τὴν πεποίθησι, ὅτι ὅλοι οἱ ναῦτες θὰ ἐκτελοῦσαν πιστὰ τὸ καθῆκον τους πρὸς τὴν πατρίδα. Στὸ τέλος δέ, τὴ στιγμὴ ποὺ ἑτοιμαζόταν νὰ φύγη ἀπ' τὸν ε'Ἀβέρωφ, φίλησε τὸ ναύαρχο Κουντουριώτη καὶ τοῦ εἶπε δακρυσμένος:

—Παύλε, ὅπως σοῦ τὰ παραδίνω τὰ παιδιά μου, ἔτσι θέλω νὰ μοῦ τὰ γυρίσης πίσω....

Λέγοντας «παιδιά», ὁ δημοφιλὴς μονάρχης ἐννοοῦσε, ὅπως θὰ κατάλαβαν οἱ ἀναγνῶστες μας, τὰ πληρώματα τοῦ στόλου.

* * *

Ἡ μεγαλειτερη ἐπευφημία ποὺ κατεῖχε τοὺς ναῦτες τοῦ «Ἀβέρωφ» μετὰ τὴν ἀναχώρησί τους ἀπ' τὰ νερὰ τοῦ Σαρωνικοῦ καὶ τὸ φτάσιμό τους στὸν Ἑλλήσποντο, ἦταν πότε νὰ βγῆ ἡ περίφημη Τουρκικὴ ἀρμάδα.

Ὁ ἱερεὺς μάλιστα τοῦ «Ἀβέρωφ», ὁ ἀρχιμανδρίτης Δάφνος, στὴν Κυριακάτικη λειτουργία ποὺ ἔκανε στὸ θωρηκτό, εὐχόταν συχνὰ καὶ αὐτὲρ τῆς ἐξόδου τοῦ ἐχθροῦ, ἐξόδου ὅμως ἡ ὁποία ἀργοῦσε νὰ πραγματοποιηθῆ.

* * *

Πρωτοῦ ἀρχίσει ἡ ναυμαχία τῆς Ἕλλης, ὁ ναύαρχος παράγγειλε καὶ τοῦ ἔφεραν ἕνα σταυρό, ὁ ὁποῖος εἶχε μέσα ἕνα κομμάτι Ἅγιο ξύλο. Ποῖν νὰ τὸν φυλάξη στὸ στῆθός του, τὸν ἀκούμπησε στὸ θωράκιο τῆς γέφυρας καὶ εἶπε:

—Ἐδῶ ποὺ ἄγγιξε ὁ σταυρός, δὲν θὰ πέση οὔτ' ἕνα κομμάτι ἀπὸ τούρκικη ὀβίδα!

* * *

Κ' ἔτσι ἡ ἀρκεία τῆς ναυμαχίας, ὁ ἀνθυπολοχαγὸς Μαμούρης, ποὺ βρισκόταν στὸν πρυμναῖο πύργο τοῦ ε'Ἀβέρωφ, πληγώθηκε ἀπὸ θραῦσμα ὀβίδος.

Ἀλλὰ ὁ γενναῖος ἀξιωματικός, χωρὶς νὰ τὰ χάσῃ καθόλου, γύρισε σιοὺς ἄνδρας του καὶ τοὺς φώναξε, ἐνῶ συγχρόνως τὸ αἷμα ἔτρεχε βρύσι ἀπ' τὰ πληγωμένα του πόδια:

—Παιδιά, μὴ φοβᾶστε... Δὲν εἶνε τίποτε... Ζήτω τὸ ἔθνος!....

Ὅταν δὲ πῆγαν οἱ νοσοκόμοι γιὰ νὰ τὸν μεταφέρουν στὸ χειρουργεῖο, ὁ Μαμούρης δὲν ἤθελε μὲ κανένα τρόπο ν' ἀφήσῃ τὴ θέσι του. Καὶ ἔλεγε κάθε τόσο μὲ τὴ φωνή του, ποὺ ἔδγαινε ἀλλοιωμένη ἀπ' τὴν αἱμορραγία καὶ τοὺς πόνους:

—Ἀφῆστε με ἐδῶ! Θέλω νάμαι στὸν πύργο μου, γιὰ νὰ παρακολουθῶ τὴ ναυμαχία... Μὴ μὲ παίρνετε, σᾶς λέω, ἀπὸ δῶ....

* * *

Ἀπὸ τὸ ἴδιο ἐχθρικὸ βλῆμα ποὺ πλήγωσε τὸ Μαμούρη, χτυπήθηκαν καὶ οἱ πυροβολητὰ Πρωτοψάλτης, Μουτεβούρης καὶ μερικοὶ ἄλλοι ἐλαφρότερα. Ἀλλὰ κανένας ἀπ' τοὺς γενναίους αὐτοὺς ναῦτες ποὺ εἶχαν τραυματισθεῖ, δὲν θέλησε νὰ μεταφερθῆ στὸ νοσοκομεῖο.

Ἡ αὐταπάρνησις μάλιστα καὶ ἡ ἀφοσίωσις στὸ καθῆκον ποὺ ἔδειξε ὁ δίωτος Πρωτοψάλτης, ἦταν παροιμιώδης. Ὁ ἀνδρεῖος αὐτὸς ναύτης εἶχε πληγωθεῖ στὴν κοιλιά, ἀρκετὰ σοβαρά, ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ φανερώσῃ τὸ τραῦμα του.

Ἐξακολούθησε λοιπὸν τὴ δουλειά του, σὰν νὰ μὴν εἶχε συμβεῖ τίποτε, ἂν καὶ τὸ χρῶμα καὶ τὰ χαρακτηριστικά τοῦ προσώπου του εἶχαν ἀλλάξει ἐντελῶς ἀπ' τοὺς πόνους. Σὲ μιὰ στιγμὴ ὁ πυροβολητὴς Δελιζάνος, ποὺ βρισκόταν σ' ἕνα ἄλλο κανόνι κοντά του, βλέποντας τὴν παραμορφωμένη ὄψη τοῦ συναδέλφου του, τοῦ εἶπε:

—Ἐσὺ ἔχεις γίνει ἐλεεινός. Τί ἔπαθες; Μήπως πληγώθηκες;

—Ὄχι! ἀπάντησε ὁ Πρωτοψάλτης, δαγκάνοντας τὰ χείλια του γιὰ νὰ συγκρατήσῃ τοὺς πόνους ποὺ τὸν ἐβασάνιζαν καὶ τὴν κραυγὴ ποὺ ἤταν ἕτοιμη νὰ βγῆ ἀπ' τὸ στόμα του.

—Μὰ ἐσὺ εἶσαι πληγωμένος, γιατὶ δὲν τὸ λές; τὸν ξαναρώτησε ὁ Δελιζάνος.

Ὁ Πρωτοψάλτης ὅμως ἀρνήθηκε πάλι μὲ μεγαλείτερο πεῖσμα καὶ προτίμησε νὰ κρυψῃ μέχρι τέλους τὴν κατάστασί του, παρὰ νὰ προδοθῆ καὶ νὰ σταλῆ στὸ νοσοκομεῖο, μακρυὰ ἀπ' τ' ἀγαπημένο του κανόνι.

Συγχρόνως δὲ κρατοῦσε τὴν κοιλιά του μὲ τὰ χέρια του, γιὰ νὰ κρυψῃ τὸ αἷμα ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ βάφη κόκκινη τὴ στολή του.

Ο ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΕΒΔΟΜΑΔΟΣ

Η ΑΓΑΠΗ ΤΗΣ ΕΤΟΙΜΟΘΑΝΑΤΗΣ

ΤΗΣ JEANNE ZANDRE

ΠΡΟΣΩΠΑ: ΜΠΕΡΤΑ, 18 ετῶν, ὄμορφοτη. ΠΕΤΡΟΣ, νέος γιατρός. ΜΙΑ ΝΕΑ ΑΔΕΛΦΗ.

(Στὸ νοσοκομεῖο. Σ' ἕνα μικρὸ δωμάτιο. Ἡ Μπέρτα κοίτεται βαρειὰ ἄρρωστη στὸ κρεββάτι. Εἶνε πολὺ χλωμή, πολὺ ἀδύνατη, ἀλλὰ μέσα στὰ μάτια της λάμπει μιὰ κρυφὴ ἐλπίδα. Ἡ ἀδελφὴ κυττάζει τὸ θερμόμετρο).

ΜΠΕΡΤΑ. — Λοιπόν, τί θερμοκρασία ἔχω;

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Δόξα σοι ὁ Θεός, δεσποινὶς Μπέρτα, εἶστε πολὺ καλύτερα. Δὲν ἔχετε πειὰ πυρετό.

ΜΠΕΡΤΑ. — Ναί, δὲν ἔχω πειὰ πυρετό. Τί θαῦμα, ἀδελφή!... Τί λέτε, θὰ γίνω ἐντελῶς καλά;

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Καὶ βέβαια... Ὁ γιατρὸς εἶνε ἐνθουσιασμένος γιὰ τὴν καλυτέρευσί σας καὶ λέει ὅτι θὰ γίνετε ἐντελῶς καλά, πολὺ γρήγορα.

ΜΠΕΡΤΑ. — Ὁ καλός μου ὁ γιατρός!... Μ' ἔχει σώσει ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ Χάρου. Τί καλός!... Τί πρόθυμος!... Τί εὐγενικός!... Καὶ πόσο νέος καὶ ὡραῖος!...

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Μὰ καὶ σεῖς εἴσαστε πολὺ ὡραία, δεσποινὶς Μπέρτα.

ΜΠΕΡΤΑ. — Μοῦ τὸ λέτε στ' ἀλήθεια, ἀδελφή;

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Μὰ βέβαια... Ἔχετε τόσο γλυκὰ μάτια, τόσο ὡραῖο στόμα, καὶ τὰ χέρια σας εἶνε θαυμάσια...

ΜΠΕΡΤΑ. — Εἶμαι τόσο ὄμορφη, ὅπως ἐσεῖς, ἀδελφή;

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Πολὺ πιὸ ὡραία.

ΜΠΕΡΤΑ. — Δὲν τὸ πιστεύω. Ἔπειτα, ἐγὼ εἶμαι ἄρρωστη...

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Θὰ γίνετε καλά.

ΜΠΕΡΤΑ. — Πιστεύετε, ἀδελφή, ὅτι εἶνε δυνατὸν νὰ μ' ἀγαπήσουν ἐμένα, τώρα, ἔτσι καθὼς ἔχω γίνει ἀπ' τὴν ἀρρώστεια; Θεέ μου!... *(Σκύβοντας τὸ κεφάλι της).* Ἡ ἀρρώστεια εἶνε κάτι ποὺ ἐμπνέει οἶκτο, ὄχι ἀγάπη.

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Ἔχετε λάθος, δεσποινίς... Ἡ πονεμένη γυναῖκα ἀγαπιέται πιὸ βαθειὰ ἀπὸ τὴ γερὴ καὶ τὴ χαρούμενη.

ΜΠΕΡΤΑ.—Ἂν μοῦ πεῖ λοιπὸν κάποιος ὅτι μ' ἀγαπᾶ, νὰ τὸν πιστέψω;

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Καὶ βέβαια νὰ τὸν πιστέψετε.

ΜΠΕΡΤΑ. — Ὤ, σᾶς εὐχαριστῶ, ἀδελφή, γιὰ τὰ καλά σας λόγια!... Μὲ παρηγορεῖτε καὶ μοῦ δίνετε ζωή. Δὲν ἤθελα νὰ πεθάνω, χωρὶς ν' ἀγαπηθῶ...

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Ἡσυχάστε τώρα, δεσποινίς Μπέρτα. Μὴν κουράζεστε... Δὲν κάνει... Εἶνε ἡ ὥρα ποὺ ἔρχεται ὁ γιατρὸς καὶ δὲν πρέπει νὰ σᾶς βρῇ ἀποκαμωμένη. Ἐγὼ σᾶς ἀφίνω. Θὰ πάω κάτω νὰ περιμένω τὸν γιατρὸ γιὰ νὰ τοῦ πῶ πόσο εἴστε καλύτερα.

ΜΠΕΡΤΑ, *(συγκινημένη).*— Σᾶς ἔχει μήπως παραγγείλει ὁ ἴδιος νὰ τοῦ λέτε, πρὶν ἔρθει ἀκόμη ἐδῶ, πῶς εἶμαι;

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Ναί... Ἐνδιαφέρεται τόσο γιὰ σᾶς!... Λοιπόν; Θέλετε τίποτε ἄλλο, δεσποινίς;

ΜΠΕΡΤΑ. — Ὄχι, ἀδελφή. Δὲν θέλω τίποτα... Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ.

(Η ἀδελφὴ φεύγει).

ΜΠΕΡΤΑ, *(μόνη. Παίρνει ἕνα καθρεφτάκι κάτω ἀπὸ τὸ προσκεφάλό της καὶ κυττάζεται μέσα σ' αὐτό).* — Εἶμαι καλύτερα;... Εἶμαι ὄμορφη;... Ἀλήθεια!... Κι' ὅμως εἶμαι τόσο χλωμή, καὶ τὰ μάτια μου εἶνε πάντα τόσο κομμένα!... Νὰ πιστέψω στὰ λόγια τῆς ἀδελφῆς;... Νὰ πιστέψω στὰ λόγια ἐκείνου;... Θεέ μου!... Πρέπει ὡστόσο νὰ εἶμαι εὐτυχισμένη, ἀφοῦ μ' ἀγαπάει. Γιατί ἐνδιαφέρεται τόσο γιὰ μένα; Γιατί μὲ κυττάζει τόσο γλυκά; Γιατί μοῦ χαμογελάει; Γιατί μοῦ φέρνει λουλούδια; Εἶνε δυνατόν, Θεέ μου, νὰ εἶνε οἰκτος δλ' αὐτά; Μ' ἀγαπάει, ναί... Ἄλλως τε, τὸ ἔχει ἀντιληφθεῖ κ' ἡ ἀδελφή... Μ' ἀγαπάει!... Πρέπει νὰ εἶμαι εὐτυχισμένη, πρέπει νὰ εἶμαι πολὺ εὐτυχισμένη... Κι' ἂν δὲν μ' ἀναστήσῃ ἡ ἀγάπη του, κ' ἂν δὲν μὲ γυρίσῃ πίσω στὴ ζωή, πόσο εὐχαριστημένη θὰ πεθάνω μὲ τὴν ἰδέα ὅτι μ' ἀγαπάει!... Θεέ μου, κ' ἐγὼ τὸν ἀγαπῶ τόσο, τόσο πολύ! Τὸν λατρεύω!... Ἀκούω βήματα... Τὰ βήματά του... Ἔρχεται!... *(Κρύβει τὸ καθρεφτάκι της κάτω ἀπὸ τὸ προσκέφαλό της. Μπαίνει ὁ Πέτρος μ' ἕνα μπουκέτο τριαντάφυλλα στὸ χέρι. Κυττάζει χαμογελῶντας τὴ Μπέρτα καὶ ρίχνει τὰ τριαντάφυλλα στὸ κρεββάτι της).*

ΜΠΕΡΤΑ.—Ἡ ἀρρώστεια εἶνε κάτι ποὺ ἐμπνέει οἶκτο, ὄχι ἀγάπη.

ΜΠΕΡΤΑ. — Πάλι λουλούδια; *(Τὰ παίρνει χαμογελῶντας γλυκὰ καὶ τὰ μυρίζει).* — Τί ὡραῖα ποὺ μυρίζουν!... Πῶς μὲ ζωογονοῦν! Ἀλλὰ μὲ παραχαϊδεύετε, καλέ μου γιατρέ!

ΠΕΤΡΟΣ. — Ἀμπορροῦσα, θὰ σᾶς φέρνα ὅλα τὰ λουλούδια ποὺ ἀνθίζουν στὴ γῆ.

ΜΠΕΡΤΑ. — Ὅλα τὰ λουλούδια; Γιατί;

ΠΕΤΡΟΣ, *(μὲ χαμηλὴ φωνή).* — Γιατὶ σᾶς ἀγαπῶ!...

ΜΠΕΡΤΑ, *(ταραγμένη κι' εὐτυχισμένη μαζύ).* — Μ' ἀγαπᾶτε;... Κι' ὅμως εἶμαι ἄρρωστη... Θὰ πεθάνω!...

ΠΕΤΡΟΣ. — Δὲν θ' ἀφήσω ἐγὼ νὰ πεθάνετε. Καὶ δὲν πρέπει νὰ φοβᾶστε τίποτα, ἀφοῦ σᾶς ἀγαπῶ.

ΜΠΕΡΤΑ. — Ἀλήθεια!... Μὰ ναί, ναί, ἔχετε δίκηο... Εἶμαι μαντέψει πῶς μ' ἀγαπᾶτε. Κι' ἡ ἰδέα αὐτὴ μ' ἔκανε καλύτερα. Ὁ πυρετός μου ἔπεσε...

ΠΕΤΡΟΣ. — Τὸ ξέρω. Τὸ ξέρω. Καὶ θὰ γίνετε ἐντελῶς καλά.

ΜΠΕΡΤΑ. — Μὰ εἶν' ἀλήθεια, εἶν' ἀλήθεια πῶς μ' ἀγαπᾶτε; Ἐσεῖς ποὺ εἶστε τόσο ὡραῖος, τόσο γερός;

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναί, Μπέρτα, σᾶς ἀγαπῶ... Μόνον ἐσᾶς ἀγαπῶ.

ΜΠΕΡΤΑ. — Τί εὐτυχία, Θεέ μου!... Κι' ἐγὼ φανταζόμουν πῶς τὸ ἐνδιαφέρον σας γιὰ μένα δὲν ἦταν παρὰ οἰκτος. Γι' αὐτὸ σεῖς ἀρχὲς μοῦ ἔκανε μᾶλλον κακό.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ὤ, μὴν τὴ λέτε αὐτὴ τὴ λέξι. Μιὰ κοπέλλα τόσο ὄμορφη, ὅπως ἐσεῖς, δὲν μπορεῖ νὰ ἐμπνεύσῃ οἶκτο. Ἐμπνέει θαυμασμό, ἀγάπη...

ΜΠΕΡΤΑ. — Κι' ὅταν βρίσκεται ἀκόμα τόσο σιμὰ στὸ θάνατο;

ΠΕΤΡΟΣ. — Μπέρτα, δὲν σᾶς ἐπιτρέπω νὰ λέτε τέτοια λόγια. Δὲν ἐπιτρέπω στὸ ὄμορφό σας στόμα νὰ μιλάῃ γιὰ θάνατο.

ΜΠΕΡΤΑ.—Τί θέλετε λοιπὸν νὰ λέω;

ΠΕΤΡΟΣ. — Μόνον λόγια ἀγάπης.

ΜΠΕΡΤΑ. — Ναί, ἔχετε δίκηο... Μονάχα λόγια ἀγάπης. Γιατὶ κι' ἐγὼ σᾶς ἀγαπῶ σὰν τὴ ζωή, τὴ χαρά, τὸν ἔρωτα. Σὰν κάθε τι ὡραῖο καὶ φωτεινό. Εἶσαι ὁ ἥλιος τῆς ζωῆς μου... Τί σκοτεινή, τί ἔρημη ποὺ ἦταν ἡ ζωή μου πρὶν ἔρθετε σεῖς.

ΠΕΤΡΟΣ. — Κι' ἐσύ, Μπέρτα, εἶσαι γιὰ μένα τὸ γλυκὸ μου γλυκὸ φεγγάρι, ποὺ τὸ φῶς του τὸ μυστικὸ φώτισε καὶ τὰ πιὸ σκοτεινὰ βάθη τῆς ψυχῆς μου.

ΜΠΕΡΤΑ. — Ἐγὼ σ' ἀγάπησα ἀμέσως μόλις σὲ εἶδα. Τὸ καπίσκεσες;

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναί. Κ' ἀμέσως ἡ καρδιά μου ἀνταποκρίθηκε στὴν ἀγάπη σου.

ΜΠΕΡΤΑ. — Ἤμουν τόσο ἄρρωστη, τόσο μόνη, τόσο θλιμμένη! Δὲν ψοῦσα μιὰν ἀγάπη ἀγνὴ σὰν τὴ δική σου.

ΠΕΤΡΟΣ. — Κι' ἐγὼ ἤμουν μόνος.

ΜΠΕΡΤΑ. — Τί εὐτυχία!... Τί ἀνέλπιστη εὐτυχία!... Καὶ πιστεύεις ὅτι θὰ γίνω καλά;

ΠΕΤΡΟΣ. — Εἶμαι ἀπολύτως βέβαιος γι' αὐτό. Ἂν δὲν ἤμουν τόσο βέβαιος, δὲν θὰ τολμοῦσα νὰ σοῦ πῶ πὼς σ' ἀγαπῶ.

ΜΠΕΡΤΑ. — Κι' ὅταν θὰ γίνω ἐντελῶς καλά;

ΠΕΤΡΟΣ. — Θὰ ζήσουμε μαζύ, σ' ἕνα ὄμορφο μικρὸ σπιτάκι σιμὰ στὴ λίμνη.

ΜΠΕΡΤΑ. — Καὶ τὸ σπιτάκι αὐτὸ θὰ εἶνε περιτριγυρισμένο ἀπὸ ἕνα κῆπο γεμάτο τριανταφυλλιές...

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναί. Καὶ θἄχῃ ἀγιοκλήματα στὰ παράθυρα.

ΜΠΕΡΤΑ. — Καὶ τὰ πουλιὰ θὰ μᾶς ξυπνοῦν τὸ πρωὶ μὲ τὰ τραγούδια τους.

ΠΕΤΡΟΣ. — Καὶ θἄμαστε κ' ἐμεῖς σὰν διὸ ἐρωτευμένα περιστερούμενα πουλιά.

ΜΠΕΡΤΑ. — Θεέ μου, τί εὐτυχία!... Τί ὄνειρο!... Φοβοῦμαι πῶς θὰ πεθάνω ἀπὸ τὴν πολλὴ εὐτυχία!...

ΠΕΤΡΟΣ. — Μὴ μιλᾶς πειὰ γιὰ θάνατο, Μπέρτα. Νὰ λές: «Θὰ ζήσω εὐτυχισμένη».

ΜΠΕΡΤΑ. — Ναί, θὰ ζήσω εὐτυχισμένη... Θὰ ζήσουμε εὐτυχισμένοι... Ὤ, Θεέ μου... Θεέ μου!... Δὲν ξέρω τί ἔχω... Μοῦ ἦρθε μιὰ ξαφνικὴ ἀδιαθεσία... Μιὰ ἀδυναμία...

ΠΕΤΡΟΣ. — Δὲν πρέπει νὰ μιλᾶς πολύ. Πλάγιασε καὶ πρόσπαθησε νὰ κοιμηθῆς.

ΜΠΕΡΤΑ. — Δὲν θέλω νὰ κλείσω τὰ μάτια μου, γιατὶ δὲν θὰ σὲ βλέπω.

ΠΕΤΡΟΣ. — Θὰ μὲ δῆς στὸν ὕπνο σου.

ΜΠΕΡΤΑ. — Μίλα μου. Θέλω ν' ἀποκοιμηθῶ ἀκούγοντας τὴ φωνή σου.

ΠΕΤΡΟΣ. — Μπέρτα!.. Μικρή μου, ὄμορφη Μπέρτα!...

ΜΠΕΡΤΑ, *(μὲ φωνὴ σβυσμένη).* — Λέγε μου γιὰ τὸ σπιτάκι σας, ποὺ θὰ εἶνε κοντὰ στὴ λίμνη... *(Κλείνει τὰ μάτια της).*

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναί, τὸ σπιτάκι μας θὰ ἔχῃ ἕναν κῆπο γεμᾶτο τριανταφυλλιά...

ΜΠΕΡΤΑ. — Τὸ βλέπω... Τὸ βλέπω κιόλας... Τί ὄμορφο σπιτάκι!... Σὰν αὐτὰ ποὺ βλέπουμε στὶς ζωγραφιές. *(Ἀγωνιῶντας).* Καὶ τὰ τριαντάφυλλα... Τί ὡραῖα ποὺ εἶνε... Καὶ πῶς εὐωδιάζουν!...

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναί. Καὶ τ' ἀγιοκλήματα σκορποῦν γύρω μεθυστικὲς ἐπιδόσεις...

ΜΠΕΡΤΑ, *(ὅλο καὶ πιὸ ξεψυχισμένα).* — Καὶ τ' ἀγιοκλήματα... καὶ τὰ πουλιά... κι' ἐμεῖς... Μὰ τί ὡραῖα, τί ὡραῖα!... Κι' ὁ γερός... πάντα γαλάζιος... πάντα... πάντα... *(Ἔξαφνα ἡ Μπέρτα φωνάζει. Τὸ στόμα της μένει ὀρθάνοιχτο. Δὲν ἀκουστεῖ καθόλου).*

ΠΕΤΡΟΣ. — Μπέρτα!... Μπέρτα!... *(Σκύβει ἐπάνω στὴν καρδιά της).* Θεέ μου, πέθανε!... Φτωχὴ κόρη!... *(Χτυπᾶει στὴν πόρτα καὶ φωνάζει:).* Ἀρλέττα!... Ἀρλέττα!...

(Μπαίνει ἡ ἀδελφή).

ΠΕΤΡΟΣ. — Πέθανε!...

Η ΑΔΕΛΦΗ, *(σταυροκοπιέται).* — Καϋμένη Μπέρτα!... Μὰ εἶνε ἀδύνατο πῶς ἔξησε καὶ τόσον καιρό. Ὁ καθηγητὴς εἶπε πρωτύτερα ὅτι μιὰ ἀτεραύνθωστη δύναμι τὴν κρατεῖ στὴ ζωή.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ἡ ἀγάπη.

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Ναί, ἡ ἀγάπη. Πέθανε εὐτυχισμένη χάρι σ' ἐμένα καὶ σ' ἐμένα.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ναί, πέθανε εὐτυχισμένη.

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Μὲ τί πόνο μοῦ ἔλεγε: Δὲν θέλω νὰ πεθάνω χωρὶς ν' ἀγαπηθῶ.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ἔπαιξα καλὰ τὸν ρόλο μου ὥς τὸ τέλος.

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Κι' ἐγώ.

ΠΕΤΡΟΣ. — Ἀγάπη μου!... Γλυκειά μου ἀγάπη, Ἀρλέττα μου!... Εἶσαι ἕνας ἄγγελος. Ἐσὺ τὰ σκέρτηκες ὅλα, ἐσὺ ἔκατάλαβες πῶς ἡ ἄρρωστη μ' ἀγαπᾶ, μ' ἔπεισες ὁ ἀρρωστοφιλὸς πῶς τὴν ἀγαπῶ κι' ἐγώ...

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Ἔτσι ἔπρεπε νὰ γίνῃ. Δὲν ἔχουν μόνο τὰ ἀρρωστοφίλητα ἀπὸ νοσηλεία, μὰ κι' ἡ ψυχές. Κάναμε μιὰ ἀγάπη ἀφάρτεσα σ' αὐτὴ τὴν κόρη. Κι' ἂν δὲν μπορέσαμε νὰ τὴ σώσουμε, τῆς δώσαμε ἕνα θάνατο γλυκό...

ΠΕΤΡΟΣ. — Πόσο σ' ἀγαπῶ, Ἀρλέττα!

Η ΑΔΕΛΦΗ. — Σώπα!... Σώπα!... Φοβᾶμαι μήπως μᾶς ἀκούσῃ κανείς.

ΚΑΛΛΙΤΕΡΟΙ ΣΤΙΧΟΙ ΤΩΝ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

ΤΑΞΙΔΙ

Τὴν καρδιά μου σέρνει ἐκεῖ
μαγνοῦ ἡ καρδιά της·
μιὰ φωνή της μυστικὴ
μὲ τραβᾶει σὰν προσευχὴ
πρὸς τὴν ἐμορφιά της.

Μπρὸς σὲ κάποια συλλογὴ
τρέμει ὁ λογισμός μου:
τώρα πειὰ μέσ' στὴ σιγὴ
θὰ 'ναι κόκκαλα στὴ γῆ,
—τὸ γραφτὸ τοῦ κόσμου..

Μιὰ χρονιὰ κι' ἄλλη χρονιά,
πῶς περνοῦν τὰ χρόνια!
Τί νὰ πῶ, ψεύτη ντουνιά,
τῆς ζωῆς τὴν ἀπονιὰ
θὰ θρηνῶ αἰώνια.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΣΑΛΤΑΡΗΣ

Ο ΚΑΣΤΑΝΑΣ

Τόρα ποὺ ξαναφύσηξεν μὲ παγωμένο ρίγος
τοῦ φθινοπώρου ὁ ἄνεμος, μ' ἀργόθλιφτες πνοές,
πάρο σ' ἀμπέλια μακρυὰ στερνογιορτάζει ὁ τρύγος
κι' τὰ ποιήματα γοργόφτερα ζητοῦν ζεστὲς φωλιές,

Τώρα ποὺ κι' ἡ τρελλὴ φωτιὰ σπιθοβολάει στὸ τζάκι
κι' ἡ ζωὴ ἀλόγυρα στοχαστικὰ διαβαίνει,
τὸ πρωτοφάγι' ἤρθε κι' αὐτὸ καὶ κρώξει τὸ κοράκι
κι' ἡ ματιά στὸ "Ἀπειρο βυθίζεται θλιμμένη...

Πάρε στῆς στράτας μιὰν ἀπάνεμη γωνιὰ
τὴ γέρο-καστανιὰ τὸ φῶς τρεμοθαμπίζει,
κι' στὲς νυχτιὲς τὴ σιωπηλὴ τὴν παγωνιὰ
θυμὶ τὸ κάστανο στὴ χόβολη νὰ τρίζῃ!...

ΚΩΣΤΗΣ ΚΟΚΟΡΟΒΙΤΣ

ΟΜΙΛΟΥΝ ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

— Ὑπάρχουν γυναῖκες, ποὺ εἶνε γιὰ τὴν ψυχὴ ὅ,τι εἶνε τὸ κλίμα τῆς Νικαίας καὶ τῆς Νεαπόλεως γιὰ τοὺς φθισικούς.

— Ἡ γυναῖκα αὐτὸ τὸ κοινὸ ἔχει μὲ τὸν ἄγγελο, ὅτι καταφεύγουν καὶ στοὺς δυὸ τὰ πονεμένα πλάσματα.

— Μόνον ὁ τελευταῖος ἔρωτας τῆς γυναίκας ἱκανοποιεῖ τὸν πρῶτο ἔρωτα τοῦ ἀνδρός.

— Ὁ Θεὸς δὲν ἄφησε στὶς γυναῖκες, παρὰ τὸν ἔρωτα καὶ τὴ δροσερότητα, γιὰ νὰ δροσίζουν μ' αὐτὰ τὰ μέτωπα ποὺ τὰ περιβάλλει τὸ φλογερὸ σπεφάνι τῆς δόξας.

— Εἶνε γνώρισμα εὐγενείας τὸ νὰ σέβεται κανεὶς τὶς γυναῖκες, ὁποιανδήποτε ἡλικία κι' ἂν ἔχουν.

— Οἱ ξανθοί, οἱ κοντοί, οἱ λεπτοὶ καὶ οἱ στεγνωμένοι ἄνδρες ἀγαποῦν νὰ βασανίζουν τὶς γυναῖκες, γιατὶ μόνον αὐτὲς μποροῦν νὰ ἐξουσιάσουν.

— Καταλαβαίνουμε ἀμέσως τὴν ἀξία μιᾶς νοικοκυρᾶς μόλις πατήσουμε τὸ κατῶφλι τοῦ σπιτιοῦ της.

— Ἡ φύσις ποὺ πλάθει τυφλοὺς ἐκ γενετῆς, θὰ μποροῦσε νὰ πλάσῃ καὶ γυναῖκες κουρτὲς καὶ τυφλὲς πρὸς τὸν ἔρωτα.

— Γιὰ πῆς περισσότερες γυναῖκες, ποτὲ τὸ λεπτὸ δὲν εἶνε ἑκατομμύριο, ἐνῶ ἀπεναντίας τὸ ἑκατομμύριο εἶνε λεπτό.

— Ἡ γυναῖκες δὲν εἶνε ποτὲ ἔνοχες. Γιὰ τὰ σφάλματά τους φέρνουμε ἐμεῖς τὴν εὐθύνη.

— Ἡ γυναῖκα μπροστὰ στὸν ἄνδρα ποὺ μισεῖ θανασίμως, χαμογελᾶ γλυκά, ὅπως ἡ χορεύτριες μπρὸς στοὺς θεατές.

Μ π α λ ζ ὰ κ

— Ἡ γυναῖκα μένει πάντα κατὰ βάθος ἕνα παιδί.

Σ α τ ω μ π ρ ι ὰ ν

— Ὁ ἄνδρας ποθεῖ. Ἡ γυναῖκα ἀγαπᾶ.

Ζ ι ρ α ρ ν τ ὲ ν

— Ἡ γυναῖκα εἶνε ἕνα ποίημα, ποὺ γιὰ νὰ τὸ καταλάβῃ κανεὶς καλά, πρέπει νὰ τὸ διαβάσῃ πολλὰ χρόνια.

Ο ὐ γ γ ὼ

— Ἡ γυναῖκα εἶνε ἕνα πλάσμα φλύαρο, ποὺ ξέρει μόνον νὰ γτύνεται καὶ νὰ γδύνεται.

Ἀ ρ α γ κ ὸ ν

— Ὁ ἄνδρας καὶ ἡ γυναῖκα μόνον ὅταν ἑνωθοῦν συμπληρώνονται.

Π ὼ λ ν τὲ Κ ὸ κ

— Ἡ γυναῖκα εἶνε βασίλισσα τοῦ κόσμου καὶ δούλη τῆς ἐλαχίστης ἐπιθυμίας της.

Μ π α λ ζ ὰ κ

— Τὸ πνεῦμα τῶν γυναικῶν εἶνε ἕνας λαβύρινθος, τοῦ ὁποίου καὶ αὐτὲς ἡ ἴδιες ἀγνοοῦν τοὺς ἕλιγμούς.

Δ ο υ μ ᾶ ς

— Γυναῖκα εἶνε τὸ παρήγορο πλάσμα ποὺ νοσηλεύει τοὺς ἀρρώστους καὶ τοὺς ἀγγίζει ἀνάλαφρα, χωρὶς νὰ τοὺς πληγώνῃ.

Β. ντὲ Σαὶν Π ι ὲ ρ

— Ἡ κακὴ καὶ ἄσχημη γυναῖκα εἶνε χειρότερη καὶ ἀσχημότερη ἀπὸ τὸν πιὸ κακὸ καὶ ἄσχημο ἄνδρα.

Κ ὰ ρ ο

— Ἡ γυναῖκες εἶνε ἢ καλύτερες ἢ χειρότερες ἀπὸ τὸν ἄνδρα. Μέσος ὅρος δὲν ὑπάρχει.

Λ α μ π ρ ὲ ν τ

— Τὶς γυναῖκες μπορεῖ κανεὶς νὰ τὶς παρομοιάσῃ μὲ θερμάστορες ποὺ ἀπ' ἔξω ἔχουν ψυχρὸ μάρμαρο καὶ μέσα φλογερὸ καμίνι.

Δ ε μ ὲ λ

— Ἡ γυναῖκα εἶνε τὸ γλυκὸ ὄργανο, χορδὲς τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ εἶνε ὁ ἔρωτας καὶ μουσικὸς ὁ ἄνδρας.

Σ τ α ν τ ὰ λ

— Γυναῖκα εἶνε ἡ.... πρώτη κατοικία τοῦ ἀνθρώπου.

Μ τ ι ν τ ε ρ ὼ

— Γυναῖκα εἶνε τὸ ἀριστούργημα τοῦ σωμανοῦς.

Λ ὲ σ ι γ κ

— Γυναῖκα εἶνε τὸ ὡραιότερο... ἥμισυ τοῦ κόσμου.

Ρ ο υ σ σ ὼ

— Γυναῖκα εἶνε τὸ κομψὸ σφάλμα τῆς φύσεως.

Μ π α λ ὼ κ

— Γυναῖκα εἶνε διάβολος ὑπερτέλειος.

Ο ὐ γ κ ὼ

— Ἡ φιλάρεσκος ὁμοιάζει τὴν ὡραία θάλασσα, ἐπιφανεια ἀκτινοβολοῦσα, ἀντανακλοῦσα τὸν οὐρανὸ τὸ μειδίαμα, ἀλλὰ κρύπτουσα ἀχανὴ πυθμένα, ὑπουργὸ θέμα καὶ θάνατον.

Α. Ρ α γ κ α β ῆ ς

— Στὸν ἔρωτα, ὅσο λιγώτερο μιλεῖ κανεὶς, τόσο περισσότερα λέγει.

— Ἡ γυναῖκες, ὅπως καὶ τὰ κύματα τῆς θάλασσας, πολὺ δὲν μοιάζουν ἀναμεταξύ τους.

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΜΙΛΛΩΝ ΕΤΩΝ ΠΡΟΤΑΝΗΣ

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΤΟΛΣΤΟΪ

(Μιὰ σελὶς ἀπὸ τ' «Ἀπομνημονεύματά» του)

ΙΣ τὰ «Ἀπομνημονεύματα» τοῦ Τολστοΐ, στὸ μέρος τὸ σχετικὸ μὲ τὴν παιδική του ἡλικία, ὑπάρχει ἕνα κεφάλαιο ἐπιγραφόμενο *«Κάτι σὰν πρώτη ἀγάπη»*, στὸ ὁποῖο ὁ μεγάλος συγγραφεὺς διηγεῖται, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὴν πρώτη... ἐρωτική του συγκίνησι.

Ὁ Τολστοΐ ἦταν ἑφτὰ χρόνων καὶ μιὰ μέρα, ἐνῶ ἔπαιζε μὲ τὴ μικρή του φίλη τὴν Κατένκα, φίλησε τὸν γυμνό της ὦμο.

Ἡ Κατένκα εἶχε ἕνα συμπαθητικὸ προσωπάκι, ὄμορφο καὶ δροσερό, καὶ δυὸ ὁλογάλανα μάτια ποὺ πάντα γελοῦσαν. Ἦταν κορίτσι νόθο καὶ ὁ πατέρας της τὴν εἶχε ἐμπιστευθεῖ στὸν πατέρα τοῦ Τολστοΐ γιὰ νὰ τὴν ἀναθρέψη μαζὺ μὲ τὰ δικά του παιδιά. Ἡ μικροῦλα Κατένκα λοιπὸν ζοῦσε στὸ οἰκογενειακὸ κτῆμα τοῦ Τολστοΐ, τὴν περίφημη Γιασνάϊα Πολιάνα. Ἦταν, ὅπως εἴπαμε, χαριτωμένη, μὰ λιγάκι κουτή.

Ὁ Τολστοΐ ποὺ τὴν περνοῦσε κατὰ δυὸ χρόνια, ἀνέλαβε νὰ τῆς διδάξη τὸ ἀλφάβητο.

«Στὶς ἀρχές, διηγεῖται ὁ Τολστοΐ, *τὰ πράγματα πῆγαν καλά. Ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ὅμως ἡ Κατένκα βαρέθηκε καὶ δὲν πρόσεχε πειὰ στὸ μάθημα. Μιὰ μέρα μάλιστα τὸ παράκανε. Δὲν ἤθελε νὰ γράψη στὸ τετράδιό της τὸ ἀλφάβητο. Ἐγὼ πείσμωσα καὶ τὴν ἐμάλωσα. Τότε ἐκείνη ἔβαλε τὰ κλάμματα κι' ἄρχισα νὰ κλαίω κι' ἐγὼ μαζύ της. Ὁ πατέρας μου ἔννοιωσε τὶς κλάψες μας κι' ἔτρεξε νὰ ἰδῆ τί συμβαίνει. Κλαίγαμε ὅμως στὰ γεμάτα, μᾶς πνίγανε οἱ λυγμοὶ καὶ δὲν μπορέσαμε νὰ προφέρουμε οὔτε λέξι».*

Μιὰν ἄλλη φορά, ἕνας ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς τοῦ Τολστοΐ, ὁ Μίτενκα, καὶ ἡ μικροῦλα Κατένκα, σοφίστηκαν ἕνα παιχνίδι ποὺ τοὺς ἄρεσε ὑπερβολικά, γιατὶ ἦταν ἴσως πολὺ βρωμικο καὶ ἐπικίνδυνο. Ὁ ἕνας ἔφτυνε δηλαδὴ στὸ στόμα τοῦ ἄλλου μιὰ χάλκινη ἀλυσσιδίτσα. Κι' ὅ,τι ἦταν μοιραῖο νὰ γίνη, ἔγινε. Μιὰ μέρα ὁ Μίτενκα... κατάπιε τὴν ἀλυσσιδίτσα! Ἡ Κατένκα χάλασε καὶ πάλιν τὸν κόσμο ἀπὸ τὰ κλάμματα καὶ ἡσύχασε μόνον ὅταν ὁ Τολστοΐ πῆγε κοντά της καὶ ἄρχισε νὰ τὴ χαϊδεύη καὶ νὰ τὴ φιλῆ.

Διάφορα τραγικὰ γεγονότα ἔρριξαν τὴν ἐποχὴ αὐτὴ τὸν μελαγχολικὸ καὶ βαρὺ ἰδιοκτίστη στὴν παιδική ζωὴ τοῦ Τολστοΐ. Τὸ 1837 ἔχασε τὸν πατέρα του.

Ἀπὸ καιρό, ὅλη ἡ οἰκογένεια τοῦ Τολστοΐ εἶχε ἐγκατασταθεῖ στὴ Μόσχα καὶ μιὰ καλοκαιρινὴ μέρα, ἐνῶ ὁ πατέρας του πήγαινε σὲ κάποια γειτονικὴ πόλι γιὰ δουλειές του, σωριάστηκε στὸ δρόμο ἀπόπληκτος. Τὸ τραγικὸ καὶ τόσο αἰφνίδιο αὐτὸ περιστατικὸ ἦταν τὸ πρῶτο ποὺ ξυπνοῦσε στὴν ψυχὴ τοῦ Τολστοΐ τὸν φόβο τοῦ θανάτου, ἕνα φόβο ποὺ τὸν βασάνισε σ' ὅλη του τὴ ζωὴ καὶ τὸν ἔφερε ἀρκετὲς φορὲς ὥς τὰ πρόθυρα τῆς αὐτοκτονίας.

Ἐννιὰ μόλις μῆνες μετὰ τὸν θάνατο τοῦ πατέρα του, πέθανε κι' ἡ γιαγιὰ τοῦ Τολστοΐ. Κι' ὁ θάνατος αὐτὸς στάλαξε μιὰ βαθειὰ πικρία στὴν παιδικὴ ψυχὴ τοῦ κατόπιν μεγάλου συγγραφέως.

«Θυμοῦμαι, διηγεῖται στὰ «Ἀπομνημονεύματά» του, *ὅτι φόρεσαν σ' ὅλους μας μαῦρα μάλλινα φορέματα μὲ μπορντούρα ἀπὸ ἄσπρο κρέπι. Δὲν θὰ ξεχάσω ποτὲ τὸ αἴσθημα ποὺ δοκίμασα βλέποντας τοὺς ἀνθρώπους ποὺ θὰ σήκωναν τὸ φέρετρο τῆς γιαγιᾶς μου, νὰ τριγυρνοῦν μέσα στὸ σπίτι μας, ὅπως καὶ τὸ αἴσθημα ποὺ ἐννοιωσα κατόπιν ἀντικρύζοντας τὸ φέρετρο σκεπασμένο μ' ἕνα μαῦρο ὕφασμα, καὶ μέσα τὴ γιαγιά μου μὲ τὸ ἀμίλητο καὶ ἀγέλαστο πρόσωπό της, μὲ τὴν γρυπὴ μύτη της, μ' ἕνα ἄσπρο σκοῦφο στὸ κεφάλι. Ἦταν τρομερό! Συγχρόνως ὅμως, τὰ καινούργια μας ροῦχα, τὰ γαρνισμένα μὲ κρέπι, καὶ ἡ συμπόνια ποὺ μᾶς ἔδειχναν ὅσοι μᾶς περιτριγύριζαν, ὅλ' αὐτὰ μοῦ προξενοῦσαν εὐχαρίστησι. Δὲν ξέρω γιατί, μὰ κατὰ τὸ διάστημα τῆς κηδείας εὐχαριστιόμουν ἀκούοντας διάφορες γυναῖκες νὰ λένε, δείχνοντάς μας: «Τὰ κακόμοιρα, ἀπόμειναν ὀρφανά!... Δὲν εἶνε ἔννηὰ μῆνες ποὺ πέθανε ὁ πατέρας τους, καὶ νὰ τώρα ποὺ χάσανε καὶ τὴ γιαγιά τους!».*

Μετὰ τὸν θάνατο τῆς γιαγιᾶς των, ὁ Τολστοΐ, ὁ ἀδελφός του Δημήτης καὶ ἡ ἀδελφή του Μαρία, ξαναπῆγαν στὴ Γιασνάϊα Πολιάνα μὲ μιὰ θεία τους. Ὁ Τολστοΐ ἦταν τὴν ἐποχὴ αὐτὴ δώδεκα χρόνων. Εἶχε ἀρχίσει νὰ προσέχη πράγματα ποὺ δὲν τὸν ἐνδιέφεραν πρίν. Ἄρχιζε νὰ φροντίζη γιὰ τὴν κομψότητά του, καὶ τὸ πρῶτο πρᾶγμα ποὺ τοῦ κτύπησε δυσάρεστα στὰ μάτια του ἦταν ἡ ἀσχήμια τοῦ προσώπου του, ἡ ὁποία τὸν λυποῦσε κατάκαρδα. Φανταζόταν ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ ὑπάρξη εὐτυχία στὴ γῆ γιὰ ἄνθρωπο ποὺ εἶχε, ὅπως αὐτός, μύτη πλακουτσή, χείλη χοντρὰ καὶ μάτια μικρὰ καὶ γκρίζα. Ἦταν τόση ἡ ἀπελπισία του σχετικῶς, ὥστε πολλὲς φορὲς σήκωνε τὰ χέρια του στὸν οὐρανὸ καὶ παρακαλοῦσε τὸν Θεὸ νὰ τὸν λυπηθῆ καὶ... νὰ τὸν κάνη ὄμορφο! Θᾶδινε τὰ πάντα ἂν μποροῦσε νὰ γίνη ἕνα τέτοιο θαῦμα ποὺ νὰ τὸν μεταμορφώση ἐξαφνα καὶ νὰ τὸν κάνη ἕνα ὄμορφο ἀγόρι.

Μὰ ἂν λυπόταν κατάκαρδα γιὰ τὴν ἀσχήμια του, εἶχε συγχρόνως μεγάλη ψυχικὴ δύναμι ποὺ τὸν παρηγοροῦσε γιὰ ὅλες τὶς σωματικές του ἀτέλειες. Μολονότι παιδάκι ἀκόμα, ἔκανε ὡστόσο σκέψεις ἐκπληκτικὸς σοβαρὲς γιὰ τὴν ἡλικία του. Ἔννοιωθε ὅτι ὅσο περισσότερο συνηθίζομε στὸν πόνο, τόσο περισσότερο λιγοστεύομε τὴ δυστυχία μας. Προσπαθοῦσε μάλιστα μὲ κάθε τρόπο νὰ συνηθίζη, τόσο στοὺς ψηκούς, ὅσο καὶ στοὺς σωματικοὺς πόνους. Προσπαθοῦσε π.χ. νὰ κρατᾶ μ' ὅλο τὸν πόνο ποὺ αἰσθανόταν, ἕνα πελώριο λεξικό, μὲ τὸ χέρι τεντωμένο, ἐπὰ ἀρκετὰ λεπτά. Ἄλλοτε πάλιν κλειστόταν σ' ἕνα σκοτεινὸ δωμάτιο, γυμνωνόταν ὁλόκληρος κι' ἄρχιζε νὰ χτυπιέται μ' ἕνα σχοινί, ὡσότου τὰ μάτια του δάκρυζαν ἀπ' τὸν πόνο.

Ἡ σοβαρὲς αὐτὲς σκέψεις δὲν ἐμπόδιζαν, φυσικά, τὸν Τολστοΐ νὰ εἶνε ἕνα παιδί, ἕνα θεότρελλο παιδί, μάλιστα σ' ὁρισμένες ὧρες. Μιὰ μέρα τοῦ ἦρθε ἔξαφνα ἡ ἐπιθυμία νὰ πηδήξη στὴν αὐλὴ τοῦ σπιτιοῦ τους ἀπὸ ἕνα παράθυρο ὕψους πέντε μέτρων. Πήδηξε πράγματι, μὰ σωριάστηκε ἀναίσθητος καὶ καταματωμένος στὶς πλάκες τῆς αὐλῆς. Εἶνε θαῦμα μάλιστα πῶς δὲν σκοτώθηκε. Μιὰ ἄλλη φορὰ πάλι ξύρισε τὰ φρύδια του! Μὰ ἡ τρέλλες του δὲν περιορίζοντουσαν μονάχα σ' αὐτά. Πολλὲς φορὲς ἔμπαινε στὸ σαλόνι τοῦ σπιτιοῦ τους καὶ τὴν... πλάτη, χαιρετοῦσε τοὺς ἐπισκέπτες μὲ τὰ... ὀπίσθιά του, κλίνοντας μὲ μιὰ ἀπότομη κίνηση πρὸς τὰ πίσω τὸ κεφάλι του καὶ ἑνώνοντας κροταλιστὰ τὰ τακούνια του.

Σὲ μικρότερη ἡλικία, ἡ πὸ φλογερὴ ἐπιθυμία του ἦταν νὰ... πετάξη! Εἴρετε μάλιστα ὅτι αὐτὸ... δὲν ἦταν καθόλου δύσκολο...

* * *

Ὁ καιρὸς περνοῦσε ὡστόσο. Ὁ Τολστοΐ εἶχε κλείσει πειὰ τὰ δέκα πέντε του χρόνια κι' ἔπρεπε ν' ἀκολουθήση ἕνα σπουδιό. Θέλησε λοιπὸν νὰ γίνη διπλωματικὸς καὶ ἄρχισε νὰ προπαρασκευάζεται. Σὰν ἐξετάσεις ὅμως μὲ ἐκπληξι διαπίστωσε ὅτι δὲν ἤξερε τίποτε ἀπολύτως. Τὸν ρώτησαν μεταξὺ τῶν ἄλλων, νὰ ἀναφέρη, ἂν ἤξερε κάμμιὰ παραθαλασσία γαλλικὴ πόλι. Μὰ αὐτὸς ἔμεινε ἄφωνος σὰν ψάρι, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ὅτι ἀπορρίφθη μὲ πολλῶν ἐπαίνων.

Λίγους μῆνες ὅμως ἀργότερα σταθερὸ πιὸ τυχερὸς καὶ μπόρεσε νὰ εἰσαχθῆ στὴ σχολὴ τῶν ἀνατολικῶν γλωσσῶν (ἀπὸ ἐκεῖ φοιτοῦσαν οἱ μέλλοντες διπλωμάτες τὸ Πανεπιστημίου τοῦ Καζάν.

Ἡ ζωὴ τοῦ Τολστοΐ στὸ Καζὰν ἦταν ζωὴ ἑνὸς πλουσίου φοιτητοῦ, ποὺ ἤθελε πρὸ παντὸς νὰ γλεντήση. Καὶ τὰ γλέντια δὲν ἔλειπαν. Χοροί, δεξιώσεις, βεγκέρες, ἐρασιτεχνικὲς παραστάσεις, συναυλίες κλπ.

Ὁ νεαρὸς φοιτητὴς δὲν ἔλειπε ἀπὸ πουθενά. Τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν ν' ἀποτύχη στὸ τέλος τῆς χρονιᾶς σὲ ὅλα τὰ μαθήματα. Κατὰ τὸν κανονισμὸ τῆς σχολῆς, ἔπρεπε νὰ μείνη ἄλλο ἕνα χρόνο στὴν ἴδια τάξι. Μὰ ὁ Τολστοΐ προτίμησε νὰ ἐγγραφῆ στὴ Νομικὴ Σχολὴ Ἐκεῖ τὰ κατάφερε καλύτερα. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν παρακολοῦσε τὴν κτικὰ τὸ μάθημα τῆς Ἱστορίας, τὸν ἔβαλαν κάποτε ἐπὶ πειθαρχίας σ' ἕνα σκοτεινὸ κελλὶ μὲ βολωτὸ χαμηλὸ ταβάνι καὶ κιγκλίδες παράθυρο.

Ὁ Τολστοΐ ἔμεινε ἐκεῖ μέσα δυὸ μερόνυχτα. Εὐτυχῶς εἶχε κρυμμένα στὶς μπότες του δυὸ κεριὰ κι' ἔτσι δὲν ὑπέφερε ἀπὸ τὸ σκοτάδι.

Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ ὁ Τολστοΐ, ἀντίθετα μὲ ὅ,τι πίστευψε κατόπιν ἀργότερα, εἶχε τρομερὰ ἀριστοκρατικὲς ἰδέες. Τοὺς ἀνθρώπους τοὺς διαιροῦσε σὲ δυὸ κατηγορίες: στοὺς «καθὼς πρέπει» καὶ στοὺς «καθὼς πρέπει».

«Καθὼς πρέπει, γιὰ μένα, γράφει κάπου σχετικῶς, *ἦσαν πρωτίστως ἐκεῖνοι ποὺ γνώριζαν τέλεια τὰ γαλλικὰ καὶ ἰδίως τὰ σφέραν καλά. Ἐκεῖνοι ποὺ εἶχαν νύχια μακρυά, καθαρὰ καὶ κομμένα, ἐκεῖνοι ποὺ ἤξεραν νὰ χαιρετοῦν, νὰ χορεύουν καὶ νὰ*

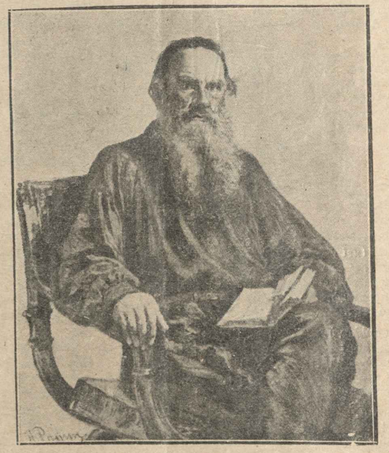

Ὁ Λέων Τολστοΐ.

Η ΣΕΛΙΣ ΤΗΣ ΠΟΙΚΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΕΡΨΕΩΣ

ΤΟΥ GEORGES BEAUME

ΟΙ ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΝΔΡΕΣ ΚΑΙ ΤΑ ΕΛΑΤΤΩΜΑΤΑ ΤΟΥΣ

ΣΦΑΛΩΣ δὲν ἔχουν οἱ μικροὶ καὶ ἀσήμαντοι ἄνθρωποι ἐλαττώματα. Ἐλαττώματα, καὶ μάλιστα μεγάλα, καὶ ἐξωφρενικά, ἔχουν καὶ οἱ μεγάλοι ἄνδρες.

Ἄλλοι ἀπ' αὐτοὺς εἶνε λαίμαργοι, ἄλλοι ἔχουν ἀλλόκοτες συνήθειες καὶ γοῦστα καὶ οἱ περισσότεροι εἶνε ὑπὲρ τὸ δέον ἀφηρημένοι.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς βασιλεῖς τῆς Γαλλίας ἦσαν καλοφαγάδες. Κανεὶς ὅμως ἀπὸ αὐτοὺς δὲν ἦταν τόσο λαίμαργος, ὅσο ὁ Λουδοβίκος 14ος. Στὸ πρωϊνό του πρόγευμα ἔτρωγε, ὁ ἀθεόφοβος, μπουρεκάκια γεμιστά, σούπα μὲ σηκότια καὶ φτεροῦγες περιστεριῶν, καὶ... τρία κοτόπουλα!...

Τὸ βράδυ πάλιν ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος κατεβρόχθιζε τέσσερα πιάτα σούπας, ἕνα φασιανὸ ὁλόκληρο, μιὰ πέρδικα, ἕνα σωρὸ γλυκίσματα, φροῦτα, κρέμες κτλ. κτλ.

Τὸ κακὸ ὅμως δὲν ἐσταματοῦσε ὅς ἐδῶ, γιατὶ τὴ νύχτα, πρὶν κοιμηθῆ ἡ Μεγαλειότης του, ἔτρωγε διάφορα κρύα φαγητά, τὰ ὁποῖα τοῦ ἐπηγαίναν μέσα στὸν κοιτῶνα του καὶ τοῦ τὰ ἐσερβίριζαν σ' ἕνα τραπεζάκι, δίπλα στὸ κρεββάτι του.

Καὶ ὅμως, παρ' ὅλη τὴν πολυφαγία του, ὁ βασιλεὺς Ἥλιος, ὅπως τὸν ἀποκαλοῦσαν, ἦταν πολὺ γερὸς καὶ ἔζησε πολλὰ χρόνια. Ἀντιθέτως πρὸς αὐτόν, ὁ πατέρας του, Λουδοβίκος ὁ 13ος, ὑποβαλλόταν σὲ αὐστηρὴ δίαιτα σ' ὅλη του τὴ ζωὴ σχεδόν, γιατὶ ὑπόφερε ἀπὸ τὸ στόμαχο του, ἀρρώστεια ποὺ τὸν ἔκανε νὰ εἶνε πάντα σκυθρωπὸς καὶ ἰδιόρρυθμος.

Καθὼς φαίνεται ἀπὸ τὰ διασωθέντα μενοῦ τῶν γευμάτων τοῦ καρατομηθέντος βασιλέως Λουδοβίκου 16ου, ἀγαποῦσε κι' αὐτὸς τὰ πολλὰ καὶ καλὰ φαγητά. Ἐρχόταν πρωΐ-πρωΐ ἀπὸ σερβίριζαν στὸ τραπέζι του ὥς... ἕξι φαγητά!

Καὶ ἡ γυναίκα του, ἡ τραγικὴ Μαρία Ἀντουανέττα, καὶ ὁ μικρὸς διάδοχος, εἶχε, φαίνεται, πάντα μεγάλη ὄρεξι. Ἀλλὰ τὰ φαγητὰ ποὺ ἔτρωγε τὸ βασιλικὸ αὐτὸ ζεύγος ἦταν πάντα πολὺ ἐκλεκτὰ καὶ ἀρωματισμένα. Ἡ ἀγαπημένη π.χ. σαλάτα τοῦ διαδόχου, ἦταν... μενεξέδες βραστοὶ μὲ λίγο λεμόνι!...

Ὁ βασιλεὺς Λουδοβίκος ὁ 16ος εἶχε καὶ ἀρκετὰ ἀλλόκοτες ἰδιοτροπίες. Δὲν μποροῦσε, π.χ. παραδείγματι, νὰ ὑποφέρη καθόλου τὶς γάτες καὶ ὅταν ἔβλεπε καμμιὰ γάτα μέσα στὸ παλάτι, τὴ σκότωνε ἀμέσως. Μερικοὶ προληπτικοὶ αὐλικοί, ἐπειδὴ ἔνιωθαν ὅτι ὁ ἀμείλικτος αὐτὸς δικηγόρος τῶν γατῶν, θὰ φέρη κάποιο μεγάλο κακὸ στὸν βασιλέα, γιατὶ ἐκεῖνον τὸν καιρὸ εἶχαν τὴν ἰδέα ὅτι ἡ γάτα εἶνε ζῶο μυστηριώδες καὶ ἐξωτικό. Ὅταν λοιπὸν καραβόγιαν ὁ βασιλεύς, οἱ αὐλικοὶ ἔλεγαν:

—Ἐντὸ κρύβα τῶν γάτων!...

Ἀλλὰ καὶ ὁ βασιλεὺς Ἐρρίκος ὁ 3ος δὲν ἠμπόρεσε νὰ μείνη μόνος του σ' ἕνα δωμάτιο, ὅπου ὑπῆρχε γάτα.

Καὶ ὁ στρατάρχης λόρδος Ρομπέρ, διάφορα γιὰ τὴ γενναιότητα καὶ τὸ θάρρος του, ποὺ δὲν ἐπεχώρησε ποτέ, καὶ στὶς πιὸ κρίσιμες στιγμές, πρὸ τοῦ ἐχθροῦ, φοβόταν ἐπιτροπικὰ τὶς γάτες κι' ἔφευγε τρομαγμένος μόλις ἔβλεπε κι' ἕνα μικρὸ ἀπαλοπόδαρο γατάκι....

Κατὰ τὴ διάρκεια μιᾶς μάχης, ὁ στρατάρχης Ρομπὲρ, περικυκλωμένος ἀπὸ τοὺς ἐπιτελεῖς του, στεκότανε, ὅπως πάντα, ἀπαθής, ἐνῶ τριγύρω του πέφτανε γαλάζι ἡ σφαῖρες. Ἀλλ' ἔξαφνα ἄρχισε νὰ τρέμη, νὰ τινάζεται πρὸς ἕναν τοῖχο ποὺ ὑπῆρχε δεξιά του.

Ὁ ἀξιωματικοί του κύτταξαν πρὸς τὰ ἐκεῖ νὰ δοῦν τί συμβαίνει καὶ εἶδαν μιὰ γάτα καθισμένη πάνω στὴ ράχη τοῦ τοίχου αὐτοῦ. Ἐδιωξαν τότε ἀμέσως τὸ ζῶο καὶ ὁ Ρομπὲρ ξανάβρε τὴν ψυχραιμία του.

Ὁ Κίπλιγκ, ὁ γνωστὸς Ἄγγλος συγγραφεύς, ἦταν φίλος τοῦ λόρδου Ρομπέρ. Κάποτε εἶχε φέρει μαζύ του ἀπὸ ἕνα ταξεῖδι του στὶς Ἰνδίες, μιὰ θαυμασία γάτα, γιὰ τὴν ὁποία ἦταν πολὺ περήφανος.

Μιὰ μέρα ὁ λόρδος Ρομπὲρ γευμάτιζε στὸ σπίτι τοῦ Κίπλιγκ, μαζὺ μὲ ἄλλους καλεσμένους. Ἔξαφνα μπῆκε στὴν τραπεζαρία καὶ πήδησε στὸν ὦμο τοῦ λόρδου ἡ γάτα τοῦ Κίπλιγκ. Ἔντρομος ὁ Ρομπὲρ, σηκώθηκε ἀμέσως ἐπάνω καὶ θέλησε νὰ φύγη, προφασιζόμενος ὅτι εἶχε κάποιο σπουδαῖο ραντεβοῦ.

Ὁ Κίπλιγκ ὅμως κατάλαβε τὴν ἀληθινὴ αἰτία τῆς ἐξαφνικῆς ταραχῆς τοῦ φίλου του καὶ διέταξε νὰ κλείσουν τὴ γάτα σ' ἕνα δωμάτιο. Ὅταν οἱ ὑπηρέται ἐξετέλεσαν τὴ διαταγὴ τοῦ κυρίου τους, τότε μόνον ὁ Ρομπὲρ ἡσύχασε καὶ ἐξακολούθησε τὸ γεῦμα του.

Ὁ τρομερὸς πάλι δοὺξ Ντ' Ἐπερνόν, λιποθυμοῦσε μόλις ἔβλεπε λαγό!...

Ὁ στρατάρχης Ντὲ Μπρεζέ, ἔπεφτε κάτω ἀναίσθητος, ὅταν ἀντίκρυζε κουνέλι.

Ὁ βασιλεὺς τῆς Πολωνίας Λαδίσλαος, δὲν φοβότανε τίποτα, ὅσο τὸ... νερό! Ἡ θέα λίμνης ἢ καὶ μικροῦ ρυακίου, τὸν ἔκανε νὰ τρέμη...

Ἀλλ' ἂς ἀφήσουμε τοὺς βασιλεῖς, τοὺς πρίγκηπες καὶ τοὺς στρατάρχας κι' ἂς ἔρθουμε στοὺς σοφοὺς καὶ στοὺς ποιητάς.

Οἱ περισσότεροι ἀπ' αὐτοὺς ἀγαποῦν τὶς γάτες καὶ τὶς ἐξιμνοῦν μάλιστα συχνὰ στὰ ποιήματά τους, ὅπως ὁ Μπωντελαίρ.

Λένε γιὰ τὸν Ἀνατὸλ Φράνς, ὅτι δὲν ἔγραφε τίποτα ἂν δὲν εἶχε κοντά του τὴν ἀγαπημένη του γάτα.

Ὅσο γιὰ τὰ φαγητά, καὶ οἱ διανοούμενοι ἔχουν παράξενες προτιμήσεις κάποτε.

Ὁ φιλόσοφος Μαλεμπράνς δὲν μποροῦσε νὰ σκεφθῆ τίποτα ὡραῖο καὶ ὑψηλό, ἂν δὲν εἶχε μπροστά του ψητὸ... χοιρινό!...

Κι' ἂν δὲν τὸ ἔτρωγε, ἤθελε ὅμως νὰ τὸ βλέπη καὶ νὰ τὸ μυρίζεται.

Ἐπίσης ὁ Τυργκὲ δὲν μποροῦσε νὰ ἐργασθῆ ἂν δὲν εἶχε καταβροχθίσει φαγητὰ γιὰ δέκα ἀνθρώπους!...

Ὁ διάσημος ἀστρονόμος Λαλάντ ἔτρωγε... ἀράχνες, ἡ ὁποῖες, καθὼς ἔλεγε, εἶχαν μιὰ θαυμασία γεῦσι φρέσκων φουντουκιῶν!...

Ὁ Σίλλερ λάτρευε τὴ μυρωδιὰ τῶν σάπιων μήλων καὶ ὁ Γκαῖτε τρελλαινόταν γιὰ τὰ... τηγανισμένα κοκανογούλια.

Ὁ Βύρων ἐμπνεόταν ὅταν ἔβλεπε μιὰ ὡραία γυναῖκα νὰ... τρώη κοτόπουλο, ἢ ἀστακό. Ἔλεγε δὲ ὅτι τὰ φαγητὰ αὐτὰ εἶνε τὰ μόνα ποὺ ταιριάζουν νὰ τὰ τρώη μιὰ ὡραία γυναῖκα.

Ὁ καλύτερος πάλιν Ἕλλην ποιητὴς τῶν νεωτέρων χρόνων, ὁ Διονύσιος Σολωμός, ἀπογοητευόταν πολὺ ὅταν ἔβλεπε μιὰ γυναῖκα νὰ τρώη ἑπτὸ καὶ τὰ πιὸ ὀρεκτικὰ φαγητά.

Ὅσο ὡραία κι' ἂν ἦταν μιὰ χωρὶς ὅσο κι' ὄν τοῦ ἄρεσε πολύ, δὲν ἤθελε ποτὲ νὰ τὴν ξέρη ἂν τύχαινε νὰ τὴν ἰδῆ νὰ τρώη...

Ἀλλ' ἂν τέλος πάντων ἀναφερόμαστε στὶς ἰδιοτροπίες καὶ τὰ γοῦστα ὅλων τῶν διάσημων ἀνδρῶν, δὲν θὰ μᾶς ἐπαιρνε ὁλόκληροι τόμοι.

Ὅσο γιὰ τὴν ἀφηρημάδα, οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς σοφοὺς καὶ τοὺς μεγαλοφυεῖς, εἶνε οἱ χαριώτεροι ἀντιπρόσωποί της.

Εἶνε γνωστὸ τὸ ἀνέκδοτο τοῦ Νεύτωνος γιὰ τὸ σκύλο καὶ τὸ ρολόϊ του. Μιὰ μέρα δηλαδὴ, ἀντὶ νὰ βάλη ἕνα αὐγὸ μέσα στὸ νερὸ ποὺ βράζε, ἔρριξε τὸ ρολόϊ του καὶ κρατώντας στὸ χέρι του τὸ αὐγό, κυττάζοντας... τὴν ὥρα!...

Καὶ οἱ μεταγενέστεροι σοφοὶ δὲν ἦσαν λιγότερο ἀφηρημένοι.

Καὶ νὰ τί διηγοῦνται γιὰ τὸν μεγάλο ἐφευρέτη Ἔδισον τὸν πολὺ ἀφηρημένο σοφὸ τοῦ κόσμου:

Τὴν ἡμέρα τοῦ γάμου του, ὁ μέγας ἐφευρέτης ἔξασε... τὴ γυναῖκα του στὸν σιδηροδρομικὸ σταθμό. Ἔπρεπε νὰ ἔμπῃ μαζύ μὲ τὸ ταξεῖδι τοῦ γάμου καὶ ἡ κυρία Ἔδισον πῆγε πρώτη στὸ σταθμό, ἔβγαλε τὰ εἰσιτήρια καὶ περίμενε τὸν ἄντρα της. Τοῦ χρόνου ὅμως περίμενε. Ἡ ὧρες περνοῦσαν κι' ὁ Ἔδισον δὲν ἐμφανίστηκε πουθενά. Τέλος, ἡ καϋμένη ἡ νεόνυμφη, ἀπελπισμένη καὶ ἀγανωμένη, πῆγε στὸ σπίτι τοῦ Ἔδισον, νὰ ἰδῆ τί συμβαίνει. Ἐκεῖ βρῆκε τὸν ἄντρα της μέσα στὸ ἐργαστήριό του, ἀπασχολημένο τόσο μὲ μιὰ νέα ἐφεύρεσί του, ὥστε γύρισε καὶ τὴν κύτταξε μὲ ἀπορία. Δὲν θυμόταν πιὰ ὅτι λίγες ὧρες πρὶν εἶχε παντρευτεῖ!...

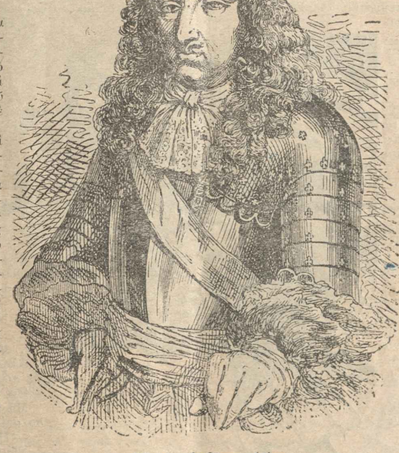

Ὁ Λουδοβίκος 14ος.

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΕΚΛΕΚΤΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΗΣ ΦΙΟΡΙΤΑ

(Ἀπό τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ Ἰακώβου Ντὲ Ν...).

ΤΟ ΓΑΝΤΙ

10 Ἀπριλίου.—Καθώς προχτὲς τὸ πρωὶ πήγαινα, ὅπως πάντα, στὴν ἐργασία μου, μὲ σκυμμένο τὸ κεφάλι, εἶδα πεσμένο κάτω στὸ δρόμο, κοντὰ στὴν προκυμαία, ἕνα ἄσπρο γάντι. Ἔσκυψα καὶ τὸ πῆρα. Εἶνε ἕνα γάντι γυναικεῖο, ἀπὸ δέρμα γναλιστερό, ἕνα γάντι μικρὸ καὶ κομψό, μὲ μακρυὰ λεπτὰ δάχτυλα... Ὦ, χωρὶς ἄλλο, θ' ἀνήκη σὲ κάποια κομψὴ καὶ ὡραία κυρία, σὲ μιὰ κυρία ποὺ θἄχη θαυμάσια χέρια, σὰν τὰ χέρια ποὺ βλέπουμε στὶς παλιὲς εἰκόνες τῶν μεγάλων ζωγράφων...

Καὶ πόσο ὡραῖα εὐωδιάζει αὐτὸ τὸ γάντι!... Μύρωσε τὰ χέρια μου ποὺ τὸ ἔπιασαν, μύρωσε τὴν τσέπη μου, μέσα στὴν ὁποία τὸ ἔχω φυλάξει... Ὦ, πόσο θὰ ἤθελα νὰ γνωρίσω τὴ γυναῖκα ποὺ τὸ ἔχασε. Ποιὰ νὰ εἶνε τάχα; Ποῦ μένει; Εἶνε ξανθὴ ἢ μελαχροινή; Εἶνε ἐλεύθερη ἢ παντρεμένη; Πῶς λέγεται; Ἔχω μπροστά μου, ἐπάνω στὸ ψτωχικό μου ψραφεῖο, τὸ λευκὸ μυρωμένο γάντι της καὶ τὸ κυττάζω καὶ τοῦ μιλῶ σὰν νὰ ἔχη ψυχή, σὰν νὰ εἶνε κάτι ζωντανό, κάτι ποὺ μὲ νοιώθει...

Εἶμαι μόνος, ὁλομόναχος, δὲν ἔχω κανένα στὸν κόσμο... Δὲν ἔχω κανένα στοργικὸ χέρι ποὺ νὰ μ' ὁδηγῆ στὴ ζωὴ καὶ νὰ μ' ἀνακουφίζη μὲ τὸ χάδι του. Ἄ, πόσο εἶνε, ἀλήθεια, ἀπαραίτητο στὴ ζωὴ κάθε ἀνθρώπου ἕνα χέρι τρυφερό, ἕνα χέρι λεπτό, ἕνα χέρι γυναικεῖο!...

Ἀξίζει στὸν κόσμο τίποτα περισσότερο ἀπ' τὸ χέρι τῆς μητέρας, τὸ χέρι τῆς ἀδελφῆς, τὸ χέρι τῆς ἀγαπημένης μας;

Μὰ ἀλλοίμονο!... Τὴ δική μου τὴ ζωὴ δὲν τὴν ὡμορφαίνει κανένα τέτοιο στοργικὸ χέρι.

Μὰ δὲν ξέρω... Ἴσως γιατὶ εἶμαι λίγο ποιητής, καὶ πολὺ ρομαντικός, ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ βρῆκα αὐτὸ τὸ γάντι στὸ δρόμο, μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν εἶμαι πειὰ τόσο μόνος.

Φυλάει τόσο καλὰ τὸ σχῆμα τοῦ χεριοῦ ποὺ τὸ φοροῦσε αὐτὸ τὸ γάντι. Ὅταν ἔσκυψα καὶ τὸ πῆρα ἀπὸ κάτω, ἦταν ἀκόμα θερμό. Καὶ τὸ ἄρωμά του, ὦ, τὸ ἄρωμά του, πόσο εἶνε μεθυστικό!... Εἶνε ἕνα ἄρωμα τόσο παράξενο!... Ἴσως νἆναι ἡ φυσικὴ εὐωδία τῶν χεριῶν ἐκείνης ποὺ τὸ φοροῦσε...

Ἐκείνης... Μὰ ποιὰ νὰ εἶνε λοιπὸν ἡ γυναῖκα αὐτή;

Θεέ μου! Ἂς μποροῦσα νὰ μάθω ποιὰ εἶνε. Νὰ τὴν ἰδῶ, ἔστω καὶ ἀπὸ μακρυά...

Κύτταξα σ' ὅλες σχεδὸν τὶς ἐφημερίδες αὐτὲς τὶς ἡμέρες, μήπως ὑπάρχει καμμιὰ ἀγγελία γιὰ τὸ χαμένο γάντι. Ἀλλὰ γιὰ μιὰ πλουσία κυρία, τί σημασία ἔχει ἕνα γάντι, ἕνα ζευγάρι γάντια;...

* * *

11 Ἀπριλίου. — Πῆγα σήμερα καὶ περπάτησα στὸ δρόμο ποὺ βρῆκα τὸ γάντι. Ὑπάρχουν σ' αὐτὸν ὅλο μεγάλα, πλούσια σπίτια. Ἄραγε νὰ κάθεται σ' ἕνα ἀπὸ αὐτὰ κ' ἡ Ἐκείνη; Μὰ σὲ ποιό;...

Εἶνε βράδυ, εἶμαι μόνος στὸ ψτωχικό μου δωμάτιο. Μὰ γιατί λέω μόνος;

Ἔχω συντροφιά μου τὸ λευκό, μυρωμένο γάντι...

Σὲ κανένα του δάχτυλο δὲν διακρίνω σημάδι δαχτυλιδιοῦ. Ἂν ἐκείνη φοροῦσε βέρα σ' ἕνα ἀπὸ τὰ δάχτυλά της, θὰ φαινόταν ἰσφαλῶς τὸ ἀποτύπωμά της στὸ γάντι.

Θεέ μου! Τί κάθομαι καὶ σκέφτομαι!...

Παίρνω τὸ γάντι στὰ χέρια μου ἀπαλά, τρυφερά, εὐλαβικά, σὰν νὰ ἦταν ἕνα χέρι ζωντανό, ἕνα πανάκριβο λατρευτὸ χεράκι.

Πόσο εἶνε ἁλαφρὸ καὶ πόσο ἀπαλὸ καὶ γλυκὸ στὴν ἀφή!...

Εἶνε σὰν ἕνα λευκὸ μυρωμένο λουλουδι, σὰν ἕνα κρίνο...

Εἶνε κεμωμένο ἀπὸ δέρμα πολὺ λεπτὸ καὶ μαλακό, εἶνε κεντημένο μὲ τρεῖς σειρὲς ἀπὸ ρόδινο μετάξι, ἔχει φόδρα ἀπὸ τριανταφυλλὶ μεταξωτὸ καὶ κουμπώνει μὲ τρία μαργαριταρένια κουμπιά.

Εἶνε ἕνα μικρὸ καλλιτέχνημα.

Ἔχω τὴν ἰδέα ὅτι τὸ γάντι αὐτὸ θὰ μοῦ φέρη εὐτυχία. Ναί... Πιστεύω πῶς κάποιο τρυφερό, στοργικὸ χεράκι θὰ μοῦ προσφέρη τὸ μαγικὸ φίλτρο τῆς Ἀγάπης, τὸ φίλτρο ποὺ τόσο τὸ διψῶ...

* * *

14 Ἀπριλίου. — Κάθε βράδυ, πρὶν πλαγιάσω, βάζω τὸ γάντι κάτω ἀπὸ τὸ προσκέφαλό μου. Καὶ χτὲς εἶδα ἕνα ὄνειρο. Εἶδα ὅτι μπῆκε ἔξαφνα μέσα στὸ δωμάτιό μου μιὰ πολὺ ὡμορφη νέα γυναῖκα, μὲ μαῦρα μαλλιὰ καὶ γαλανὰ μάτια. Προχώρησε κοντά μου καὶ μοῦ ἄπλωσε τὸ χέρι της. Στὸ ἀριστερό της χέρι φοροῦσε ἕνα γάντι λευκό, ὅμοιο μ' αὐτὸ ποὺ βρῆκα. Τὸ ἄλλο της χέρι ἦταν γυμνὸ καὶ τόσο ὡραῖο, ὡραιότερο καὶ ἀπὸ τὰ χέρια ποὺ βλέπουμε στὶς ζωγραφιές. Ἔκπληκτος καὶ γεμᾶτος θαυμασμό, τὴν κύτταξα χωρὶς νὰ μιλῶ. Καὶ κείνη μὲ κύτταξε καὶ χαμογελοῦσε. Κ' ἔξαφνα μοῦ εἶπε:

— Δῶστε μου τὸ γάντι μου, σᾶς παρακαλῶ.

Ἡ φωνή της ἦταν γλυκειὰ κ' ἁπαλὴ σὰν χάδι. Μὰ δὲν τῆς ἔδωσα ὡστόσο τὸ γάντι της.

— Δὲν μπορῶ νὰ σᾶς τὸ δώσω, τῆς εἶπα. Δὲν θὰ σᾶς τὸ δώσω, ἂν δὲν μοῦ δώσετε γι' ἀντάλλαγμα τ' ὡραῖο σας, τὸ θεῖο σας χεράκι.

Ἐκείνη τότε μοῦ ἄπλωσε τὸ δεξὶ της χέρι. Μὰ μόλις τὸ πῆρα στὸ χέρι μου γιὰ νὰ τὸ φιλήσω, ξύπνησα...

Τί παράξενο ὄνειρο!... Νὰ εἶνε ἄραγε ἡ γυναῖκα ποὺ χασε τὸ γάντι της αὐτὴ ποὺ εἶδα στὸν ὕπνο μου; Εἶνε ἔτσι μαυρομαλλοῦσα, μὲ μάτια γαλανά;

Ἔχω διαβάσει πολλὰ παράξενα πνευματιστικὰ βιβλία. Λένε πὼς φτάνει, καμμιὰ φορά, νἄχη κανεὶς κάτι ἀπὸ τὸ πρόσωπο ποὺ ἀγαπᾶ, γιὰ νὰ τὸ ἐλκύσῃ κοντά του. Κάτι πρὸ πάντων ποὺ νἄχη ἐγγίσει τὴ σάρκα του, κάτι ποὺ νἄχη ποτιστεῖ ἀπὸ τὸν μαγνητισμό του, ἀπὸ τὴ ζωντάνια του. Τὸ γάντι ποὺ βρῆκα συνεπῶς εἶν' ἀκριβῶς ὅ,τι χρειάζεται στὴν περίστασι αὐτή. Καὶ ποιὸς ξέρει; Ἴσως μὲ τὸ γάντι αὐτὸ κρατῶ κάτι ἀπὸ τὴ γυναῖκα ποὺ τὸ φοροῦσε στὸ χέρι της. Κι' ἴσως τὴν ἐλκύσω σιμά μου, ἴσως νἀ' αὐτὴ νὰ μὲ τραβήξη κοντά της, μέσου τοῦ γαντιοῦ της ποὺ κατέχω. Ὑπάρχουν φαίνεται μυστηριώδεις ἕλξεις καὶ συνεννοήσεις ἀόρατες, ποὺ τὶς νοιώθουμε, χωρὶς νὰ τὶς καταλαβαίνουμε. Ποιὸς ξέρει;...

Ἴσως ἡ γυναῖκα ποὺ εἶδα στ' ὄνειρό μου νὰ εἶνε πραγματικὰ ἡ γυναῖκα ποὺ ἔχασε τὸ γάντι αὐτό. Ἴσως νὰ ἤρθε στὸν ὕπνο μου ἡ ἴδια της ἡ ψυχή.

Ποιὸς ξέρει;...

* * *

20 Ἀπριλίου. — Ἡ μέρες περνοῦν. Εἶνε ἤδη δέκα μέρες ποὺ ἔχω ἀρεῖ τὸ γάντι. Μὰ τί παράξενο! Ἕνα πρᾶγμα τόσο μικρό, ἕνα κομμάτι δέρμα κατεργασμένο, μὲ λίγο ρόδινο μετάξι, καὶ τρία μαργαριταρένια κουμπιά, μοῦ ἔχουν ἀναστατώσει τὴ σκέψι μου καὶ τὴν ψυχή μου! Εἶνε κάποια μυστηριώδης ἕλξις, καθὼς ἔγραφα χτές; Εἶνε τὸ μεθυστικὸ ἄρωμα ποὺ ἀπονέει αὐτὸ τὸ γάντι; Εἶνε κάτι μαγικό; Δὲν ξέρω... Μὰ σκέφτομαι διαρκῶς τὴ γυναῖκα ποὺ τὸ ἔχει χάσει, καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ εἶνε ἄλλη ἀπὸ τὴ μελαχροινὴ μὲ τὰ γαλανὰ μάτια ποὺ εἶδα στὸν ὕπνο μου.

* * *

22 Ἀπριλίου. — Χωρὶς ἄλλο, εἶνε μαγεμένο αὐτὸ τὸ γάντι. Μοῦχει πάρει τὰ μυαλά...

Στὸ ὑπουργεῖο ποὺ ἐργάζομαι, οἱ συνάδελφοί μου μὲ πειράζουν γιὰ τὴν ἀφηρημάδα μου καὶ τὴ μελαγχολία μου.

— Χωρὶς ἄλλο, εἶσαι ἐρωτευμένος, μοῦ λένε.

Καὶ μήπως δὲν εἶμαι ἐρωτευμένος πράγματι; Τί περισσότερο εἶνε ὁ ἔρως;

Λατρεύω καὶ ποθῶ τρελλὰ τὴ γυναῖκα, στὴν ὁποία ἀνήκει τὸ γάντι ποὺ βρῆκα, τὴ μελαχροινὴ μὲ τὰ γαλανὰ μάτια ποὺ ἤρθε στ' ὄνειρό μου.

Εἶνε τρέλλα ἴσως. Δὲν εἶμαι ἴσως καλά, δὲν εἶμαι στὰ λογικά μου. Μὰ δὲν λένε πὼς ὁ ἔρως εἶνε μιὰ τρέλλα;...

* * *

25 Ἀπριλίου. — Δὲν εἶμαι τρελλός, ὄχι... ὄχι... Εἶμαι ἕνας ἄνθρωπος μὲ ψυχὴ ποὺ νοιώθει, ποὺ ἀγαπᾶ, ποὺ ἀναστενάζει, ποὺ ἀγωνιᾶ...

Ἀφοῦ ἔφυγα ἀπὸ τὴ δουλειά μου, ἔφυγα ἀπὸ τὸ ὑπουργεῖο, ἔφυγα ἀπὸ τὸ σπίτι μου, ἔφυγα ἀπὸ τὸ δωμάτιό μου, ἔφυγα ἀπὸ τὸ σπίτι μου, ἔφυγα ἀπὸ τὸ δρόμο, ἔφυγα ἀπὸ τὴ μεγάλη πόλη, ἔφυγα ἀπὸ τὴ χώρα μου, ἔφυγα ἀπὸ τὴν Εὐρώπη, ἔφυγα ἀπὸ τὴ γῆ, ἔφυγα ἀπὸ τὴν ἀτμόσφαιρα, ἔφυγα ἀπὸ τὸ σύμπαν, ἔφυγα ἀπὸ τὸν κόσμο, ἔφυγα ἀπὸ τὴν ὑπαρξι. Σὰν κάποιος νὰ μὲ κρατοῦσε σ' ἕνα ἀόρατο δεσμό. Καὶ μιὰ νύχτα, σᾶς εἶδα στὸν ὕπνο μου. Ναί, ἐσᾶς τὸν ἴδιο, ποὺ δὲν σᾶς ξανάχα ἰδεῖ ποτὲ προηγουμένως στὴ ζωή. Σᾶς εἶδα νὰ ἔρχεστε ἔξαφνα στὸ δωμάτιό μου καὶ νὰ μοῦ δίνετε τὸ γάντι μου. Μὰ τόσο ζωηρά, τόσο ζωηρά! Μόλις σᾶς ἀντίκρυσα τρὶς ὁλίγου, σᾶς γνώρισα ἀμέσως. Καὶ βέβαιη, ὅτι εἴσθε αὐτὸς ποὺ βρήκατε τὸ γάντι μου, σᾶς τὸ ζήτησα.

Τώρα ἐπίτρεψε κ' ἐγὼ θάρρος καὶ τῆς διηγήθηκα ὅλα τὰ παράδοξα συμπτώματα ποὺ ἔνιοιωθα τόσες ἡμέρες, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ βρῆκα τὸ γάντι της. Πῶς τὴν εἶδα κ' ἐγὼ μιὰ νύχτα μπροστά μου ὁλοζώντανη, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἔπειτα ἔμεινε γιὰ μιὰ στιγμὴ σκεφτικὴ κ' ὕστερα εἶπε:

— Ἐὰν ἀλήθεια παράξενα δί.' αὐτά. Ἴσως ταιριάζουν οἱ μαγνητισμοί μας, ἡ ψυχές μας, ποιὸς ξέρει;

Ἐπὶ κοκκίνησε ἐλαφρά.

Ἐπειδὴ εἶπε πὼ θαρρετά:

— Μὰ τώρη ὥρα δὲν σᾶς εἶπα ἀκόμα ἕνα εὐχαριστῶ. Ἀλήθεια, ἔρχομαι νὰ σᾶς εὐχαριστήσω;

Κ' ἐγὼ δὲν ξέρω πῶς, ἀπὸ ὑπερβολὴ ἢ ἀπὸ μεγάλη τόλμη, τῆς εἶπα:

— Σᾶς παρακαλῶ, νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ φιλήσω τὸ χέρι σας.

Ἔπειτα χαμογέλασε καὶ ἀπάντησε:

— Μὰ τώρα πειὰ ἔχω φορέσει τὸ γάντι μου. Ἐλάτε νὰ μ' ἐπισκεφθῆτε ἀύριο στὸ σπίτι μου. Νά, ἐκεῖ ἀκριβῶς.

Καὶ μοῦ ἔδειξε ἕνα μέγαρο, ἀπὸ τὴ πόρτα.

— Πῶς θὰ σᾶς ζητήσω; τὴ ρώτησα.

— Θὰ ζητήσετε, μοῦ ἀπάντησε, τὴν κυρία Λίλκη Μπελάρ.

— Ἐκεῖνος... Κυρία... ψιθύρισα μὲ μιὰ φωνὴ ἔλεγα: Δυστυχία μου πικροπεμμένη!...

Ἔφυγε κατόπιν. Κ' ἐγὼ ἔμεινα ἐκεῖ μόνος, κυττάζοντάς την ἀπομακρυσμένη.

Τί μου!... Τί ὡραία ποὺ ἦταν!... Ἔλεγε σὰν βασίλισσα τῶν παραμυθιῶν.

Μὰ κ' ἐκεῖνη αὐτὴ ἡ περιπέτεια ἦταν σὰν παραμύθι;

* * *

Ἀπριλίου. — Πῆγα στὸ σπίτι τῆς. Μὲ δέχτηκε μ' ἀνιπόκριτη χαρά. Ἦταν πολὺ ὡραιότερη χωρὶς καπέλλο, φαινόταν ἀκόμα πιὸ ὡραία. Ἔπιασα τὸ χέρι της. Τὸ πῆρα μέσα στὸ χέρι μου καὶ τὸ ἔσφιξα ἀπὸ τὴ χαρὰ μου. Εὐδιάζεται, ὅπως καὶ τὸ γάντι. Πόσο τὸ εἶχα ἀγαπήσει τὸ χέρι!

Ἡ κ. Λίλκη Μπελάρ εἶνε χήρα. Ὁ ἄντρας της ἦταν πολὺ πλούσιος καὶ ἀριστοκράτης. Πέθανε λίγον καιρὸ μετὰ τὸ γάμο τους. Ἦταν ὡραῖος καὶ πλούσιος, τὴ ζήτησαν γιὰ γυναῖκα τους. Μὰ ἡ κυρία τὸν παντρεύτηκε ἀπὸ ἀγάπη. Ἦταν μικροῦλλα ὅταν τὴν πάντρεψαν οἱ γονεῖς της καὶ δὲν ἤξερε τὴ ζωή. Τώρα θέλει ν' ἀγαπήσῃ. Ἔχει ἀρκετὰ πολὺ δύσκολη καὶ κανένας ἀπ' ὅσους τὴν περιστοιχίζουν δὲν τὴν ἀξίζει.

Ὁ κ. Λίλκη Μπελάρ κ' ἐγὼ τί δυσή μου ζωή, ὅτι ἔχασα τὴν περιουσία μου, ἀγρίο—ἀγρά, ἀνοίξαμε ἐντελῶς τὶς καρδιές μας ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, γίναμε φίλοι.

* * *

Ἀπρίλιου.—Τί νὰ γράψω; Τί νὰ πῶ; Ὅ,τι κ' ἂν γράψω, θὰ εἶνε κρῦο, τόσο λίγο μπροστὰ στὴν ἀπειρη, τὴ θεία χαρὰ ποὺ νοιώθω ἀπὸ τὴν ὕπαρξί...

Ἐπὶ τέλους ἔμεινα ὁ ἀφαβωνιασμένος τῆς Ἀλίκης. Ναί. Θεέ μου!... Δὲν ἔπρεπε νὰ ἔκανε κάτι ἄλλο; Μὰ ὅταν θέλησα νὰ τὸ πῶ στὴν Ἀλίκη, μοῦ ἔκλεισε τὸ στόμα μὲ τὴ χαρά.

Ἔφυγε πάλι κ' ἐπιστρέφει. Κ' ἐγὼ πάλι τὰ ἴδια. Ἔφυγε πάλι τὰ ἴδια. Ἔφυγε πάλι, φιλῶ τὸ ἄσπρο χέρι της...

ἐκεῖνη τὴν ἐπόμενη τὸ σακκακιοῦ μου τὸ γάντι καὶ τῆς τὸ ἔδωσα.

Ἐπειδὴ ἄρχισε νὰ φορῇ τὰ γάντια της μὲ κινήσεις ἀργές. Κι' ἔμενε ἀκίνητη πάντα κοντά της σὰν μαγεμένος. Κύτταζα τὰ χέρια της τὰ θαυμάσια χέρια της...

— Εἶνε κάτι παράξενο, κύριε, μοῦ εἶπε μὲ τὴ χαϊδευτική της φωνή. Ἀπὸ τὸν καιρὸ ποὺ ἔχασα τὸ γάντι μου, δὲν μποροῦσα νὰ ἡσυχάσω. Πῶς νὰ σᾶς τὸ πῶ... Νά, ἔτσι σὰν νὰ ἔννοιοῦθα, ὅτι μοῦ εἶχε πέσει κάτι ἀπ' τὴν ἴδια μου τὴν ὕπαρξι. Σὰν κάποιος νὰ μὲ κρατοῦσε σ' ἕνα ἀόρατο δεσμό. Καὶ μιὰ νύχτα, σᾶς εἶδα στὸν ὕπνο μου. Ναί, ἐσᾶς τὸν ἴδιο, ποὺ δὲν σᾶς ξανάχα ἰδεῖ ποτὲ προηγουμένως στὴ ζωή. Σᾶς εἶδα νὰ ἔρχεστε ἔξαφνα στὸ δωμάτιό μου καὶ νὰ μοῦ δίνετε τὸ γάντι μου. Μὰ τόσο ζωηρά, τόσο ζωηρά! Μόλις σᾶς ἀντίκρυσα πρὸ ὀλίγου, σᾶς γνώρισα ἀμέσως. Καὶ βέβαιη, ὅτι εἴσθε αὐτὸς ποὺ βρήκατε τὸ γάντι μου, σᾶς τὸ ζήτησα.

Τώρα ἐπίτρεψε κ' ἐγὼ θάρρος καὶ τῆς διηγήθηκα ὅλα τὰ παράδοξα συμπτώματα ποὺ ἔνιοιωθα τόσες ἡμέρες, ἀπὸ τὴ στιγμὴ ποὺ βρῆκα τὸ γάντι της. Πῶς τὴν εἶδα κ' ἐγὼ μιὰ νύχτα μπροστά μου ὁλοζώντανη, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἔπειτα ἔμεινε γιὰ μιὰ στιγμὴ σκεφτικὴ κ' ὕστερα εἶπε:

— Ἐὰν ἀλήθεια παράξενα δί.' αὐτά. Ἴσως ταιριάζουν οἱ μαγνητισμοί μας, ἡ ψυχές μας, ποιὸς ξέρει;

Ἐπὶ κοκκίνησε ἐλαφρά.

Ἐπειδὴ εἶπε πὼ θαρρετά:

— Μὰ τώρη ὥρα δὲν σᾶς εἶπα ἀκόμα ἕνα εὐχαριστῶ. Ἀλήθεια, ἔρχομαι νὰ σᾶς εὐχαριστήσω;

Κ' ἐγὼ δὲν ξέρω πῶς, ἀπὸ ὑπερβολὴ ἢ ἀπὸ μεγάλη τόλμη, τῆς εἶπα:

— Σᾶς παρακαλῶ, νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ φιλήσω τὸ χέρι σας.

Ἔπειτα χαμογέλασε καὶ ἀπάντησε:

— Μὰ τώρα πειὰ ἔχω φορέσει τὸ γάντι μου. Ἐλάτε νὰ μ' ἐπισκεφθῆτε ἀύριο στὸ σπίτι μου. Νά, ἐκεῖ ἀκριβῶς.

Καὶ μοῦ ἔδειξε ἕνα μέγαρο, ἀπὸ τὴ πόρτα.

— Πῶς θὰ σᾶς ζητήσω; τὴ ρώτησα.

— Θὰ ζητήσετε, μοῦ ἀπάντησε, τὴν κυρία Λίλκη Μπελάρ.

— Ἐκεῖνος... Κυρία... ψιθύρισα μὲ μιὰ φωνὴ ἔλεγα: Δυστυχία μου πικροπεμμένη!...

Ἔφυγε κατόπιν. Κ' ἐγὼ ἔμεινα ἐκεῖ μόνος, κυττάζοντάς την ἀπομακρυσμένη.

Τί μου!... Τί ὡραία ποὺ ἦταν!... Ἔλεγε σὰν βασίλισσα τῶν παραμυθιῶν.

Μὰ κ' ἐκεῖνη αὐτὴ ἡ περιπέτεια ἦταν σὰν παραμύθι;

* * *

Ἀπριλίου. — Πῆγα στὸ σπίτι τῆς. Μὲ δέχτηκε μ' ἀνιπόκριτη χαρά. Ἦταν πολὺ ὡραιότερη χωρὶς καπέλλο, φαινόταν ἀκόμα πιὸ ὡραία. Ἔπιασα τὸ χέρι της. Τὸ πῆρα μέσα στὸ χέρι μου καὶ τὸ ἔσφιξα ἀπὸ τὴ χαρὰ μου. Εὐδιάζεται, ὅπως καὶ τὸ γάντι. Πόσο τὸ εἶχα ἀγαπήσει τὸ χέρι!

Ἡ κ. Λίλκη Μπελάρ εἶνε χήρα. Ὁ ἄντρας της ἦταν πολὺ πλούσιος καὶ ἀριστοκράτης. Πέθανε λίγον καιρὸ μετὰ τὸ γάμο τους. Ἦταν ὡραῖος καὶ πλούσιος, τὴ ζήτησαν γιὰ γυναῖκα τους. Μὰ ἡ κυρία τὸν παντρεύτηκε ἀπὸ ἀγάπη. Ἦταν μικροῦλλα ὅταν τὴν πάντρεψαν οἱ γονεῖς της καὶ δὲν ἤξερε τὴ ζωή. Τώρα θέλει ν' ἀγαπήσῃ. Ἔχει ἀρκετὰ πολὺ δύσκολη καὶ κανένας ἀπ' ὅσους τὴν περιστοιχίζουν δὲν τὴν ἀξίζει.

Ὁ κ. Λίλκη Μπελάρ κ' ἐγὼ τί δυσή μου ζωή, ὅτι ἔχασα τὴν περιουσία μου, ἀγρίο—ἀγρά, ἀνοίξαμε ἐντελῶς τὶς καρδιές μας ὁ ἕνας στὸν ἄλλο, γίναμε φίλοι.

* * *

Ἀπριλίου.—Τί νὰ γράψω; Τί νὰ πῶ; Ὅ,τι κ' ἂν γράψω, θὰ εἶνε κρῦο, τόσο λίγο μπροστὰ στὴν ἀπειρη, τὴ θεία χαρὰ ποὺ νοιώθω ἀπὸ τὴν ὕπαρξί...

Ἐπὶ τέλους ἔμεινα ὁ ἀφαβωνιασμένος τῆς Ἀλίκης. Ναί. Θεέ μου!... Δὲν ἔπρεπε νὰ ἔκανε κάτι ἄλλο; Μὰ ὅταν θέλησα νὰ τὸ πῶ στὴν Ἀλίκη, μοῦ ἔκλεισε τὸ στόμα μὲ τὴ χαρά.

Ἔφυγε πάλι κ' ἐπιστρέφει. Κ' ἐγὼ πάλι τὰ ἴδια. Ἔφυγε πάλι τὰ ἴδια. Ἔφυγε πάλι, φιλῶ τὸ ἄσπρο χέρι της...

ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΔΟΣΕΙΣ

Ο ΑΣΤΡΟΝΟΜΟΣ, Ο ΓΙΑΤΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΓΑΣ

Ὅταν ὁ μακαρίτης Ὄθων ἦρθε στὴν Ἑλλάδα βασιλεύς, παράγγειλε νὰ τοῦ στείλουν ἀπ' τὴν Εὐρώπη ἕναν ἀστρονόμο, ἕναν ρολογᾶ κ' ἕναν γιατρό, γιὰ νὰ διασκαλέψουνε στοὺς ὑπηκόους του καθένας τὴν τέχνη του.

Οἱ τρεῖς ξένοι βγῆκαν ἀπ' τὸ βαπόρι ποὺ τοὺς ἔφερε στὴν Ἑλλάδα στὴν Πάτρα κ' ἀπὸ κεῖ τράβηξαν γιὰ τὴν πρωτεύουσα. Στὸ δρόμο ποὺ πήγαιναν γιὰ τὴν Ἀθήνα, βράδιασαν καὶ κάθησαν νὰ περάσουν τὴ νύχτα σ' ἕνα μύλο.

Ὁ μυλωνᾶς τοὺς ὑποδέχτηκε ὅπως ἔπρεπε καὶ τοὺς ἑτοίμασε γιὰ φαΐ μιὰ μπουγάτσα κ' ἕνα κοπότσυλο κ' ἀκόμα τοὺς ἔφερε νὰ ποιοῦν παλιὸ κρασί.

Οἱ ξένοι κάθησαν τότε ἀπ' τὴ μιὰ μεριὰ τοῦ τραπεζιοῦ κ' ἄρχισαν νὰ τρῶνε. Ἀπὸ τὴν ἄλλη καθόταν ὁ μυλωνᾶς, ποὺ εἶχε βάλει κάτω μιὰ ξεστὴ μπομπότα καὶ τὴν ἔτραγε μὲ ὄρεξι.

Ὁ γιατρὸς δὲν τὸν ἄφνιε καθόλου ἀπ' τὰ μάτια του καί, βλέποντας τὴ χαλάστρα ποὺ ἔκανε ὁ μυλωνᾶς στὴ ζεστὴ μπομπότα, γύρισε στοὺς ἄλλους συντρόφους του καὶ τοὺς εἶπε στὴ γλῶσσα τους:

— Τὸν βλέπετε αὐτόν; Σᾶς ὁρκίζομαι πὼς τὴ νύχτα θὰ σκάσῃ ἀπ' τὸ φαΐ. Ἐμεῖς ὅμως νὰ τοῦ ποῦμε νὰ μᾶς στρώσῃ ἔξω νὰ κοιμηθοῦμε καὶ τὸ πρωΐ ἂς ἔρθουν οἱ δικοί του νὰ τὸν πάρουν πεθαμένο.

Μὰ μόλις ἀπὸ κοινοῦ κ' οἱ τρεῖς ἐξεδήλωσαν τὴν ἐπιθυμία τους αὐτὴ στὸ μυλωνᾶ, ἐκεῖνος τοὺς ἀπάντησε:

— Ὄχι, ἀφεντικά. Δὲν κάνει νὰ κοιμηθῆτε ἔξω, γιατὶ τὴ νύχτα θὰ πέσῃ δυνατὴ βροχή....

Ὁ ἀστρονόμος τότε βγῆκε ἔξω, κύτταξε καλὰ τὸν οὐρανὸ κ' ὅταν ξαναγύρισε μέσα, εἶπε στοὺς ἄλλους:

— Αὐτὸς δὲν ξέρει τί τοῦ γίνεται. Νὰ τοῦ πῆτε νὰ μᾶς στρώσῃ ἔξω.

Κι' ἐπέμειναν στὸ μυλωνᾶ νὰ τοὺς στρώσῃ νὰ κοιμηθοῦν ἔξω.

Ἔτσι κ' ἔγινε πράγματι.

Τὴ νύχτα ὅμως ξέσπασε ξαρνικὰ δυνατὴ μπόρα κ' οἱ ξένοι ἄρχισαν νὰ χτυποῦν τὴν πόρτα τοῦ μυλωνᾶ, γιὰ νὰ τοὺς ἀνοίξῃ νὰ μποῦν μέσα.

Ἐκεῖνος τοὺς ἄνοιξε πρόθυμα καὶ τοὺς ἔστρωσε μέσα στὸ μύλο.

Μὰ δὲν πέρασε ἀρκετὴ ὥρα κ' οἱ ξένοι φώναξαν πάλι τοῦ μυλωνᾶ νὰ σηκωθῆ καὶ νὰ τοὺς ἑτοιμάσῃ γιὰ νὰ φύγουν.

— Κοιμηθῆτε! τοὺς εἶπε ὁ μυλωνᾶς. Δὲν εἶνε καιρὸς νὰ φύγετε. Ἔχουμε ἀκόμα τέσσερες ὧρες ὡς ἐδῶ νὰ φτάσῃ.

Ἐκεῖνοι ὅμως ἐπέμεναν, ἄνοιψαν τὸ λυχνάρι, κύτταξαν τὸ ρολόϊ κ' εἶδαν πὼς εἶχε δίκηο ὁ μυλωνᾶς. Τότε τὸν ρώτησε ὁ ρολόγας:

— Ἀπὸ ποῦ ἤξερες ἐσὺ τὴν ὥρα;

— Νά, πρὶν ἀπὸ λίγο γκάρισε ὁ γαϊδαρός μου!

— Κι' ἀπὸ τοῦ κατάλαβες πὼς θὰ βρέξῃ; τὸν ρώτησε ὁ ἀστρονόμος.

— Τὸ δειλινὸ εἶχα δεῖ τὰ γουρούνια νὰ κυλιῶνται καὶ νὰ φωνάζουνε!

— Καὶ πῶς τὰ κατάφερες κ' χώνεψες ὅλη ἐκείνη τὴ μπομπότα, ποὺ ἔφαγες ἀποβραδύς; τὸν ρώτησε τέλος ὁ γιατρός.

— Μόλις ἔφαγα, πῆγα ἐδῶ πιρακάτω στὴ βρύσι, ἤπια νερὸ καὶ τὴν ἐχώνεψα!

Τότε οἱ ξένοι κοίνησαν τὸ κεφάλι τους κ' εἶπαν ἀναμεταξύ τους:

— Πᾶμε νὰ φύγουμε! Τί θέλουμε νὰ κάθησουμε μαζὶ μ' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ποὺ τὰ γουρούνια τους εἶνε ἀστρονόμοι, τὰ γαϊδούρια τους ρολογάδες κ' ἡ βρύσες τους γιατροί;

Κ' ἔτσι γύρισαν πίσω κ' ἔφυγαν γιὰ τὴν πατρίδα τους, χωρὶς νὰ ἰδοῦν οὔτε τὴν Ἀθήνα....

Η ΛΑΪΚΗ ΜΟΥΣΑ

Ἤθελα νἄμουν ὠμορφος, νἄμουνα πελλήκαρι,
νἄμουνα καὶ τραγουδιστής, δὲν ἤθελα ἄλλη χάρι.

Τρεῖς πῆχες φείδι θὰ γινῶ, τὴν πόρτα σου
(νὰ ζώσω,
αὐτὸν τὸν ψεύτη
ἀγαπᾶ νὰ τόνα φιλ
(μακώσω.

ΤΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ

ΤΟΥ ΜΙΧΑΗΛ ΖΕΒΑΚΟ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΡΔΙΑ ΤΗΣ ΑΝΝΑΜΠΕΛΛΑΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΟΤΕ ὁ Φραγκίσκος Μονμορανσὺ γύρισε στὸν ἐπὶ κεφαλῆς τῆς φρουρᾶς τῆς πύλης τοῦ 'Αγίου 'Αντωνίου ἀξιωματικὸ καὶ τοῦ εἶπε :

— Μὰ ἡ πύλες τῆς πόλεως εἶνε πάντοτε ἀνοιχτὲς τέτοιαν ὥρα...

— Συγνώμην, ἐξοχώτατε, ἀλλὰ ἡ κανονὴ γέφυρα εἶνε σηκωμένη, ἀπάντησε ὁ ἀξιωματικός.

— Τότε, θὰ περάσουμε ἀπὸ καμμιὰ ἄλλη πύλη.

— 'Αδύνατον, ἐξοχώτατε, γιατὶ ὅλες ἡ πύλες τοῦ Παρισιοῦ ἔχουν κλεισθεῖ.

— Καὶ τοιὰ ὥρα θ' ἀνοίξουν αὔριο ;

— Δὲν θ' ἀνοίξουν καθόλου αὔριο. Κι' αὐτὸς ὁ περιορισμὸς μοῦ φαίνεται πὼς θὰ διαρκέση πολύ.

— Μὰ αὐτὸ εἶνε τυραννία, φίλε μου !

— Βασιλικὴ διαταγή, ἐξοχώτατε !

— Δὲν μπορεῖ λοιπὸν κανεὶς οὔτε νὰ μπῆ, οὔτε νὰ βγῆ πειὰ ἀπ' τὸ Παρίσι ;

— Ἡ εἴσοδος ἐπιτρέπεται σὲ ὅλους, ἐξοχώτατε. Γιὰ τὴν ἔξοδο ὅμως χρειάζεται εἰδικὴ ἄδεια ἀπ' τὸ φρούραρχο, ὁ ὁποῖος κατοικεῖ ἐδῶ κοντὰ στὴ Βαστίλλη. 'Αν ἐπιθυμεῖ ἡ ἐξοχότης σας...

— 'Α, μπᾶ, εἶνε περιττό ! εἶπε ὁ στρατάρχης καὶ διάταξε νὰ γυρίσουν πίσω στὸ σπίτι.

— Βασιλικὴ διαταγή, ἔλεγε μέσα του στὸ δρόμο. 'Αλλ' ἐναντίον τίνος στρέφεται τὸ μέτρο αὐτό ;

Καὶ ἀμέσως ὁ νοῦς του πῆγε στοὺς Οὐγενότους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν συγκεντρωθεῖ στὸ Παρίσι.

Ἐνῶ ξαναγύριζαν στὸ μέγαρο, ὁ πατέρας Παρνταγιὰν ξεκαβαλίκεψε μὲ τρόπο κι' ἔμεινε πίσω, προσπαθῶντας νὰ μάθη λεπτομέρειες γιὰ τὸ ζήτημα ποὺ τοὺς ἐνδιέφερε.

Καθὼς ἐστεκόταν, παρακολουνόντας, εἶδε ἕναν στρατιώτη τῆς φρουρᾶς τῆς πύλης τοῦ 'Αγίου 'Αντωνίου νὰ βαδίζη πρὸς τὴν πόλι βιαστικὸς καὶ τὸν πῆρε ξοπίσω.

— Μωρέ, τί ἔστη εἰν' αὐτή ! εἶπε ἔξαφνα ὁ στρατιώτης.

— Ἔχεις δίκηο, φιλαράκο μου, πρόσθεσε ὁ Παρνταγιάν, Ἔχω τὴ διάθεσι νὰ σὲ κεράσω ἕνα κρασὶ παγωμένο. Τὸ δέχεσαι ;

— Γιατὶ ὄχι, ἀφεντικό !

— Πᾶμε λοιπὸν σὲ μιὰ ταβέρνα.

— 'Α, ὄχι τώρα.

— Καὶ γιατὶ ὄχι τώρα, ἀφοῦ διψοῦμε ;

— Γιατὶ ἔχω νὰ ἐκπληρώσω μιὰ ἀποστολή.

— Ποῦ ;

— Στὰ περίχωρα τοῦ Τάμπλ.

— Στὶς φυλακές ;

— Ὄχι. Ἐκεῖ κοντά.

— 'Α, πᾶτε στὸ μέγαρο Μέσαι...

— 'Ακριβῶς. 'Αλλὰ πῶς τὸ ξέρετε ;

— Τὸ εἶδα ἀπὸ τὸ γράμμα, τὸ ὁποῖο ἔχετε στὴν τσέπη σας καὶ τὸ ὁποῖο θὰ σᾶς πέση...

Κι' ὁ Παρνταγιὰν τράβηξε μὲ τὴν ἄκρη τῶν δαχτύλων του ἕνα γράμμα, τὸ ὁποῖο ὁ στρατιώτης εἶχε βάλει ἀπρόσεχτα στὴν τσέπη του, σὲ τρόπο ποὺ φαινόταν τὸ μισό. Καθὼς δὲ τὸ ἔβλεπε στὸ στρατιώτη, κύτταξε τὴν ἐπιγραφὴ καὶ διάβασε μεγαλόφωνα :

— *«Πρὸς τὸν στρατάρχην Δαμβίλ !...»*.

— Συγνώμην, εὐγενέστατε, τὸν διέκοψε τότε ὁ στρατιώτης βιαστικά. Τὸ γράμμα αὐτὸ πρέπει νὰ δοθῆ τὸ γρηγορώτερο στὸν παραλήπτη του. Γι' αὐτὸ εἶνε ἀνάγκη νὰ σᾶς ἀφήσω...

Καὶ, παίρνοντας τὸ γράμμα ἀπ' τὰ χέρια του, ἄρχισε νὰ τρέχη.

— Φίλε, θέλεις νὰ κερδίσης ἑκατὸ φράγκα ; τοῦ φώναξε ὁ Παρνταγιάν, τρέχοντας ξοπίσω του.

— "Οχι ! ἀποκρίθηκε ὁ στρατιώτης, ἐπιταχύνοντας τὸ βῆμα του.

— Πεντακόσια ; ἐξακολούθησε ὁ Παρνταγιάν.

— 'Αφῆστε με ἥσυχο, κύριε, γιατὶ ἀλλοιῶς θὰ φωνάξω βοήθεια !

— Οὔτε χίλια ; ξαναφώναξε ὁ τυχοδιώκτης.

Ὁ στρατιώτης αὐτὴ τὴ φορὰ σταμάτησε συγκινημένος.

— 'Αλλὰ τί θέλετε ἀπὸ μένα ; ρώτησε τρέμοντας.

— Θὰ σοῦ δώσω χίλια φράγκα, ἂν μ' ἀφήσης καὶ διαβάσω τὸ γράμμα σου, τὸ ὁποῖο ἄλλοστε δὲν εἶνε καὶ τόσο καλὰ κλεισμένο.

— Θᾶμοιν τρελλὸς ἂν δεχόμουνα νὰ κρεμαστῶ γιὰ χίλια φράγκα, εἶπε ὁ στρατιώτης.

— Εἶνε λοιπὸν τόσο σπουδαῖο τὸ γράμμα αὐτό ; ρώτησε ὁ Παρνταγιάν. 'Αν εἶνε ἕτσι, σοῦ προσφέρω δυὸ χιλιάδες φράγκα....

'Ο στρατιώτης, ὁ ὁποῖος ἑτοιμαζόταν πάλι νὰ φύγη, ξαναστάθηκε κατάπληκτος.

— 'Ακουσε δῶ, φίλε μου, τί θὰ γίνη, ἐξακολούθησε ὁ παμπόνηρος γέρος. Θὰ μποῦμε σὲ μιὰ ταβέρνα ἐδῶ κοντά, κι' ἐνῶ ἐσὺ θ' ἀδειάζης μιὰ μποτίλια μὲ καλὸ κρασὶ τῆς Βουργουνδίας, ἐγὼ θ' ἀνοίξης μὲ προσοχὴ τὸ γράμμα, θὰ τὸ διαβάσω, θὰ τὸ ξανακλείσω καὶ θὰ σοῦ μετρήσω δυὸ ὡραῖες χιλιαδοῦλες... 'Ε, πῶς σοῦ φαίνεται; Συμφωνεῖς ;

— "Οχι, ἀποκρίθηκε καὶ πάλι ὁ στρατιώτης μὲ σοβαρότητα. Ὁ ἀξιωματικός μου μοῦ ἐτόνισε πὼς ἂν χάσω τὸ γράμμα αὐτό, θὰ κρεμάσω...

— Βλάκα ! Καὶ ποιὸς σοῦ εἶπε πὼς θὰ τὸ χάσης ;

— Χαίρετε, κύριε !

— Τρεῖς χιλιάδες !.., φώναξε τότε ὁ Παρνταγιὰν καὶ συγχρόνως πιάνοντας τὸ στρατιώτη ἀπ' τὸ χέρι, τὸν ἐτράβηξε χωρὶς ἀντίσταση σὲ μιὰ γειτονικὴ ταβέρνα.

'Ιδοὺ τώρα τί διάβασε ὁ Παρνταγιὰν στὸ γράμμα, τὸ ἀγραμματικὸ μὲ τὶς τρεῖς χιλιάδες φράγκα, τὰ ὁποῖα προώριζε γιὰ τὸν ξενοδόχο του, τὸν κὺρ Λανδού :

«'Εξοχώτατε, στὴν πύλη τοῦ 'Αγίου 'Αντωνίου ἤρθε ἕνα κλειστὸ ταχυδρομικὸ ἁμάξι συνοδευόμενο ἀπὸ μιὰ δωδεκάδα ἱππεῖς μὲ ἐπικεφαλῆς τὸν στρατάρχη Φραγκίσκο Μονμορανσύ. Ὁ στρατάρχης φάνηκε πολὺ δυσαρεστημένος, ἐπειδὴ δὲν μπόρεσε νὰ περάση. Νομίζω ὅτι, μεταξὺ τῶν συνοδῶν του, ἀναγνώρισα καὶ δυὸ τυχοδιώκτες, τῶν ὁποίων μοῦ εἶχατε δώσει τὰ χαρακτηριστικά. 'Επειτ' ἀπ' αὐτό, διάταξα τοὺς ἀνθρώπους μου νὰ παρακολουθήσουν τὴν ἅμαξα, ἡ ὁποία ὑποθέτω ὅτι γύρισε στὸ μέγαρο Μονμορανσύ. 'Ελπίζω, ἐξοχώτατε, ὅτι θὰ κάψετε τὸ γράμμα μου, ἀφοῦ τὸ διαβάσετε καὶ ὅτι δὲν θὰ λησμονήσετε τὸ κεῖνον ποὺ σᾶς στέλνει αὐτὴ τὴ σπουδαία ἀδησι».

— "Α, ἄ ! εἶπε μέσα του, κουνώντας τὸ κεφάλι ὁ Παρνταγιάν. Τώρα καταλαβαίνω τὶ ἔσημαινε κατὰ βάθος ἡ βασιλικὴ διαταγή.

Καὶ ἔτρεξε κατ' εὐθεῖαν στὸ μέγαρο Μονμορανσύ, μὲ τὸ σκοπὸ νὰ φανερώση τὴν ἀλήθεια στὸ Φραγκίσκο. 'Η ἀλήθεια δὲ ἦταν, ὅτι ὁ στρατάρχης, ἡ 'Ανναμπέλλα, ἡ Λουίζη καὶ οἱ δυὸ Παρνταγιὰν βρισκόντουσαν ἀκλεισμένοι στὸ Παρίσι καὶ δὲν μποροῦσαν νὰ βγοῦν ἀπ' αὐτό. Ὁ 'Ερρίκος Μονμορανσὺ, ἀφοῦ τὸν γνώρισε κατάχρηση τῆς ἐμπιστοσύνης ποὺ τοῦ εἶχε ὁ βασιλεύς, πέτυχε ν' ἀναλάβη γιὰ τρεῖς μῆνες τὴν ἐπιτήρηση τῶν πυλῶν τοῦ Παρισιοῦ. Εἶχε πείσει τὸ βασιλέα, ὅτι ἔπρεπε νὰ δίσταση περισσότερη προσοχὴ, λόγῳ τῶν ἀνωμάλων συνθηκῶν, σ' ὅσους μπαινόβγαιναν στὴν πρωτεύουσα, κι' ἔτσι ἔλαβε τὸ ἀξίωμα τοῦ γενικοῦ φρουράρχου τῆς μεγάλης ἐκείνης φυλακῆς, ὅπως ἦταν τότε τὸ Παρίσι.

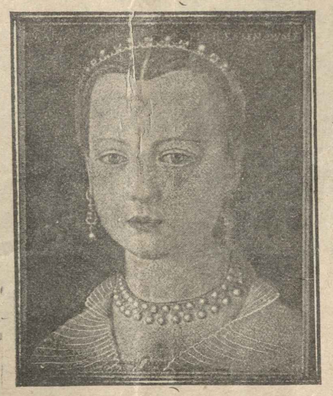

'Η Βασίλισσα Μαργκώ.

ΟΙ ΓΑΜΟΙ ΤΗΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΣ ΜΑΡΓΚΩΣ

Στὸ μέγαρο τοῦ Μονμορανσὺ ἐπικρατοῦσε τώρα ἄκρα ἡσυχία. Ὁ Φραγκίσκος θεώρησε περιττὸ ν' ἀποπειραθῆ καὶ πάλι νὰ βγῆ ἀπ' τὴν πόλι καὶ ἀποφάσισε νὰ περιμένη ν' ἀλλάξη ἡ κατάσταση, γιὰ νὰ ἐπιχειρήσῃ τὸ μέγαρό του. Οἱ δυὸ Παρνταγιὰν ἔβγαναν ἐντολὲς κάτου—κάτου ἔξω, χωρὶς νὰ τοὺς ἐνοχλῆση κανένας.

Πέρασαν ἔτσι δυὸ περίπου βδομάδες. Μιὰ μέρα, ἐνῶ ὁ πατέρας Παρνταγιὰν γύρεψε στὸ μέγαρο, παραξενεύτηκε πολύ, βλέποντας μπρὸς στὴν πόρτα τὸν μικρὸ Γκιγιό, τὸν ἀνεψιό τοῦ Γάλ, μὲ κομμένα αὐτιά. 'Ο τυχοδιώκτης πλησίασε καὶ τοῦ ζήτησε ἐξηγήσεις. Ὁ Γκιγιό, γονατίζοντας τότε μπροστά του, τοῦ εἶπε πὼς ἔγινε θανάσιμος ἐχθρὸς τοῦ 'Ερρίκου Μονμορανσὺ καὶ πὼς ἐπιθυμεῖ νὰ τὸν ἐκδικηθῆ. Τοῦ διηγήθηκε δὲ ἔπειτα τὴ φοβερὴ σκηνὴ τοῦ ὁποίου ἦταν κατέληξε ὡς ἑξῆς :

— Εἶμαι ἔρημος, καταδιώκομαι καὶ δὲν ἔχω ποῦ ἀλλοῦ νὰ κατέφύγω. Θὰ σᾶς ὑπηρετήσω μὲ προθυμία, ἂν μὲ χρατήσετε κοντά σας, καὶ θὰ σᾶς φανῶ ἴσως πολὺ χρήσιμος. Σᾶς ἱκετεύω, πάρτε με στὴν ὑπηρεσία σας καὶ δὲν θὰ μετανιοώσετε... Γιὰ μόνη μου ἀμοιβὴ, φίλοι, νὰ μὲ βοηθήσετε νὰ ἐκδικηθῶ τὸν κύριό μου, γιατὶ αὐτὸς ἀπομόνωσε καὶ διέταξε νὰ μοῦ κόψουνε τ' αὐτιά. Θέλω ἀκόμα, ἐκτὸς ἀπ' αὐτόν, νὰ ἐκδικηθῶ καὶ τὸ θεῖο μου, τὸν ἐκτελεστὴ τῆς διαταγῆς...

«Νὰ ἕνα κοθῶν ποὺ θὰ μπορῶ νὰ τὸ χρησιμοποιῶ ὅπως θέλω, ἀφοῦ μάλιστα ἔχει καὶ ὅλη τὴ σχετικὴ διάθεσι», σκέφτηκε ὁ τυχοδιώκτης. Κι' ἀμέσως ἐπρόσθεσε μεγαλόφωνα : (Ἀκολουθεῖ)

Η ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΩΝ

ΑΠΟ Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΛΓ'.

ΤΟ σημεῖο αὐτὸ τῶν «Ἀπομνημονευμάτων» της, ἡ Σάρα Μπερνὰρ διηγεῖται τὴν ἐπίσκεψή της στοὺς καταρράχτες τοῦ Νιαγάρα, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς μεγάλης περιοδείας της στὴν Ἀμερική.

"Ηθελα —γράφει ἡ μεγάλη καλλιτέχνις— νὰ προσφέρω στὸ θίασό μου μιὰ ὁλόκληρη ἡμέρα διασκεδάσεως στοὺς καταρράχτες, μιὰ κι' ὁ ἱμπρεσσάριος "Λιμπεϊ ἤθελε νὰ κάνη τὸ ἴδιο. Ἐπακολούθησε σχετικῶς μιὰ μικρὴ φιλονεικία μεταξύ μας, ἡ ὁποία λίγο ἔλειψε νὰ πάρη ἄσχημο δρόμο. Τόσο αὐτός, ὅσο κι' ἐγώ, εἴχαμε ἐξ ἴσου αὐταρχικοί. Θὰ προτιμούσαμε νὰ μπαταιωθῆ ἡ ἐπιθυμία τὸ γλέντι, παρὰ νὰ ὑποχωρήση ὁ ἕνας στὸν ἄλλο. Τότε ἐπεμβαίνει κι' ὁ ἄλλος ἱμπρεσσάριος, ὁ Ζάρρετ, καὶ μᾶς εἶπε, ὅτι τὸ σπίτι μας θὰ στερεοῦσε τοὺς φτωχοὺς ἠθοποιοὺς μας ἀπὸ μιὰ ὡραία ἐπιτυχία, γιὰ τὴν ὁποία ἔχαμαν ἐκ τῶν προτέρων. Τότε ὑποχωρήσαμε κι' οἱ δυὸ κι' ἀναλάβαμε ἐξ ἡμισείας τὴ ἔξοδα τῆς ἡμέρας.

Οἱ ἠθοποιοὶ ἐνθουσιάστηκαν μόλις τοὺς ἀνακοινώσαμε καὶ ἐπισήμως τὴν ἀπόφασί μας καὶ τὴ νύχτα, ὅλοι μαζύ, πήραμε τὸ τραῖνο γιὰ τὸ Μπούφαλλο, ὅπου φτάσαμε στὶς ἑξήμισυ τὸ πρωί. Προηγουμένως ὅμως τηλεγραφήσαμε νὰ μᾶς ἑτοιμάσουν ἀμάξια καὶ πρὸ πάντων τρόφιμα, γιατὶ ἦταν Κυριακὴ καὶ τὰς Κυριακὲς στὶς ἀγγλικὲς πόλεις, δὲν βρίσκει κανεὶς οὔτε ἕνα αὐγό !... 'Ετσι, ἂν δὲν τηλεγραφούσαμε, ἐπῆγχε φόβος νὰ μείνουμε νηστικοί, τριανταδύο πρόσωπα !

Τὸ τραῖνο μας ἦτανε σπουδαγμένο μὲ λουλούδια καὶ τρόφιμα μὲ μεγάλη ταχύτητα καὶ τὸ ταξεῖδι μας ἔγινε μ' ἐξαιρετικὴ εὐθυμία.

Τὰ γέλια δὲν ἔπαψαν οὔτε στιγμή.

Μόλις φτάσαμε στὸ Μπούφαλλο, κατεβαίνοντας ἀπ' τὸ τραῖνο, μετήκαμε στ' ἁμάξια ποὺ εἶχαν ἔρθει γιὰ νὰ μᾶς παραλάβουν καὶ διευθυνθήκαμε στὸ «Ξενοδοχεῖο τῆς Ἀγγλίας», ποὺ εἶχε μείνει ἀνοιχτὸ ἀποκλειστικῶς γιὰ μᾶς.

Μπαίνοντας μέσα, τὸ εἴδαμε στολισμένο παντοῦ σὲ λουλούδια, σ' ὅλα του δὲ τὰ σαλόνια ἦσαν τοποθετημένα ἕνα σωρὸ τραπεζάκια, σερβιρισμένα μὲ ἀργυρὰ σκεύατα καὶ γάλα. 'Αμέσως καθήσαμε σ' αὐτὰ καὶ προγευματίσαμε ἐλαφρὰ μὲ μιὰ ἀπέραντη εὐθυμία.

Ἔπειτα μπήκαμε πάλι στ' ἁμάξια καὶ διευθυνθήκαμε στοὺς καταρράχτες τοῦ Νιαγάρα.

Ἐκεῖ σ' ἕνιαν ἐξώστη, σκαμμένο ἐπάνω στὸ βράχο, ἔμεινα περισσότερο ἀπὸ μιὰ ὥρα, μὲ τὰ μάτια παγωμένα ἀπὸ δάκρυα, συγκινημένη ὅλ' τὰ ἀνθρώπινα τοῦ ἑαυτοῦ μου, ἀπ' τὴ λαμπρότητα καὶ τὸ ἀνάστημα τοῦ θεάματος ποὺ ἀπλωνόταν μπροστά μου.

Ὁ ἀγκινοβόλος ἥλιος ἔκανε τὸν ἀέρα νὰ ἰριδίζη γύρω μας.

Πάντοτε, οὐράνια τόξα φώτιζαν τὴν ἀτμόσφαιρα κι' τὰ νερὰ κι' ἀσημωμένα τους χρώματα. Τὰ κρυστάλλινα νερά, ποὺ κρεμόντουσαν κατὰ μήκος τῶν βράχων ἀπὸ κάθε μεριά, φαινόντουσαν σὰν ἕνιαρα καὶ πολύχρωμα κοσμήματα.

Ἀρχισα τὸν ἐξώστη αὐτὸ μὲ θλίψη καὶ, κατεβαίνοντας μιὰ στενὴ σκάλα σκαμμένη στὸ ἐσωτερικὸ τοῦ βράχου, φτάσαμε ἔτσι κάτω ἀπ' τοὺς καταρράχτες. Ἐκεῖ τοὺς τώρα κυλοῦσαν σχεδὸν ἐπάνω ἀπ' τὰ κεφάλια μας καὶ μᾶς ἐτύφλωναν μὲ σταλαματιές, μπιλιές, ρῶζες, πράσινες !...

Ἀνάπαυτι μοῦ, προσπαπεύσυντάς μας ἀπ' τὴν πτῶσι τῶν νερῶν, βρισκόντουσαν σωριασμένα μεγάλα κομμάτια πάγου, τὰ ὁποῖα σχημάτιζαν ἕνα μικρὸ λάκκο. Σκυφαλώσαμε ἐπάνω σ' αὐτὸ μὲ χίλιες δυσκολίες. Κι' ἐπειδὴ τὸ βαρὺ γούνινο ἐπανωφόρι μου ἔγινε βρεμένο, τὸ ἔβγαλα καὶ τὸ ἄφησα νὰ κατεβῆ στὴ βάσι τοῦ παγόβουνου. Ἔμεινα ἔτσι κι' ἀπ' ἐκεῖ ἀπὸ τὴ φόρεμά μου καὶ μιὰ ἐλαφρυά σκιαδίκα, ἀπὸ αὐτέν.

Ἀμέσως ὅλοι ἄρχισαν νὰ φωνάζουν πὼς θὰ κρυωνιόταν κι' ὁ 'Αμπεϊ ἔβγαλε τὸ παλτό του καὶ μοῦ τὸ ἔρριξε στὶς πλάτες. Μὰ ἐγὼ τὸ πέταξα ἀμέσως κάτω τὸ ἔστειλα κάτω νὰ βρῆ τὸ ἐπανωφόρι μου. Ἔτσι μεγάλη ἀπελπισία τοῦ φτωχοῦ ἱμπρεσσαρίου ἔτρεξε τώρα ὁλόκληρος καὶ καθὼς τὸν εἶδα τὸν ἔπιασε καὶ τὰ κοκτέϊγ, σὲ μιὰ στιγμὴ σωριάστηκε κάτω καὶ μὲ δυσκολία κατώρθωσε νὰ σηκωθῆ, ἀφοῦ ἔμεινε σκάσει στὰ γέλια....

Ἐγώ, μ' ὅλο τὸ ἐλαφρύ μου ντύσιμο, δὲν κρύωνα καθόλου. Κατὰ κανόνα δέ, δὲν κρυώνω ποτέ μου στὸ ὕπαθρο. Κρυώνω μονάχα στὰ σπίτια, ὅταν μένω ἀδρανής.

Μὰ στὴν κορυφὴ τοῦ ὀγκόπαγου, ὅπου βρισκόμαστε τώρα, τὰ νερὰ μᾶς ἀπειλοῦσαν πραγματικὰ κι' ὁ ἀχνὸς ποὺ ξέφευγε ἀπ' τὴν παταγώδη πτῶσι τους, μᾶς ἔπνιγε.

Ἐγὼ κύτταζα γοητευμένη, μαγεμένη, τὴ γοργὴ πτῶσι τῶν χιλιάδων αὐτῶν τόννων τοῦ νεροῦ, ποὺ ἔμοιαζε σὰν ἕνα τεράστιο ἀσημένιο παραπέτασμα, τὸ ὁποῖο ξετυλίγεται γιὰ νὰ πέση κάτω μ' ἕναν κρότο, παρόμοιο τοῦ ὁποίου δὲν εἶχ' ἀκούσει ποτέ μου.

Ὁ ἦλιγγος μὲ κυριεύει πάντοτε εὔκολα, καὶ καταλαβαίνω καλά, ὅτι ἂν ἤμουν μόνη ἐκεῖ, θὰ ἔμενα γιὰ πάντα μὲ τὰ μάτια προσηλωμένα στὸ νερό, μὲ τὸ μυαλό μου λικνισμένο ἀπ' τὸν γοητευτικό του θόρυβο καὶ μὲ τὰ μέλη μου μουδιασμένα ἀπὸ τὸ τρομερὸ κρύο.

Πράγματι δὲ χρειάστηκε νὰ μὲ τραβήξουν οἱ ἄλλοι συντρόφοι μου, γιὰ νὰ φύγω ἀπ' ἐκεῖ.

Μὰ ἡ κατάβασις ἀπ' τὸ παγόβουνο δὲν ἦταν τόσο εὔκολη, ὅσο ἡ ἀνάβασις. Τότε πῆρα κι' ἐγὼ τὸ μπαστοῦνι ἑνὸς ἠθοποιοῦ, κάθησα ἐπάνω στὸν πάγο κι' ἔχοντάς το περασμένο κάτω ἀπ' τὰ γόνατά μου, ἄφησα τὸν ἑαυτό μου νὰ κατρακυλήση ἔτσι κάτω.

Ἀμέσως κι' οἱ ἄλλοι μὲ μιμήθηκαν. Σᾶς βεβαιῶ δὲ πὼς ἦταν ἕνα πολὺ διασκεδαστικὸ καὶ κωμικὸ θέαμα νὰ βλέπη κανεὶς τριανταδυὸ ἀνθρώπους νὰ κάνουν «τσουλητῆρι» ἐπάνω στὸν πάγο...

Ἔπειτα ἀπὸ ἕνα τέταρτο, βρεθήκαμε ὅλοι στὸ ξενοδοχεῖο, ὅπου μᾶς περίμενε τὸ δεῖπνο. Ὅτον τελειώσαμε, ὁ διευθυντὴς τοῦ ξενοδοχείου μὲ προσκάλεσε νὰ μπῶ σ' ἕνα μικρὸ σαλόνι, ὅπου μὲ περίμενε μιὰ ἔκπληξις. Εἶδα ἐκεῖ, ἐπάνω σ' ἕνα τραπέζι, κάτω ἀπὸ ἕνα μεγάλο γυάλινο κουτί τοὺς καταρράχτες τοῦ Νιαγάρα σὲ μικρογραφία. Οἱ βράχοι τους ἦσαν ἀπὸ χαλίκια, ἕνας μεγάλος καθρέφτης παρίστανε τὰ νερὰ καὶ σύρματα ἀπὸ γυαλὶ τὴν πτῶσι τους, ἐπάνω δὲ σ' ἕνα βουναλάκι ἀπὸ πάγο στεκόταν ὄρθια μιὰ κοῦκλα ποὺ παρίστανε τὴν ὑποφαινομένη!...

Λίγο ἔλειψε ν' ἀρχίσω νὰ οὐρλιάζω ἀπὸ φρίκη, τόσο ὅλ' αὐτὰ τὰ πράγματα ἦσαν ἄσχημα....

'Ωστόσο προσπάθησα νὰ χαμογελάσω πρὸς τὸν ξενοδόχο μου, γιατὶ νόμιζα πὼς ἡ ἔκπληξις αὐτὴ ὠφείλετο στὴν ἐμπιστευσί του. Μὰ ἔμεινα σὰν ἀπολιθωμένη, βλέποντας πλάϊ του τὸν ὑπηρέτη τῶν φίλων μου ἀδελφῶν Τ.... τοῦ Πίττσμπουργκ, γιὰ τοὺς ὁποίους σᾶς μίλησα ἐκτενῶς ἤδη καὶ οἱ ὁποῖοι μοῦ ἔστειλαν αὐτὴ τὴν τερατώδη καρικατοῦρα τοῦ ὡραιοτέρου πράγματος τοῦ κόσμου...

Ὁ ὑπηρέτης τότε μοῦ ἔδωσε μιὰ ἐπιστολή τους, ἡ ὁποία ἦταν τόσο εὐγενικιά, ὥστε συντέλεσε νὰ διαλυθῆ ἀμέσως ὅλη ἡ ἀγανακτησί μου. Ἔγραφαν μάλιστα στὸ τέλος, ὅτι θὰ ἐννοοῦσαν τὸν ἑαυτό τους εὐτυχισμένο μὲ τὴν ἰδέα, ὅτι θὰ μ' εὐχαριστοῦσε τὸ δῶρο τους.

Ὅταν ἔφυγε ὁ ὑπηρέτης, παρακάλεσα τὸν ξενοδόχο νὰ στείλη τὸ τεραστούργημα αὐτὸ μὲ τὴ μεγαλύτερη προσοχὴ στὸ Παρίσι, ἔχοντας τὴν κρυφὴ ἐλπίδα, ὅτι θὰ ἔφταναν ἐκεῖ κατακομματιασμένο, καὶ κατόπιν παραδοῦπηρα σὲ βαθειοὺς συλλογισμούς....

Σκεφτόμουν πὼς ἡ λατρεία τοῦ φίλου μου μὲ τοὺς καταρράχτες τοῦ Νιαγάρα, πρόσφερε νὰ ταιριάση μὲ τὴν ἰδέα ἑνὸς τέτοιου δώρου ; Μπορεῖ βέβαια ἡ ἐκτέλεσις τῆς μικρογραφίας τῶν καταρακτῶν νὰ μὴν ἔγινε σύμφωνα μὲ τὶς ὑποδείξεις του, μὰ πῶς δὲν ἀγανάκτησε, βλέποντας αὐτὴ τὴ χοντροειδῆ ἀπομίμησι ; Μὲ ποιὸ τρόπο λοιπὸν ἀγαποῦσε ὁ φίλος μου τοὺς καταρράχτες ; Μὲ ποιὸ τρόπο εἶχε ἀντιληφθεῖ τὸ μεγαλοπρεπὲς αὐτὸ θέαμα ;

'Απὸ τότε ποὺ πέθανε, ρώτησα ἑκατὸ φορὲς σχετικῶς τὴν ψυχή του, μὰ δὲν μοῦ ἀπάντησε τίποτε. Πέθανε ὡστόσο γιὰ τοὺς καταρράχτες, χάθηκε μέσα στοὺς θόρυβους ὄγκους τους, κομματιάστηκε κάτω ἀπ' τὰ χαδιὰ τους. Ἐν τούτοις, δὲν μπορῶ ἀκόμα νὰ παραδεχτῶ, ὅτι τοὺς ἀντελήφθη ἔτσι ὡραίους, ὅπως πραγματικὸς εἶνε.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : 'Η συνέχεια.

ΣΚΟΡΠΙΕΣ ΣΕΛΙΔΕΣ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

ΤΟΥ Κ. ΠΑΝΤΕΛΗ ΧΟΡΝ

ΑΝΕΜΟΜΑΖΩΜΑΤΑ

ΙΣΤ'.
ΠΩΣ ΘΑΒΟΝΤΑΙ ΤΑ ΟΝΕΙΡΑ

ΑΖΥ μὲ τὸν Μαθίλη στὴν Κέρκυρα, τὶς περισσότερες φορὲς συναντοῦσα, ὅπως σᾶς εἶπα, καὶ τὸν Κεφαλληνό, γνωστὸ Κερκυραῖο λόγιο καὶ γυμνασιάρχη ἐκεῖ. Ἦταν, μπορῶ νὰ σᾶς πῶ, ὁ πιὸ φανατικὸς ἀπ' ὅλους τοὺς λογίους τοῦ Ἑπτανησιακοῦ κύκλου γιὰ τὴ δημοτικὴ γλῶσσα, ποὺ ὁ πόλεμος γιὰ τὴν ἐπικράτησί της ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Σολωμὸ καὶ ὅλη τὴν Πλειάδα τῶν Ἑπτανησίων λογίων, ὄχι δὲ ἀπὸ τὸ «Ταξίδι» τοῦ Ψυχάρη, ποὺ εἶνε γι' αὐτοὺς ἕνα ξύπνημα τῆς ἴδιας ἰδέας στὴν ἄλλη, τὴν ἀπολίτιστη Ἑλλάδα. Ἴσως ἀπὸ μιὰ ἄποψη νὰ ἔχουν δίκιο. Βέβαια αὐτοὶ εἶχαν ἕναν παληὸ πολιτισμὸ καὶ μιὰ παληὰ ἄνθησι τῆς Τέχνης, μὰ ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα ἐμειναν στὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια καὶ ὕψωσαν Σινικὸ τεῖχος μπροστὰ σὲ κάθε καινούργια ἀντίληψη.

Μὰ τώρα ἐδῶ δὲν πρόκειται γι' αὐτό, μὰ γιὰ μερικὰ ἐνδιαφέροντα ποὺ μοῦ διηγήθηκε ὁ Κεφαλληνὸς ἀπάνω στὸ γλωσσικὸ ζήτημα. Μὰ ἂς τὸν ἀφήσουμε νὰ μᾶς τὰ πῇ ὁ ἴδιος:

«Στὴ Γερμανία σπουδάζαμε μαζὺ μὲ τὸν Χατζηδάκι, τὸν καθηγητὴ τῆς γλωσσολογίας. Ἤρθαμε καὶ οἱ δυὸ στὴν Ἀθήνα μὲ μιὰ ἰδέα καὶ οἱ δυό, μ' ἕνα σκοπό. Νὰ ἐργαστοῦμε γιὰ τὴν ἐπικράτησι τῆς δημοτικῆς γλώσσας. Μπορῶ νὰ σᾶς πῶ μάλιστα πὼς σὰν φίλοι ποὺ ἤμαστε καὶ ὁμοιδεάτες, εἴχαμε ὁρκιστεῖ καὶ οἱ δυὸ σὰν τοὺς παληοὺς πολεμιστάδες ποὺ γινόντουσαν σταυραδέρφια καὶ σταυρώνοντας τὰ σπαθιά τους ταζόντουσαν μπροστὰ στὸ Θεὸ καὶ οἱ δυὸ στὴν Ἰδέα, ὁ ἕνας νὰ βοηθήσῃ τὸν ἄλλο, ὅς ποὺ νὰ πεθάνουν γιὰ τὸν ἱερὸ σκοπό τους. Διοριστήκαμε πρῶτα καθηγητὲς τοῦ Γυμνασίου· ἐγὼ τοποθετήθηκα στὸ Πρακτικὸ Λύκειο καὶ μοῦ ἀνέθεσαν νὰ διδάσκω... Γεωγραφία. Ναί, μὴ γελᾶτε, Γεωγραφία, σὲ μένα ποὺ ἤρθα ἀπὸ τὴ Γερμανία μὲ τὸ μόνο ὄνειρο νὰ διδάξω τὴ νεολαία τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα. Τότε ἦταν ὑπουργὸς τῶν Ναυτικῶν ὁ Γιώργης ὁ Θεοτόκης. Πῆγα λοιπὸν καὶ τοῦ εἶπα:

» — Κύριε ὑπουργέ, τὸ Κράτος ἔκανε ἔξοδα γιὰ νὰ μὲ στείλῃ νὰ σπουδάσω ἔξω καὶ τώρα μοῦ ἔδωσε νὰ διδάσκω Γεωγραφία.

» Καὶ ὁ Κόντες μοῦ εἶπε:

» — Δὲν τὰ ξέρεις τώρα πῶς εἶνε τὰ πράμματα; Κάτσε ἐκεῖ ποὺ σὲ βάλανε καὶ κορίδευε τὸ σύστημα. Τί σὲ νοιάζει, τὸ μισοῦ δὲν τὸν παίρνεις; Καὶ μὲ τὴ Γεωγραφία δὲν κοπιάζεις καὶ πολύ. Εἶσαι νέος καὶ δὲν ξέρεις. Τὸ καλὸ ποὺ σοῦ θέλω, μὴν πολυφωνάζεις. Κάνε τὸν κουτὸ ἂν θέλεις νὰ καλοτεράσης σ' αὐτὸν τὸν τόπο.

» Ἔφυγα ἀπογοητευμένος ἀπὸ τὸν Θεοτόκη καὶ πῆγα νὰ βρῶ τὸν φίλο μου τὸ Χατζηδάκι, ποὺ στὸ μεταξύ, ἐκτὸς ἀπὸ τὴ θέσι τοῦ Δημοσίου, εἶχε τοποθετηθεῖ καὶ καθηγητὴς στὸ Ἀρσάκειο. Τοῦ λέω λοιπόν:

» — Αἴ, τί καθόμαστε; Δὲ θ' ἀρχίσουμε τὸν πόλεμο γιὰ τὴν ἐπικράτησι τῆς Δημοτικῆς;

» — Δὲ βαρυέσαι, εἶνε αὐτὸς ὁ τόπος γιὰ πολέμους; Ἀλλοιῶς τὰ βλέπαμε τὰ πράμματα ἐκεῖ κάτω στὴ Γερμανία καὶ ἀλλοιῶς τὰ βρήκαμε. Ἐγὼ μπῆκα σ' ἕνα κόμμα, στὸ κόμμα τοῦ Μιστριώτη καὶ ἔτσι κατάφερα καὶ διορίστηκα καὶ στὸ Ἀρσάκειο. Τὸ καλὸ ποὺ σοῦ θέλω νὰ μπῆς καὶ σὺ σὲ καμμιὰ κλίκα γιὰ νὰ κάνῃς τὴ δουλίτσα σου καὶ νὰ ψηφιστοῦμε καὶ μεθαύριο καθηγητὲς στὸ Πανεπιστήμιο, εἶδεμὴ θὰ μᾶς χτυπήσουν σὰν τὰ χταπόδια καὶ δὲ θὰ μπορέσουμε ποτὲ νὰ δοῦμε Θεοῦ πρόσωπο.

» — Καὶ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα;

» — Μὰ εἶνε τόπος ἐδῶ γιὰ τέτοια; Σὲ συμβουλεύω νὰ κάνῃς τὸν κουτό, ἂν θέλεις νὰ καλοτεράσης.

» Μοῦλεγε δηλαδὴ καὶ αὐτὸς ἀπάνω-κάτω τὰ ἴδια τοῦ Θεοτόκη. Ὁ Χατζηδάκις εἶχε καταλάβει τὸ Ρωμαΐικο καλύτερα ἀπὸ μένα καὶ ἔσπευσε νὰ προσαρμοσθῇ.

» Βαρέθηκα καὶ ἐγώ. Πῆγα ἀμέσως στὸ Θεοτόκη καὶ τὸν παρακάλεσα νὰ φροντίσῃ νὰ τοποθετηθῶ γυμνασιάρχης στοὺς Κορφούς. Σὲ λίγο τὸ πέτυχα καὶ ἀπὸ τότε πειὰ δὲν τὸ κούνησα».

Σημειῶστε πὼς ὅλα αὐτὰ ἔγιναν πρὶν βγάλει ὁ Ψυχάρης τὸ «Ταξίδι» του.

Ἐκεῖνο δηλαδὴ ποὺ εἶχαν ὁρκιστεῖ οἱ δυὸ φίλοι νὰ κάνουν μόσα στὰ νεανικὰ ὄνειρά τους τῆς Γερμανίας, τὸ πραγματοποίησε ὕστερα ἀπὸ λίγα χρόνια ὁ Ψυχάρης. Ἐδῶ ἀκριβῶς μπορούμε ν' ἀνοίξουμε μιὰ παρένθεσι καὶ νὰ συγκρίνουμε πάλι τὸν Κερκυραῖο μὲ τὸν ἄνθρωπο τῆς ἄλλης Ἑλλάδας, τὸ Ρωμηὸ ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ἴσως καὶ κάθε ἐποχῆς.

Ὁ Χατζηδάκις προσαρμόστηκε μὲ τὸ περιβάλλον, φυγομάχησε, ἔρριξε τὴν ἀσπίδα χάμω καὶ ἔκανε κάθε εἴδους μικροπολιτικὴ γιὰ νὰ πετύχῃ τὴ δουλίτσα του. Ἀδίκησε τὸ Ἔθνος καὶ μαζὺ καὶ τὸν ἑαυτό του.

Ὁ Κεφαλληνός, ἴσως πιὸ τίμιος, δὲν καταδέχτηκε νὰ μετέλθῃ κανένα εἶδος μικροπολιτικῆς, μὰ τί μ' αὐτό; Βαρέθηκε ὁ τεμπέλης ὁ Κερκυραῖος, φυγομάχησε καὶ ἔρριξε κι' αὐτὸς χάμω τὴν ἀσπίδα.

Καὶ βγαίνει μιὰ μέρα ὁ Ψυχάρης, ἴσως κατώτερος γλωσσολόγος ἀπὸ τὸ Χατζηδάκι, ἴσως κατώτερος καὶ ἀπὸ τὸν Κεφαλληνό, καὶ γίνεται ὁ ἔνδοξος Ἐθνάρχης. Γιατί νὰ βαρεθῇ ὁ Κεφαλληνὸς καὶ νὰ μὴ γίνῃ αὐτός; Δὲν φτάνει νάχῃς ἀξία σ' αὐτὸν τὸν κόσμο γιὰ νὰ γνῆς κάτι, πρέπει πρῶτα ἀπ' ὅλα νὰ ἔχῃς θέλησι, σθένος καὶ χαρακτῆρα. Φαίνεται ὅμως πὼς δὲν εἶνε οἱ Κερκυραῖοι καμωμένοι ἀπὸ τὴν πάστα ποὺ βγάζει τέτοιου εἴδους πολεμιστάδες. Ἴσως νὰ εἶχε καὶ ὁ ἴδιος αὐτὴ τὴ συναίσθησι, γι' αὐτὸ δὲν τοῦ καιγόταν καρφὶ γιὰ τὴν Ψυχαρικὴ ἐπιτυχία. Μιὰ φορὰ αὐτὸς εἶχε πάρει τὴν ἀπόφασί του ν' ἀποτραβηχτῇ στὴν Κέρκυρα καὶ νὰ ζήσῃ χωρὶς πολέμους καὶ φασαρίες. Λοιπὸν ὅλα τὰ περίμενε καὶ γιὰ ὅλα ἦταν ἕτοιμος. Δὲν εἶχε τώρα πειὰ καμμιὰ ἄλλη φιλοδοξία, παρὰ νὰ κρατήσῃ τὴν Ἑπτανησιακὴ παράδοσι καὶ νὰ εἶνε στὸν Κερκυραϊκὸ κύκλο ἕνας ἀπ' τοὺς πολλούς. Καὶ ἦταν ἔτσι εὐτυχής, μακάριος.

Δὲν ἦταν ὅμως τὸ ἴδιο μὲ τὸ Χατζηδάκι. Αὐτὸς ἀσφαλῶς θὰ εἶχε ἐντός του κάποια ψυχὴ πολεμιστή. Μὰ μέσα σὲ κάθε Κρητικὸ παλεύουν δυὸ ἄνθρωποι, ὁ πολεμιστὴς καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ συμφέροντος. Φαίνεται πὼς σ' αὐτὸν ὑπερίσχυσε ὁ δεύτερος.

Τί δράμα ὅμως γι' αὐτὸν τὸ «Ταξίδι» τοῦ Ψυχάρη! Ὅσο κι' ἂν εἶχε διαφθαρεῖ ἀπὸ τὸ περιβάλλον ὁ ὀνειροπόλος σπουδαστὴς τῆς Γερμανίας, πάντα μέσα του θὰ διατηροῦσε σὲ κάποια γωνιὰ τῆς ψυχῆς του ἄσβυστη τὴ φλόγα τῆς Ἰδέας του. Καὶ ἴσως θὰ ἤθελε πρῶτα νὰ κάνῃ τὴ δουλίτσα του, νὰ δέσῃ τὸ γάιδαρό του καὶ ἔπειτα νὰ βγῇ μιὰ μέρα ξεσαθωμένος γιὰ τὴ Δημοτικὴ γλῶσσα. Μὰ δὲ γίνονται ὅλα μαζύ. Τὸν πρόλαβε ὁ Ψυχάρης. Καὶ τώρα ἀρχίζει τὸ δράμα. Τί νὰ κάνῃ; Νὰ ὁμολογήσῃ πιστὸ στὸν Ψυχάρη, αὐτὸς ὁ κρυφὸς προψυχαρίστης καὶ ὑπερψυχαριστής; Νὰ γίνῃ δηλαδὴ μεταψυχαριστής, ὁπαδὸς καὶ μαθητής του, αὐτὸς ποὺ ἔθαβε δέκα Ψυχάρηδες στὴν τσέπη του; Ἕνας δηλαδὴ πολὺ τίμιος καὶ δυνατὸς μποροῦσε νὰ τὸ κάνῃ, ἕνας ἴσως ἄνθρωπος ἄλλης ράτσας καὶ ὄχι τῆς πρωτόγονης τῆς Ρωμαΐκης. Μὰ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι γεννηθήκαμε μὲ ἀδυναμίες καὶ οἱ Ρωμηοὶ δὲ φτάσαμε σὲ τέτοιο σημεῖο πολιτισμοῦ, γιὰ ν' ἀρχίσουμε ν' ἀποβάλουμε μερικές. Κι' ἔτσι ὁ Δημοτικιστὴς τῶν Δημοτικιστῶν, ὁ μέσα στὴν ψυχή του ἀρμαλλιαρὸς, ὁ μεγάλος γλωσσολόγος ἐπιστήμονας, ἔγινε ἀπὸ τὸ πάσμα τοῦ Καθαρευουσιάνος τῶν Καθαρευουσιάνων, ἔγινε πιὸ σκοτεινὸς καὶ ἀπὸ τὸν ἀφελῆ καὶ ἀνεπιστήμονα Μιστριώτη. Καὶ ἡ ἀξία του, ἡ μεγάλη του ἐπιστημονικὴ ἀξία, φαινόταν σ' αὐτὸ μονάχα πὼς αὐτὸς ὁ μὲ τόση βαθειὰ πίστι δημοτικιστὴς κατώρθωνε καὶ εὕρισκε ἐκφράσεις ὑπὲρ τῆς νεκρᾶς Καθαρευούσης.

Καμμιὰ φορὰ ὅμως ρωτάω μέσα μου: Φταίει στ' ἀλήθεια ὁ Χατζηδάκις, ἢ μήπως εἶνε μόνο ὁ τραγικὸς ἥρωας, τὸ μοιραῖο θῦμα τῆς Ἑλληνικῆς ἀνελευθερίας ἐκείνης τῆς ἐποχῆς, ποὺ ἴσως ὑφίσταται ὁλόκληρα καὶ σήμερα;

Ἐὰν ὁ Χατζηδάκις ζοῦσε στὴ μοναρχικὴ Γερμανία καὶ ὄχι στὴ δῆθεν δημοκρατουμένη Ἑλλάδα, μὲ βασιλέα προχθές, χωρὶς βασιλέα σήμερα, δὲ θὰ μποροῦσε, ὅ,τι καὶ ἂν ἦταν, νὰ βγῇ καὶ νὰ βροντοφωνήσῃ ἐλεύθερα τὴ γνώμη του, χωρὶς νὰ κινδυνεύῃ νὰ χάσῃ τὴ θέσι του καὶ τὸ μέλλον του; Ὄχι μόνο αὐτό, μὰ ὅσο καὶ ἂν τὸ ἐπίσημο Κράτος διαφωνοῦσε μαζύ του, πάντα θὰ τοῦ ἔδινε τὴ θέσι ποὺ θὰ τοῦ ἄρμοζε, χωρὶς νὰ ἀφήσῃ νὰ τὸν παραγκωνίσῃ κανένας ἄλλος. Μόνο στὴν τρομοκρατουμένη Τσαρικὴ Ρωσσία καὶ στὴν Ἑλλάδα, ἴσως καὶ σ' ἄλλα ἀπολίτιστα Βαλκάνια, ἕνας καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστη-

ΓΛΥΠΤΙΚΑ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑΤΑ

Η ΣΚΕΨΙΣ

(Ἔργον τοῦ Φρανστζ Μέτζνερ)

μίου θὰ μποροῦσε νὰ παυθῇ, διότι εἰσάγει καινὰ δαιμόνια.

Θὰ μοῦ πῆτε πὼς ἔπρεπε ὁ Χατζηδάκις νὰ τὰ ὑποστῇ ὅλα γιὰ χάρι τῆς Ἰδέας. Νὰ μείνῃ δίχως θέσι, δίχως πόρους χρηματικούς, νὰ πεινάσῃ γιὰ νὰ δικαιωθῇ μιὰ μέρα. Πότε ὅμως; Ὅταν ἡ ἀδύναμος πειά, ὕστερα ἀπὸ τόσες μάλιστα στερήσεις, ἐὰν στὰ μεταξὺ δὲν εἶχε πεθάνει ἀπ' αὐτές, θὰ σερνόταν ὧς τὰ σκαλιὰ τῆς Ἀκαδημίας γιὰ νὰ δῇ δίπλα του ὅλους τοὺς Καραγκιόζηδες, τοὺς γελοίους, τοὺς ἀναλφάβητους, τοὺς κόλακες, τοὺς ἐπιτηδείους, ποὺ ἀνέβηκαν ἴσαμε κεῖ ἔρποντας. Ἄ, βέβαια αὐτὸ δὲν εἶνε ἀρκετὴ ἀποκατάστασι γιὰ ἕναν Ἥρωα!

Θὰ μοῦ πῆτε πὼς Ἥρωας εἶνε ἐκεῖνος ποὺ δὲν ἐγκαταλείπει ποτὲ τὴν Ἰδέα, ἔστω καὶ ἂν δὲν πρόκειται νὰ δικαιωθῇ, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται ἀκόμη ὅλα νὰ τὰ πάθῃ, νὰ μείνῃ ἀκόμη ἀφανὴς καὶ ἄγνωστος καὶ μετὰ τὸ θάνατό του καὶ εἰς αἰῶνα τὸν ἀπέραντο. Ἴσως νὰ ἔχετε δίκιο, μὰ αὐτοὶ εἶνε σπάνιοι στὸν κόσμο. Ἴσως δὲν εἶνε καὶ κανείς· μὰ καὶ ἂν εἶνε, ἐμεῖς δὲν τὸν ξέρουμε. Καὶ περιμέναμε νὰ γεννηθῇ ἕνας τέτοιος στὴ Ρωμηοσύνη;

* * *

Ὅπως νάναι, ὁ Χατζηδάκις εἶνε ὁ ἀντιπροσωπευτικότερος τύπος τοῦ Νεοέλληνος, ποὺ ξεκινάει ἀπὸ τὰ πάντα του μὲ ὄνειρα, γιὰ νὰ τὰ θάψῃ ὅλα στὴ μικροπολιτικὴ, στὶς κλίκες καὶ στὴν πρόσκαιρη ἐπιτυχία. Ὁ τύπος αὐτὸς μποροῦσε νὰ ἀποτελέσῃ τὸν ἥρωα ἑνὸς ἐθνικοῦ δράματος, ἀπὸ κεῖνα ποὺ ἔγραψε ὁ Ἴψεν, ἕνας δράματος ποὺ μέσα του θὰ ἔκλεινε ὁλόκληρη τὴ σύγχρονη Ἑλλάδα, μιᾶς σατυρικῆς ἂν θέλετε, κωμῳδίας ποὺ θὰ κωντηρίαζε ὅλα τὰ Ρωμέϊκα ἐλαττώματα καὶ ὅλες τὶς συνήθειες τῶν τελευταίων χρόνων.

Καὶ ὅμως συχνὰ λέμε ὅλοι μας πὼς στὸν τόπο μας ἡ ὑπάρχει ζωὴ γιὰ νὰ δώσῃ φτερὰ σ' ἕνα συγγραφέα. Ἴσως ὅμως μιὰ στιγμὴ μπορεῖ αὐτὸ νὰ τὸ παραδεχτοῦμε, ἀφοῦ ὅπως εἴδαμε παραπάνω, δὲν ὑπάρχουν Ἥρωες. Ἕνας ἥρωας μὲ τσαπισμένα φτερά, ἥρωας ποὺ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμὴ γίνονται ρυπάσπιδες· ἴσως ὅμως γι' αὐτὸ καὶ οἱ κωμικοὶ καὶ γελοῖοι ἥρωες μπορεῖ νὰ οἰκοδομήσουν τὸν σατυρικὸ συγγραφέα. Καὶ ὅμως οὔτε αὐτὸς φανερώθηκε ἀκόμα στὸν τόπο μας. Ἴσως γιατὶ ἀπὸ τὰ ἴδια οἱ κωμικοὶ ἥρωες μένουν ξεκάθαρφοι, δὲν ἀπαιτοῦν ὁ συγγραφεὺς νὰ τοὺς συγκρίνῃ μὲ μερικοὺς ἀρετικοὺς ἥρωες κάποιας ἄλλης ἐποχῆς καλύτερης. Ἔτσι ἡ ἀγάπη δημιουργεῖ καὶ πλάθει. Ἀγαπᾶς τὰ μεγάλα ἐξαίρετα ὑποδείγματα, μερικοὺς ἐξαιρετικοὺς ἀνθρώπους καὶ ἡ ἀγάπη σου αὐτὴ τοὺς ξαναδίνει ζωὴ αἰώνια. Πλάθεις τὸ ἴδιος ἀγαπᾶς ὅταν σατυρίζεις. Παίρνεις ἀφορμὲς ἄλλους καὶ τοὺς κοροϊδεύεις, γιατὶ δὲ μοιάζουν μ' ἐκείνους ποὺ ἀγαπᾶς.

Ἐδῶ ὅμως στὴ νεώτερη Ἑλλάδα δὲν εἴχαμε ποτὲ μιὰ ἐποχὴ ἡρώων, γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ σατυρίσουμε τὴ συμφορνὴ ἐποχὴ τῶν ἀνθρωπάκηδων, συγκρίνοντας τὴ δεύτερη μὲ τὴν πρώτη.

Γιὰ νὰ σατυρίσουμε τοὺς Χατζηδάκιδες, ἔπρεπε νὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ θὰ τὰ θυσίαζαν ὅλα στὴν Ἰδέα. Ποιός τέτοιος ὑπῆρξε στὴ νεώτερη Ἑλλάδα;

ΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Τὸ ΙΖ' μέρος.

ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΑ

ΠΩΣ ΣΟΡΚΙΖΕΤΑΙ ΤΟ ΒΑΣΚΑΜΑ

Στὴν Κρήτη, ἅμα ἕνα παιδὶ βασκαθεῖ, ἅμα τὸ ματιάσουν βιβλιά, καταφεύγουν σὲ μιὰ γρηὰ γιάτρισσα κι' αὐτὴ ἀκολουθεῖ τὴν ἀκόλουθη μέθοδο θεραπείας. Δένει τὸ παιδὶ ἀλατιοῦ σὲ μιὰ ἄκρη τοῦ μαντηλιοῦ της, τὸ ἀκουμπᾶ κοντὰ στὸν ἄρρωστο, ἀγγίζει μὲ τὸν κόμπο τὸ κεφάλι του καὶ κατόπιν ἀνεβοκατεβάζει τὸ μαντῆλι στὴ γῆ τρεῖς φορὲς, ἀπαγγέλλοντας τὸν ἀκόλουθο ἐξορκισμό:

— Ποῦ πᾶς, φταρμέ, ποῦ πᾶς, κακέ, ποῦ πᾶς κακοποδεμένε; Φύγε ἀπὸ τὶς ἑβδομηνταδυὸ φλέβες τοῦ παιδιοῦ μου κι' ἄμε στὰ ὄρη, στὰ βουνά, ποὺ λετεινὸς δὲν κράζει καὶ σκύλος δὲν γαυγίζει. Νὰ βρῆς τὸ ἄγριο θερό, νὰ πῆς ἀπὸ τὸ αἷμα του, νὰ φᾶς ἀπὸ τὸ κρέας του. Ἀλλοίμονο ἡ κυρά μας ἡ Παναγιά, χτενίστηκε καὶ κάθησε στὸ θρονί της. Καὶ πέρασαν οἱ ἄγγελοι κι' οἱ ἀρχάγγελοι καὶ φτάρισάν την. Καὶ πάει ὁ ἀφέντης ὁ Χριστὸς καὶ τῆς λέει: — «Ἀντᾶχες, μάνα, ἀφέντρα, μητέρα;» — «Ἐλούστηκα, παιδί μου, χτενίστηκα καὶ στὸ θρονί μου κάθησα. Καὶ πέρασαν οἱ ἄγγελοι κι' οἱ ἀρχάγγελοι καὶ φτάρισάν με». — «Καλέ, μάνα, καλέ, μητέρα, δὲν βρέθηκε τὸ χρυσόκλειδο ἁγιασμένος καὶ τὴν Ἁγιὰ Πέφτη λειτουργημένο νὰ πάῃ ἀλάτι ἀπὸ τὴν ἄλυκη ἢ τρία φύλλα ἀπ' τὴν ἀγριελιὰ νὰ πῆ μιὰ φορὰ τὸ Πάτερ ἡμῶν, δυὸ φορὲς τὸ Πάτερ ἡμῶν, ἐννιὰ φορὲς τὸ Πάτερ ἡμῶν, νὰ γιάτρευε τὸν ἀρρωστο;» — «Ἀλάτι δὲν ἔχω, ἀλάτι δὲν ἔχω, ἀλάτι δὲν ἔχω,

Η ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΠΟΥ ΚΥΔΙΣΤΗΚΑΝ ΣΤΟ ΑΙΜΑ ΚΑΙ ΣΤΟ ΒΟΡΒΟΡΟ

ΛΟΥΚΡΗΤΙΑ ΒΟΡΓΙΑ

Γ'.

ΠΩΣ εἴδαμε στὸ προηγούμενο φύλλο, ὁ Ροδρίγο ἀποφάσισε νὰ ξεκάμη τὴν ἐξ ἀριστερᾶς χειρὸς σύζυγό του, κ̓ήρα Ἑλένη Βανόσα, πρακειμένου νὰ κατακτήση ἔτσι τὴν κόρη της Ρόζα. Σκέφτηκε λοιπὸν νὰ καταφύγη σχετικῶς σ̓ ἕναν ὀνομαστὸ τῆς περιφερείας μπράβο, ἱκανότατο γιὰ τέτοιου εἴδους δουλειές. Ἀλλὰ μόλις μπῆκε στὸ σπίτι του, ἄκουσε αἰμωγὲς κἰ ἀναστεναγμούς.

Ἰδοὺ τί εἶχε συμβεῖ : Ὁ ἀρχηγὸς τῶν μαχαιροβγάλτηδων τῆς Βαλέντσιας εἶχε βρεῖ τὸ δάσκαλό του : Τὴν προηγουμένη ἡμέρα δηλαδή, ἐνῶ περπατοῦσε μπρὸς στὸ μέγαρο Θεόντα, πιάστηκε στὰ χέρια μ̓ ἕναν ἄνθρωπο τοῦ φυράματός του κἰ φιλοδωρήθηκε μὲ μιὰ καλὴ μαχαιριά, ποὺ θὰ τὴ θυμόταν τοὔλάχιστον ἐπὶ ἑξῆ μῆνες.

— Διάβολε ! εἶπε ὁ Ροδρίγο, ὅταν ἔμαθε τὴν εἴδησι. Αὐτὸ εἶνε πολὺ δυσάρεστο. Τί νὰ κάμω τώρα ;...

Μ̓ αὐτὲς τὶς σκέψεις ὁ Ἰσπανὸς εὐγενὴς προχώρησε στὴν ὁδὸν Γκράδο κὶ κατόπιν ἐτράβηξε πρὸς ἕνα πρασάκι τῆς Βαλέντσιας.

Ἐκεῖ, ἐνῶ περνοῦσε ἀπὸ ἕνα δεντρόφυτο μέρος, ἄκουσε μουμουνητὰ καὶ φωνές. Κἰ ἐπειδὴ τὸν ἔσπρωχνε ἡ περιέργεια, λοξοδρόμησε καὶ μπῆκε σὲ μιὰ δεντροστοιχάδα.

Στὸ μέρος αὐτό, ἐπάνω στὰ χορτάρια, ἦταν καθισμένοι καμμιὰ εἰκοσαριὰ ἄνθρωποι, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, μὲ πολὺ ἀλλόκοτο κἰ ἄγριο παρουσιαστικό. Ἔτρωγαν κἰ ἔπιναν συντροφικὰ μαζὺ μὲ τὰ σκυλιά, τὶς γάτες, τοὺς χοίρους καὶ τὰ δυὸ μονάκριά τους. Ἦταν δηλαδὴ μιὰ συντροφιὰ ἀπὸ Τσιγγάνους, τοὺς ὁποίους ὁ Ροδρίγο εὕρισκε ἐπάνω στὴ διασκέδασί τους.

Στὴν ἐμφάνισι τοῦ νέου Ἰσπανοῦ, οἱ Τσιγγάνοι δυσαρεστήθηκαν καὶ μονομιᾶς ἕλοι τους, ἄνθρωποι καὶ ζῶα, ἄρχισαν νὰ φωνάζουν, νὰ γαυγίζουν, νὰ χρεμετίζουν, νὰ γρυλίζουν καὶ νὰ κάνουν ἕνα δαιμονισμένο θόρυβο.

Ὁ Ροδρίγο ὅμως δὲν πάχανε εὔκολα. Ἡ ἀπροσδόκητη αὐτὴ συνάντησι, ἀντὶ νὰ τὸν παράξη, ἀντιθέτως τὸν κατευχαρίστησε. Εἶχε ἕνα προαίσθημα πὼς μονάχα ἐκεῖ θάβρισκε ὅ,τι ζητοῦσε.

Ὁ ὑπουργὸς φίλος τῆς Ρόζας προχώρησε ἀπάραγας μεταξὺ τοῦ παρδαλοῦ πλήθους τῶν Τσιγγάνων, κυττάζοντας ἐρευνητικὰ δεξιὰ κἰ ἀριστερά. Ἐπειδὴ ὅμως πιθανώτατα ἡ ἔρευνά του ἔμεινε ἄκαρπη, σήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ φώναξε :

— Ποιὸς εἶνε λοιπὸν ἐδῶ πέρα ὁ ἀρχηγός σας ; Ἔχω νὰ τοῦ μιλήσω...

Οἱ Τσιγγάνοι σώπασαν τότε ὅλοι, ἀτ̓ τοὺς ἀνθρώπους ὅς τὰ σκυλιὰ κἰ ἀμέσως πετάχτηκε στὴ μέση ἕνας πενηντάρης κουτσοχέρης, ὁ ὁποῖος εἶπε στὸν Ἰσπανὸ εὐτατρίδη :

— Ἐγὼ εἶμαι ὁ ἀρχηγός. Τί θέλεις ἀπὸ μᾶς ;...

— Θὰ σοῦ πῶ σὲ λίγο, εἶπε ὁ Ροδρίγο. Καὶ γιὰ νὰ μὴ νομίζης πὼς θὰ χάσης μαζύ μου τὸν καιρό σου, πάρε αὐτὰ ἐδῶ. Ἂν μ̓ εὐχαριστήσης, θὰ σοῦ τὰ διπλασιάσω. Κἰ ἂν μοῦ προσφέρης ὅ,τι σοῦ ζητήσω, θὰ σοῦ δώσω τετραπλάσια.

Λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ Ροδρίγο ἔρριξε ἕνα βυλάντιο χρυσάρι στὰ χέρια τοῦ ἀρχηγοῦ. ὁ ἀποῖος μ̓ ἕνα νεῦμα του ἔδωσε ἀπὸ τριγύρω ὅλη τὴ συνοδεία του. Κατόπιν ἔκαμε στὸ νέο Ἰσπανὸ μιὰ ὑπόκλισι γεμάτη σεβασμὸ καὶ τοῦ εἶπε :

— Στὶς προσταγές σας, ἀφέντη. Ὁ Εὐσεγῆρος εἶνε δικός σας, καὶ σὲ τοῦτον καὶ στὸν ἄλλο κόσμο...

Ὁ Ροδρίγο χαμογέλασε.

— Εἶσαι πρόθυμος, τοῦ εἶπε, νὰ θυσιάσης γιὰ χάρι μου καὶ τὸ ἄλλο σου χέρι ;

— Ναί, ἀφέντη.

— Ἰδοὺ λοιπὸν περὶ τίνος πρόκειται. Εἶνε κάποιος ποὺ μ̓ ἐνοχλεῖ, μοῦ κλείνει τὸν δρόμο καὶ δὲν μ̓ ἀφήνει νὰ προχωρήσω. Ἂν ἦταν ἄνταρας, θὰ τὸν προκαλοῦσα καὶ θὰ τὸν ἐσκότωνα. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἀνήκει ἀπὸ ἀδύναατο φύλο. Ἐν τούτοις θέλω ἡ γυναῖκα αὐτὴ ποὺ μ̓ ἐμποδίζει στὴν πορεία τῆς ζωῆς μου, νὰ πεθάνη καὶ γὰ λείψη ἀπὸ μπροστά μου. Ὀφείλεις λοιπὸν νὰ βρῆς ἕνα μέσον ποὺ θὰ μὲ γλυτώση μιὰ καὶ καλὴ ἀτ̓ αὐτὸν τὸν μπελᾶ, ἕνα μέσον, λέω, ξεπερδέμματος ποὺ δὲν θ̓ ἀφήση ἴχνη τοῦ ἐγκλήματος ποὺ θὰ κάνης. Καταλαβαίνεις, ὑποθέτω, τώρα γιὰ ποιὸ λόγο πληρώνω τόσο καλὰ καὶ ἀπαιτῶ ν̓ ἀναπτύξης ὅλη σου τὴν ἱκανότητα σ̓ αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι. Θέλω νὰ ἀνακαλύψης ἕνιαν τρόπο θανάτου, ποὺ νὰ φανῆ ὅσο μπορεῖ πιὸ φυσικός, χωρὶς ἐπὶ πλέον νὰ προξενήση πόνους σ̓ αὐτὴ τὴ γυναῖκα... Κατάλαβες ;

Ὁ ἀρχηγὸς τῶν Τσιγγάνων ὑποκλίθηκε.

— Καταλαβαίνω πολὺ καλά, ἀπάντησε. Μοῦ ζητᾶτε, ἀφεντικό, ἕνα δηλητήριο ἀτ̓ τὰ καλύτερα...

— Μπράβο ! Τὸ ἔχεις ;

— Τὸ ἔχω... Μπορεῖ νὰ μὴν ἔχω ἐγὼ τέτοιο πρᾶγμα ; Αὐτὸ ποὺ βρίσκεται ὅμως ἐπάνω μου τώρα δὲν κάνει γιὰ τὴν ἀφεντιά σας. Ἀπόψε, ὅπως πληρώνεται καλά, δουλεύει καὶ καλά. Εἶμαι σὲ θέση νὰ σοῦ προμηθεύσω ἕνα ἄλλο δηλητήριο, ἀνώτερο....

— Πότε ;

— Νά, σὲ λίγο...

— Δηλαδή ;

— Σὲ δυὸ λεπτὰ θἄχετε ὅ,τι ζητᾶτε...

— Γιὰ πές μου ὅμως λεπτομερώτερα, τί εἴδους δηλητήριο εἶν̓ αὐτό ;

— Εἶνε ἕνα ὑγρό, ποὺ κανένα ; σεφᾶ δὲν μπορεῖ νὰ φτιάξη ὅμοιό του. Μιὰ σταγόνα του ἰσοδυναμεῖ μ̓ ἕναν κεραυνό. Μὲ τὸ συμπάθειο ὅμως, ἀφέντη. Μοῦ ἔπες στὴν ἀρχή, πὼς ἂν μείνης εὐχαριστημένος ἐκ μέρους μου, θὰ μοῦ δώσης ἄλλα τόσα ἀτ̓ αὐτὰ ποὺ μοῦ ἔδωσες κιά...

— Ναί, ἔτσι σοῦ ὑποσχέθηκα.

— Καὶ ποῦ θὰ σᾶς βρῶ γιὰ... τὴν ἐξόφλησι ;

— Ἄ, ἄ, βλέπω ὅτι λαβαίνεις καὶ προφυλάξεις...

— Ἐ, τί νὰ γίνη, ἀφεντικό ! Φτωχὸς ἄνθρωπος εἶμαι καὶ προσπαθῶ νὰ ζήσω. Οἱ ἀδελφοί μου κἰ ἐγὼ εἴμαστε φυσικάδες κἰ ὅταν βροῦμε μιὰ περίσσεια νὰ βγάλουμε τὸ ψωμί μας, δὲν τὴν ἀφήνουμε νὰ μᾶς φύγη. Γἰ αὐτὸ εἴμαστε καὶ τόσο φλύαροπαπιοι. Νὰ εἶσαι ὅμως ἥσυχος, ὅτι δὲν πρόκειται νὰ σὲ γελάσω κἰ ὅτι τὸ δηλητήριό μου θἄναι ἄπως τὸ θέλεις. Ἄ, ὅλα κἰ ὅλα, ἐγὼ εἶμαι τίμιος καὶ εἰλικρινὴς στοὺς λογαριασμούς μου. Εἶμαι βέβαιος πώς, ἀφοῦ μεταχειριστῆς τὸ ἰγρό μου καὶ δῆς τὰ λαμπρά του ἀποτελέσματα, θὰ θυμηθῆς τὴν ἱκανοχρεσί σου καὶ θὰ μοῦ δώσης ἀμέσως τὰ ὑπόλοιπα χρήματα. Τέλος πάντων, δὲν ἀνησυχῶ καθόλου. Θέλεις δὲν θέλεις, θὰ ξαναρθῆς νὰ μὲ δῆς καὶ νὰ μὲ πληρώσης, ἂν ὄχι γιὰ τιποτε ἄλλο, τοὔλάχιστο γιὰ νὰ σοῦ δώσω τὴ συνταγὴ τοῦ δηλητηρίου μου. Κοί εἶνε παλύτιμη καὶ ἄγνωστη, ξέρεις, αὐτὴ ἡ συνταγή. Τὴν ἔχω κληρονομήσει ἀπὸ τὸν πατέρα μου κἰ αὐτὸς ἀτ̓ τὸν παπποῦ μου, ποὺ τὴν ἔφερε ἀτ̓ τὶς Ἰνδίες...

— Καλά, καλά, φίλε μου. Θὰ σὲ ἀντιμιλήσω αὔριο τὸ βράδυ στὶς ὀχτώ, στὸν περίπατο τῆς Ἀλαμέδο. Ἂς μὴ χάνουμε ὅμως τὴν ὥρα μας μὲ τὶς κουβέντες. Ποῦ εἶνε τὸ δηλητήριο ;

— Θἄναι ἕτοιμο σὲ λίγα λεπτά.

Καί, λέγοντας αὐτὰ τὰ λόγια, ὁ ἀρχηγὸς τῶν Τσιγγάνων ἔβγαλε ἀτ̓ τὴν τσέπη του ἕνα μικρὸ κουτί, ποὺ περιεῖχε μιὰ λευκὴ σκόνη, καὶ κάθησε κατιαγής. Πῆρε ἀτ̓ τὴ σκόνη δυὸ κουταλιὲς τοῦ γλυκοῦ καὶ τὶς ἔρριξε σ̓ ἕνα δυχεῖο, ὅπου βρισκόντουσαν μερικὰ μικρὰ κοιτάματα κρέατος πούχαν περισσέψει ἀτ̓ τὸ μεσημέρι. Κατόπιν ἀνακατεψε τὰ κρέατα μ̓ ἕνα μετάλλινο κουτάλι.

Μπροστὰ στὸν Τσιγγάνο στεκόταν ἕνας σκύλος καὶ τὸν κύτταζε. Ὁ γηραιὸς τυχοδιώκτης παρατήρησε τὸ ζῶο καὶ τοῦ χαμογέλασε.

— Καταλαβαίνω, ποῦ εἶπε. Θέλεις νὰ δοκιμάσης αὐτὸ τὸ σπάνιο φαΐ ποὺ ἑτοίμασα. Σὲ ἀγαπῶ ἔμως πολύ, φίλε μου Κουφᾶ, καὶ δὲν θὲ σοῦ τὸ δώσω.

Πιὸ πέρα ἦταν ξαπλωμένος ἕνας χοῖρος. Ὁ Τσιγγάνος πῆρε ἕνα κομμάτι κρέας καὶ τοῦ τὸ πέταξε. Κατόπιν γύρισε στὸ Ροδρίγο καὶ βάζοντας τὸ χέρι ἐπάνω στὸν ὦμο του, εἶπε :

— Πρόσεξε, ἀφεντικό. Αὐτὸ ποὺ εἶδες, δὲν τὸ ἔκανα γἰ ἀστεῖο. Ὁ χοῖρος ἔφαγε τὸ κρέας καὶ σὲ λίγο θἄναι νεκρός... Κυττάξτε, κυττάξτε... Τὸ φτωχὸ ζῶο ἄρχισε κάλως ν̓ ἀνησυχῆ, νὰ ταράσσεται, νὰ μὴν ξέρη τί τοῦ γίνεται...

Κἰ ἀληθινά, ὁ χοῖρος εἶχε κυλιστεῖ τώρα κατὰ γῆς κἰ ἔβγαζε δυνατὲς κραυγὲς ἀτ̓ τοὺς πόνους ποὺ τὸν ἐβασάνιζαν. Οἱ πόνοι του ἤλιανα μεγάλωναν καὶ δὲν τὸν ἄφιναν σὲ ἡσυχία. Θέλησε νὰ σηκωθῆ, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε καὶ ξανάπεσε κάτω σὰν ἀσκί... Στριφογύρισε ἀρκετὰ μερικὲς φορές, ξανασηκώθηκε καὶ σωριάστηκε πειὰ γιὰ πάντα στὴ γῆ....

Ὁ Τσιγγάνος ἔτρεξε ἀμέσως κοντά του, πῆρε ἕνα σκοινί, ἔδεσε τὰ πισινὰ πόδια τοῦ χοίρου καὶ τὸν ἐτράβηξε πρὸς μιὰ κοντινὴ βελανιδιά. Πέρασε τὸ σκοινὶ ἀπὸ ἕνα κλωνάρι τῆς βελανιδιᾶς καὶ ὕψωσε τὸ νεκρὸ ζῶο σὲ ἀπόστασι ἑνὸς μέτρου ἀπὸ τὴ γῆ.

— Θάνατος ἀτ̓ τὸ θάνατο ! μουρμούρισε στὸ Ροδρίγο μὲ μυστηριώδη τρόπο ὁ γηραλέος Τσιγγάνος.

Ἀπὸ τὸ ρύγχος τοῦ χοίρου ἔτρεχε τώρα ἕνας ἀφρός, τὸν ὁποῖο ὁ Τσιγγάνος μάζεψε προσεχτικὰ σ̓ ἕνα πιάτο καὶ τὸν ἐστράγγιζε ἕνατα σ̓ ἕνα ποτῆρι.

Ἡ ἰερυὴ σκόνη ποὺ εἶχε ἀνακατώσει ὁ Τσιγγάνος μὲ τὸ κρέας, ἦταν ἀρσενικό. Καὶ ὁ ἀφρὸς ποὺ ἔβγαινε ἀτ̓ τὸ ρύγχος τοῦ ζώου δὲν ἦταν παρὰ ἀρσενικὸ διϋλισμένο, δηλαδὴ ἕνα δηλητήριο καταπάθαρο, ἀναλάστατο, ἰδεῶδες.

Ὁ Ροδρίγο στεκόταν καὶ παρακολουθοῦσε ὅλη αὐτὴ τὴν προετοιμασία μὲ κάποια δυσπιστία.

— Ἀμιμάλλιες ἀκόμα, ἀφεντικό ; τοῦ φώναξε ὁ Τσιγγάνος. Θέλης κἀ̓ ἄλλη ἀπόδειξι ἐπὶ πλέον ; Κύτταξε ἐδῶ λοιπόν....

Καὶ ἀμέσως ξεγύμνωσε τὸ μπράτσο του.

— Κύτταξε τὸ χέρι μου, εἶπε στὸν νέο. Εἶνε κομμένο. Ξέρεις ὅμως γιατί ; Μὲ δάγκωσε ἕνας ἰχθρὸς δηλητηριασμένος, σὰν κἰ αὐτόν, καὶ κόντεψα νὰ χάσω τὴ ζωή μου. Γιὰ νὰ γλυτώσω ἀτ̓ τὸ θάνατο, προτίμησα νὰ μείνω κουτσοχέρης...

Ὁ Ροδρίγο βεβαιώθηκε πλέον ἀπολύτως κἰ ἔρριξε στὸν Τσιγγάνο ἕνα δεύτερο βυλάντιο, γεμάτο χουσάρι.

— Γιὰ πές μου τώρα, τοῦ εἶπε. Αὐτὴ τὴν ἐφεύρεσι τὴν χρησιμοποιεῖς κἰ ἄλλες φορές ;

— Ὄχι πολλές, ἀφεντικό. Ἀπὸ τότε ποὺ χάσα τὸ χέρι μου πάνω τώρα δέκα χρόνια— δὲν ξαναφτιάσα ἀτ̓ αὐτὸ τὸ δηλητήριο....

— Καὶ ποῦ τὸ προμήθευες ;

— Στὸ Ἐδιμβοῦργο, γιὰ ἕναν ἀγγλο εὐπατρίδη, ποὺ κατοικοῦσε στὴ Σκωτία καὶ ποὺ ἤθελε νὰ τὸν ξεκάμη κάποιος συγγενής του.

— Καὶ πέθανε ὁ εὐπατρίδης ;

— Μέσα σὲ δέκα λεπτά, ὅπως ἔμαθα.

— Λοιπὸν αὐτὴ τὴ συνταγὴ θὰ τὴν ξέρουμε μόνον ἐγὼ κἰ ἐσὺ ἀπὸ σ̓ ἐμπρός. Ἄκουσες ;

— Μάλιστα, ἀφέντη.

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ : *Ἡ συνέχεια.*

ΟΙ ΞΕΝΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

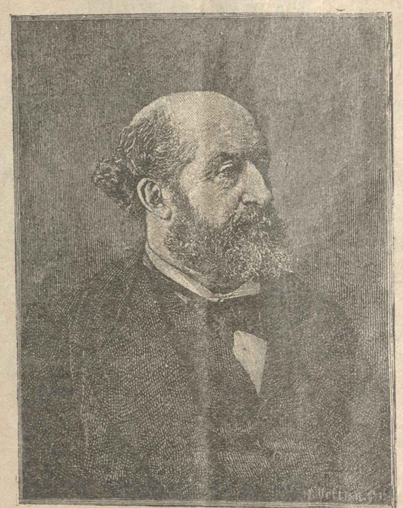

Ὁ Γάλλος δραματικὸς συγγραφεὺς Αἰμίλιος Ζωλιέ.

ΤΑ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ

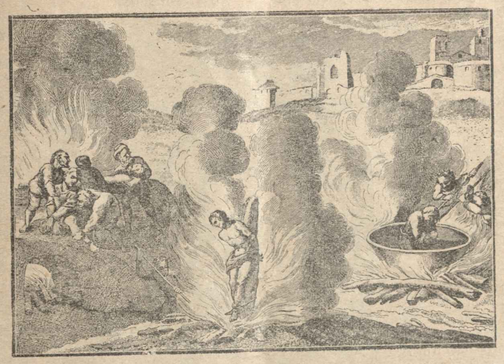

Τὸ κάψιμο καὶ τὸ βράσιμο τοῦ καταδίκου, μέσα σὲ κοχλαστὸ λάδι !...

(Παλιά, σπανία γκραβούρα)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΩΝ

Η ΑΟΙΔΟΣ ΑΛΒΟΝΙ ΚΑΙ Ο ΘΕΑΤΡΩΝΗΣ

Τὸ ταξεῖδι τοῦ θεατρώνη στὸ Βερολίνο. Ἕνας καλλιτεχνικὸς θησαυρὸς μέσα σὲ μιὰ φτωχικὴ καλύβα τοῦ Τυρόλου. Ἡ χωριατοπούλα μὲ τὴν ὑπέροχη φωνή. Ὅπου ἡ διαπραγματεύσεις ναυαγοῦν. Τὸ συμβόλαιο μὲ τὴν Ἀλβόνι. Ἡ ἀπροσδέκητη ἀποκάλυψις. Πῶς ὁ θεατρώνης πλήρωσε πανάκριβα τὴ χωριατοπούλα, κτλ. κτλ.

Γιὰ τὴν περίφημη Ἰταλίδα καλλιτέχνιδα τοῦ περασμένου αἰῶνος Ἀλβόνι, ἡ ὁποία εἶχε γίνει γνωστὴ σὲ ὅλον τὸν κόσμο γιὰ τὴν ὑπέροχη φωνή της, διηγοῦνται τὸ ἑξῆς χαρακτηριστικὸ ἀνέκδοτο.

Κατὰ τὰ πρῶτα χρόνια τῆς σταδιοδρομίας της, ὅταν ἀκόμα δὲν εἶχε ἐπιδηθεῖ στὸ πολὺ κοινόν, ἀλλ̓ εἶχε κερδίσει τὴν ἐκτίμησι τῶν φιλοτέχνων, κάποιος συμπατριώτης της θεατρώνης, ἀποφασισμένος νὰ τὴν προσλάβη στὸ θέατρό του, ξεκίνησε γιὰ νὰ πάη στὸ Βερολίνο, ὅπου ἐπρόκειτο νὰ συνεννοηθῆ σχετικῶς μὲ κάποιον ἀντιπρόσωπό της.

Καθὼς περνοῦσε ἀπὸ τὸ Τυρόλο, ἐπιβαίνοντας σὲ μιὰ ταχυδρομικὴ ἅμαξα κἰ ἐνῶ διάβαιν̓ ἔξω ἀπὸ μιὰ φτωχικὴ καλύβα, ἄκουσε μέσα στὴ γύρω σιγαλιὰ μιὰ φωνὴ ἀγγελική, θεία, ἐξαισία... Ὁ ταξειδιώτης σταμάτησε ἀμέσως γοητευμένος τὴ ἀμάξι του καὶ ἄρχισε νὰ παρακολουθῆ τὸ τραγοῦδι τῆς ἀγνώστης, μὲ πραγματικὴ ἀγαλλίασι.

— Ὦ, πόσο εἶμαι εὐτυχισμένος ! φώναξε στὸ τέλος κἰ, μὴ μπορῶντας νὰ κρατηθῆ πειά, πήδηξε ἔξω ἀπὸ τ̓ ἁμάξι του μὲ τὴν ἀπόφασι νὰ μὴν ἀφήση νὰ τοῦ διαφύγη ὁ θησαυρὸς ποὺ ἀνακάλυψε.

Μπῆκε στὴν καλύβα, δῆθεν γιὰ νὰ ζητήση λίγο νερό, καὶ ἐκεῖ βρῆκε τρεῖς χωριατοπούλες μὲ μιὰ γρηά, ἡ ὁποῖες μόλις τὸν εἶδαν σώπασαν κἰ ἔτσι ὁ θεατρώνης δὲν μπόρεσε νὰ καταλάβη ποιὰ ἀπὸ τὶς τρεῖς τραγουδοῦσε τόσο ὑπέροχα. Ὡστόσο, δὲν ἄργησε νὰ τὴ μαντέψη ἀπὸ τὸν ἦχο τῆς φωνῆς της καὶ τὴν παρακάλεσε νὰ τοῦ τραγουδήση ἕνα-δυὸ μουσικὰ κομμάτια.

Ἡ ἄγνωστη χωριατοπούλα, χωρὶς νὰ διστάση καθόλου, πραγματοποίησε τὴν ἐπιθυμία του καί, ὅταν τελείωσε τὸ τραγοῦδί της, ὁ θεατρώνης κατενθουσιασμένος τῆς ἐφανέρωσε τὴν ταυτότητά του καὶ τῆς ἐπρότεινε νὰ τὴν πάρη στὸ θέατρό του, δίνοντάς της 10.000 φράγκα γιὰ πενῆντα παραστάσεις.

Ἀλλά, πρὸς μεγάλη του ἔκπληξι, ἡ ἀφελὴς χωριατοπούλα δὲν ἐφάνηκε ἐνθουσιασμένη ἀπὸ τὴ γενναιόδωρη πρότασί του καὶ μάλιστα τοῦ ἔφερε ἀντιρρήσεις.

— Εἶνε λίγα, κύριε, τοῦ εἶπε. Ἐγὼ δὲν ἀποφασίζω ν̓ ἀφήσω τὸ σπίτι μου καὶ τοὺς δικούς μου, ἂν δὲν πάρω εἴκοσι τοὐλάχιστον χιλιάδες φράγκα...

— Ξέρετε ὅμως, τὴ διέκοψε ὁ θεατρώνης, ὅτι αὐτὸ τὸ ποσὸν εἶνε τὰ μισὰ ἀτ̓ ὅσα πρόκειται νὰ δώσω στὴν περίφημη Ἀλβόνι;

— Καὶ νομίζετε ὅτι αὐτὴ τραγουδεῖ καλύτερα ἀπὸ μένα;

— Δὲν μπορῶ νὰ τὸ βεβαιώσω, ἀλλὰ ἐσεῖς εἶστε ἄγνωστη ἀκόμα...

— Ἄ, ἔτσι λοιπόν; ἔκανε ἡ γρηα. Καταλαβα τώρα. Ἐσεῖς πληρώνετε τὴ φήμη, ὄχι τὴν τέχνη. Πάντως ἐγὼ σᾶς εἶπα τὴν ἀπάντησί μου... Ἂν σᾶς ἀρέσει, ἐγεῖ καλῶς. Ἀλλοιῶς ἀφῆστε ὅτι ἀποτελῶ τὸ μόνο στήριγμα τῶν δύο νεωτέρων ἀδελφῶν μου καὶ τῆς γρηᾶς μου μητέρας καὶ δὲν μπορῶ νὰ τὶς ἐγκαταλείψω, ἂν δὲν ἐξασφαλίσω προηγουμένως τὴ συντήρησί τους.

Ὁ θεατρώνης ὅμως δὲν ἔμεινε τελείως σύφωνος μαζύ της καὶ ἔφυγε γιὰ τὸ Βερολίνο, μὲ τὴν ὑπόσχεσι ὅτι μποροῦσε νὰ ξαναγυρίσ̓.

Φτάνοντας ἐκεῖ, ἔσπευσε νὰ συναντήση τὸν ἀντιπρόσωπο τῆς Ἀλβόνι, μὲ τὸν ὁποῖο ἤρθε σὲ διαπραγματεύσεις καὶ ἀποφάσισε νὰ προσλάβη τὴν ἀοιδὸ ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν 40.000 φράγκων.

— Καὶ τώρα, ρώτησε στὸ τέλος ὁ θεατρώνης, ποῦ πρέπει νὰ πάω γιὰ ν̓ ἀνταμώσω τὴν ὀνομαστὴ μας καλλιτέχνιδα;

— Θὰ πᾶτε στὸ Τυρόλο καὶ θὰ σταθῆτε στὸ τάδε χωριό! τοῦ ἀπάντησε ὁ Βερολινέζος, ἀναφερόντάς του τ̓ ὄνομα τῆς πατρίδος τῆς χωριατοπούλας μὲ τὴν ὑπέροχη φωνή.

Ἐν τούτοις, ὁ θεατρώνης δὲν ὑποψιάστηκε τίποτε κἰ ἔφυγε γιὰ τὸ Τυρόλο. Ἐκεῖ, σὰν ἔφτασε στὸ χωριό τοῦ χωριοῦ, ζήτησε νὰ ἰδῆ τὴν περίφημη ἀοιδό. Φαντάσθητε ὅμως τὴν ἔκπληξί του ὅταν βρέθηκε ἔξαφ̓ ἀπρόσκοπτη χωριατοπούλα, ἡ ὁποία δὲν ἤταν ἄλλη ἀπὸ τὴν Ἀλβόνι.

— Ὥστε σεῖς εἶστε ἡ Ἀλβόνι; τῆς εἶπε.

— Μάλιστα, τοῦ ἀποκρίθηκε ἡ καλλιτέχνις με ἀταραξία. Ἂν μὲ πληρώσατε ἀκριβά, γἰ αὐτὸ φταίτε σεῖς. Ἐξ ἄλλου τὶς εἴκοσι χιλιάδες ποὺ μοῦ προσφέρετε τοὐλάχιστον, θὰ τὶς ἀρήσω φεύγοντας στοὺς δικούς μου κἰ ἔτσι θὰ φθάσουμε ἴσα-ἴσα...

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕΤΕ ΚΕΦΙ

ΑΣΤΕΙΑ ΚΑΙ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Μιὰ μέρα τρεῖς φίλοι μιλοῦσαν γιὰ μουσική.

— Ἐγώ, εἶπε ὁ πρῶτος, ἔχω δυνατὴ φωνή, ἀλλὰ μοῦ λείπει ἡ λεπτὴ ἀκοή.

— Ἐγώ, πρόσθεσε ὁ δεύτερος, ἔχω καλὴ αὐτί, ὄχι ὅμως καὶ φωνή.

— Ἀφοῦ ὁ ἕνας ἀπὸ σᾶς ἔχει τὴ φωνὴ κἰ ὁ ἄλλος τ̓ αὐτιά, παρατήρησε ὁ τρίτος φίλος, μπορεῖτε ν̓ ἀποτελέσετε κἰ οἱ δυό σας ἕναν ἀριστῆ τάξεως... γάιδαρο !...

***

Κάποιος δικαστὴς πολὺ αὐστηρὸς συνήθιζε νὰ ψηφίζη πάντοτε καταδικαστικὼς κατὰ τῶν κατηγορουμένων.

Ἀλλὰ μιὰ μέρα ἀποκοιμήθηκε ἀπάνω στὴν ἕδρα του κατὰ τὴ διάρκεια τῆς συνεδριάσεως καί, ὅταν ὁ πρόεδρος τοῦ ζήτησε τὴν ψῆφο του, αὐτὸς χασμουρήθηκε καὶ εἶπε :

— Νὰ τὸν χρεμάσουν !

— Μὰ πρόκειται γιὰ ἕνα χωράφι ! τοῦ παρατήρησε κατάπληκτος ὁ πρόεδρος.

— Τότε νὰ τὸ θερίσουν ! ἀπεφάνθη ὁ ἀμείλικτος δικαστής.

ΣΤΟ ΚΑΤΩΦΛΙ ΤΟΥ ΜΥΣΤΗΡΙΟΥ

ΤΟΥ S. JAQUELIN

ΟΙ ΚΑΤΑΡΑΜΕΝΟΙ ΤΟΠΟΙ

Ο ὅτι σ' ὅλα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ κόσμου, ὁ λαὸς πιστεύει ὅτι ὑπάρχουν στοιχειωμένα σπίτια, σπίτια δηλαδή, στὰ ὁποῖα ἐμφανίζονται φαντάσματα, τὸ γνωρίζετε βέβαια.

Συνήθως ὅμως «στοιχειώνουν» τὰ σπίτια, στὰ ὁποῖα ἔχουν γίνει φονικά.

Κατὰ τὸν μεσαίωνα, σ' ἕνα σπίτι στὸ Παρίσι, στὸ ὁποῖο εἶχε γίνει μιὰ μυστηριώδης δολοφονία, παρουσιάστηκε τὸ φάντασμα τοῦ δολοφονηθέντος καὶ φανέρωσε τοὺς δολοφόνους τοῦ.

Στὸ σπίτι αὐτὸ εἶχε ἐγκατασταθεῖ μιὰ ἐργατικὴ οἰκογένεια, ἡ ὁποία δὲν εἶχε ἰδέα, ὅτι τὸ οἴκημα εἶνε στοιχειωμένο.

Ἕνα βράδυ, ὁ νοικάρης, ἕνας μεσόκοπος ἐργάτης, κατέβηκε στὸ ὑπόγειο γιὰ νὰ πάρη κρασί. Ἔξαφνα ὅμως ἄκουσε ἕνα παράξενο βογγητό. Ἔκπληκτος τότε κύτταξε πρὸς τὸ μέρος ποὺ ἀκουγόταν τὸ βογγητὸ καί, τρέμοντας ὅλος, εἶδε ἕνα φάντασμα σκελετῶδες! Προσπάθησε ὡστόσο νὰ ἐπαβληθῆ στὸν ἑαυτό του καί, κρατῶντας σφιχτὰ στὸ χέρι του τὸ λυχνάρι γιὰ νὰ μὴ τοῦ πέση καὶ μείνει στὸ σκοτάδι, προχώρησε πρὸς τὴν ἔξοδο τοῦ ὑπογείου, ψιθυρίζοντας κάποια προσευχή.

Ἀλλὰ τὸ φάντασμα μίλησε ἔξαφνα καὶ τοῦ εἶπε:

—Μὴν φοβᾶσαι, δὲν θὰ σοῦ κάνω κακό. Εἶμαι τὸ φάντασμα ἑνὸς ἀδικοσκοτωμένου. Μ' ἐδολοφόνησαν πρὸ δέκα ἐτῶν καὶ μ' ἔθαψαν σ' αὐτὸ τὸ ὑπόγειο. Δὲν μπορῶ δὲ νὰ ἡσυχάσω, ἐφόσον μένουν ἀτιμώρητοι οἱ δολοφόνοι μου.

Χωρὶς νὰ πῆ λέξι, ὁ ἐργάτης βγῆκε ἔξω ἀπ' τὸ ὑπόγειο, ἀνέβηκε στὴν τραπεζαρία τοῦ σπιτιοῦ του καὶ διηγήθηκε στοὺς δικούς του τί εἶδε καὶ τί ἄκουσε. Ἀμέσως δὲ τὴν ἄλλη μέρα πῆγε κὰ καταγγείλε τὰ πάντα στὴν ἀστυνομία. Στὴν ἀρχή, οἱ ἀστυνόμοι νόμισαν ὅτι πρόκειται περὶ ψυχοπαθοῦς, ὁ ὁποῖος παθαίνει παραισθήσεις καὶ βλέπει διάφορα φαντάσματα. Δὲν ἀργησαν ὅμως νὰ πεισθοῦν ὅτι ὁ ἐργάτης ἦταν ἄνθρωπος ἐντελῶς ἰσορροπημένος καὶ ὅτι τοὺς ἔλεγε τὴν ἀλήθεια.

Πῆγαν λοιπὸν στὸ ὑπόγειο τοῦ σπιτιοῦ, ἔσκαψαν καὶ βρῆκαν πραγματικῶς θαμένο σὲ μιὰ ἄκρη ἕνα σκελετό!...

Ἄρχισαν ἀμέσως σχετικὰς ἀνακρίσεις, ἀπ' τὶς ὁποῖες προέκυψαν τέλος τὰ ἑξῆς:

Πρὸ δέκα ἐτῶν, κατοικοῦσε σ' αὐτὸ τὸ σπίτι ἕνα ἀνδρόγυνο, τὸ ὁποῖο εἶχε νοικάρη ἕνα νέο σπουδαστή, ἀρκετὰ εὔπορο. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι μιὰ νύχτα, ὁ σύζυγος, βοηθούμενος κ' ἀπὸ τὴ γυναίκα του, σκότωσε τὸ νέο, γιὰ νὰ τοῦ πάρουν τὰ χρήματα κ' ἔθαψαν τὸ πτῶμα του στὸ ὑπόγειο.

Κανένας δὲν ὑποψιάστηκε τὸ παραμικρὸ σχετικῶς. Ὅλοι νόμισαν πὼς ὁ νέος εἶχε ἀλλάξει σπίτι. Ὅταν μάλιστα ἀνησύχησαν γιὰ τὴν ἐξαφάνισί του οἱ φίλοι του καὶ ρώτησαν τοὺς σπιτονοικοκυραίους του, αὐτοὶ ἔδειξαν μεγάλη λύπη κ' ἀπορία ποὺ χάθηκε ἔτσι ἔξαφνα «ἕνα τόσο καλὸ παιδί»!...

—Ἔφυγε ἀπότομα, εἶπαν, χωρὶς νὰ μᾶς προειδοποιήση καὶ χωρὶς μάλιστα νὰ μᾶς πληρώση τὰ δυὸ τελευταῖα μηνιάτικα ποὺ μᾶς χρωστοῦσε!...

Ἔτσι γελάστηκαν ὅλοι κ' αὐτὴ ἀκόμα ἡ ἀστυνομία, ποὺ ἐρευνοῦσε γιὰ νὰ βρῆ τὸν «ἐξαφανισθέντα». Καὶ σιγὰ—σιγὰ ἡ ὑπόθεσις ξεχάστηκε ἐντελῶς.

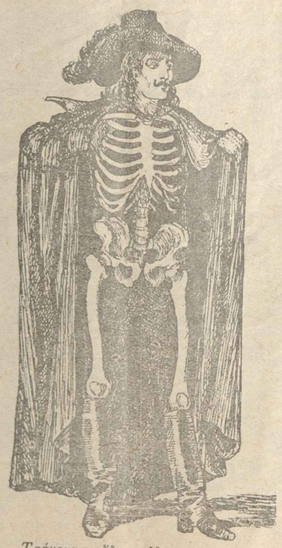

Τρέμοντας ὅλος, εἶδε μπρός του ἕνα φάντασμα σκελετῶδες...

Ποτὲ δὲν θὰ ἀπεκαλύπτετο τὸ ἔγκλημα, ἂν δὲν παρουσιαζόταν τὸ ἴδιο τὸ φάντασμα τοῦ δολοφονηθέντος νὰ φανερώση τοὺς κακούργους. Κατόπιν αὐτοῦ, οἱ δολοφόνοι συνελήφθησαν, ὡμολόγησαν τὴν πρᾶξι τους, δικάστηκαν καὶ καταδικάστηκαν σὲ ἰσόβια εἰρκτή.

Ἡ παραπάνω ὑπόθεσις εἶνε ἀληθεστάτη κ' ὄχι παραμύθι. Ὥστε ὁ λαὸς κάτι ξέρει, γιὰ νὰ πιστεύη στὰ φαντάσματα.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὰ στοιχειωμένα σπίτια, φαίνεται ὅτι ὑπάρχουν καὶ σπίτια καταραμένα καὶ τόποι ἀκόμα καταραμένοι, ὅπου γίνονται μοιραίως ἀλλεπάλληλες αὐτοκτονίες καὶ φονικά.

Δηλαδὴ ἐδῶ δὲν πρόκειται πειὰ περὶ τόπων στοιχειωμένων, ἀλλὰ περὶ μερῶν, ὅπου, μπορεῖ νὰ τῆ κανείς, παραμονεύει ὁ θάνατος.

Ὑπάρχουν σχετικῶς ἄπειρα παραδείγματα, ἄπειρες ἱστορίες, ἀπολύτως ἐξακριβωμένες, ἀλλὰ καὶ παράδοξες καὶ ἀνεξήγητες.

Ἡ πιὸ γνωστὴ ἱστορία εἶνε ἡ ἑξῆς:

Στὸ δάσος τῆς Βουλώνης, τὴν ἐποχὴ τοῦ Μεγάλου Ναπολέοντος, ὑπῆρχε ἕνα στρατιωτικὸ φυλάκιο, τοῦ ὁποίου ὅλοι οἱ σκοποὶ αὐτοκτονοῦσαν.

Ὁποιονδήποτε στρατιώτη κ' ἂν τοποθετοῦσαν ἐκεῖ, τὸν βρίσκανε τὸ πρωὶ νεκρό. Τὴ νύχτα αὐτοκτονοῦσε, τινάζοντας τὰ μυαλά του στὸν ἀέρα!...

Ὁ Μέγας Ναπολέων ὅταν ἔμαθε τὴν παράδοξη αὐτὴ σύμπτωση, διέταξε νὰ κάνουν τὸ φυλάκιο. Ἡ διαταγή του ἐξετελέσθη ἀμέσως καὶ κανένας πειὰ στρατιώτης δὲν σκοτώθηκε σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος.

Νὰ τώρα κ' ἕνα ἄλλο παρόμοιο περιστατικό:

Πρὸ ἀρκετῶν χρόνων, στὸ Μέγαρο τῶν Ἀπομάχων γινόντουσαν ἀλλεπάλληλες αὐτοκτονίες, μὲ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ στὸ ἴδιο πάντα μέρος. Οἱ αὐτόχειρες κρεμιόντουσαν σὲ ἰσὰ πόρτα, πάντα τὴν ἴδια. Τὴν ἀρχὴ τὴν εἶχε κάνει ἕνας γέρος μελαγχολικός, καὶ μέσα σὲ δυὸ ἑβδομάδες δώδεκα ἄλλοι ἀπόμαχοι τὸν ἐμιμήθηκαν.

Ὁ διοικητὴς τῶν ἀπομάχων, ὁ στρατάρχης Σερρυριέ, διάταξε κατόπιν αὐτοῦ, νὰ χτίσουν τὴ μοιραία πόρτα. Κ' ἐπὶ τότε κανεὶς πειὰ ἀπόμαχος δὲν ἐπεχείρησε ν' ἀπαγχονισθῆ.

Στὴ Νέα Ὑόρκη πάλι, ὑπῆρχε πρὸ ἐτῶν ἕνας μοιραῖος καὶ τραγικὸς πάγκος, ὁ «Πάγκος τῶν αὐτοκτονούντων», ὅπως τὸν ἔλεγαν. Ὁ πάγκος αὐτὸς βρισκότανε στὸ κεντρικὸ πάρκο τῆς πόλεως κ' ἐπάνω σ' αὐτὸν εἶχαν αὐτοκτονήσει μέσα σὲ δυὸ χρόνια πενῆντα δυὸ πρόσωπα.

Οἱ φύλακες τοῦ πάρκου πήγαιναν κάθε νύχτα μὲ τὰ ἠλεκτρικά τους φανάρια στὸ χέρι κ' ἔβλεπαν μήπως ὑπῆρχε πάνω σ' αὐτὸν κανένας σκοτωμένος.

Νέοι καὶ γέροι, γυναίκες ἀκόμα καὶ παιδιὰ δέκα πέντε χρόνων, εἶχαν αὐτοκτονήσει στὸν πάγκο αὐτό.

Τὸ κακὸ δὲ ἔπαψε ὅταν ἐπὰ τέλους σήκωσαν τὸν πάγκο ἀπὸ τὴ θέσι του καὶ τὸν ἔκαψαν.

Στὸ Παρίσι φημίζεται ὡς τόπος αὐτοκτονίας τὸ γεφύρι Μπιωμόν.

Πόσοι καὶ πόσες δὲν ἔχουν πέσει ἀπ' αὐτὸ καὶ δὲν ἔχουν πνιγεῖ!...

Ἐπίσης ἕνα ἀπὸ τὰ κτίρια ποὺ φημίζονται στὴ Γαλλία ὡς καταραμένα, εἶνε καὶ τὸ περίφημο σπίτι τοῦ Σαμπερύ, στὸ ὁποῖο ἔχουν γίνει ἀλλεπάλληλα φονικὰ κ' αὐτοκτονίες.

Στὸ ἰσόγειο αὐτοῦ τοῦ σπιτιοῦ ἦταν ἄλλοτε ἕνα καφενεῖο, στὸ ἀποῖο ὑπηρετοῦσε κάποιος νέος, ἀροαβωνιασμένος μὲ μιὰ χαριτωμένη κόρη. Ἦσαν κ' οἱ δυὸ τους πολὺ εὐτυχισμένοι κ' ἀγαπιόντουσαν τρελλά. Ἔξαφνα ὅμως, χωρὶς κανένα λόγο, ὁ νέος ἔγινε εὐερέθιστος καὶ νευρικὸς καὶ μιὰ μέρα σκότωσε, γιὰ μιὰ ἐντελῶς ἀσημαντη ἀφορμή, τὴν ἀρραβωνιασταικιά του, μέσα στὸ καφενεῖο.

Ὕστερ' ἀπ' τὸ φονικὸ αὐτό, ἀρχισαν ἀλλεπάλληλες αὐτοκτονίες στὸ σπίτι τοῦ Σαμπερύ. Στὸ πρῶτο πτῶμα αὐτοκτόνησαν, μετὰ λίγες ἡμέρες ἡ κ. Ντυπρὲ καὶ ἡ κόρη της, χωρὶς νὰ μάθη κανεὶς ποτὲ τὴν αἰτία τῆς αὐτοχειρίας τους.

Ἐπίσης κάποιος Ἀμερικανός, ὁ ὁποῖος ἔλεγαν γιὰ μεριακοὺς μῆνες σ' αὐτὸ τὸ σπίτι, σκότωσε ἐκεῖ μέσα δυὸ φίλους του.

Ὅταν τὸν συνέλαβαν εἶπε, ὅτι μιὰ ἀκατανίκητη δύναμι τὸν ἔσπρωξε νὰ νοικιάση αὐτὸ τὸ σπίτι κ' ὅτι σκότωσε, χωρὶς νὰ ξέρη κ' αὐτὸς γιατί, τοὺς δυὸ του φίλους!...

Τέλος, σ' ἕνα διαμέρισμα τοῦ ἰδίου καταραμένου σπιτιοῦ, πέθανε τελευταῖα μιὰ παλιὰ νοικοκυρὰ, ἡ γεροντοκόρη Φαντό, ἡλικίας 70 ἐτῶν.

Ὡς τὴν τελευταία της στιγμή, ἡ δεσποινὶς Φαντό, ἡ ὁποία ζοῦσε μιὰ ζωὴ πολὺ ἥσυχη καὶ μονότονη, δὲν ἐπέτρεπε νὰ μπῆ κανεὶς στὸ σπίτι της, τῆς ὁποίας εἶχε πάντα ἐπάνω της τὸ κλειδί.

Ὅταν πέθανε τέλος, οἱ συγκάτοικοί της ἄνοιξαν τὴν πόρτα τῆς σοφίτας καὶ μπῆκαν μέσα. Ἀμέσως ὅμως ἔννοιωσαν μιὰ βαρειὰ μυρωδιὰ ναφθαλίνης. Προχώρησαν ὡστόσο καὶ εἶδαν ἑνταφιασμένο σὲ μιὰ ἄκρη μιὰ κάσσα. Τὴν ἄνοιξαν καὶ βρῆκαν μέσα σ' αὐτή, ἀνάμεσα σ' ἄφθονη ναφθαλίνη, τὸ πτῶμα ἑνὸς βρέφους!...

Ὅταν θέλησαν νὰ τὸ βγάλουν ἔξω, τὸ πτῶμα σκόρπισε σὲ σκόνη.

Ὁ ἰατροδικαστής, τὸν ὁποῖο κάλεσαν ἀμέσως ἐπὰ τόπου, κ' ὁ ὁποῖος ἐνήμερωσε σχετικὴ ἔξέτασι, ἐδήλωσε ὅτι τὸ βρέφος ἐκεῖνο εἶχε πεθάνει πρὸ 25 ἐτῶν, ὅτι εἶχε γεννηθεῖ ζωντανὸ κ' ἔπειτα τὸ σκότωσαν!

Ποιανοῦ ἦταν αὐτὸ τὸ παιδί; Ποιὸς τὸ σκότωσε; Γιατί; Μήπως ἦταν καρπὸς ἔρωτος τῆς δεσποινίδος Φαντὸ καὶ τὸ σκότωσε γιὰ ἀποφύγη τὴν κακοφωνιὰ τοῦ κόσμου; Γιατί, τέλος, διετήρησε τὸ πτῶμα του μὲ ναφθαλίνη; Κανεὶς δὲν θὰ μάθη ποτὲ τὴν ἀλήθεια σχετικῶς.

Ἡ ἐρώτησι αὐτὴ μένει ἀναπάντητη. Κ' ἡ ἀλήθεια σχετικῶς εἶνε ἀπὸ τὰ πολλὰ μυστήρια μᾶς περιβάλλουν στὴ ζωὴ αὐτή...

ΔΡΑΜΑΤΙΚΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΙ ΗΜΕΡΑΙ ΤΟΥ ΑΙΜΑΤΟΣ - ΤΟ ΑΙΜΑΤΗΡΟ ΘΕΡΟΣ ΤΟΥ 1887 - Η ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΗΣ ΛΑΙΜΗΤΟΜΟΥ

ΙΣΤ'.

ΦΟΣΟΝ προχωροῦσε ἡ νύχτα, οἱ Καλαματιανοὶ ἄφιναν τὰ σπίτια τους καὶ συνέρρεαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόλι, στὸ μέρος ποὺ θὰ γινόταν ἡ κρατόμησις, γιὰ νὰ πάσουν θέσι. Συναγερμός! Ἀναστάτωσι!...

Ἔτσι, ξαγρύπνησαν ὡς τὸ πρωὶ περιμένοντας νὰ παρακολουθήσουν τὸ θλιβερὸ θέαμα...

***

Εἶχε φέξει πειά.

Ὁ ἥλιος σκόρπιζε παντοῦ γύρω τὸ χρυσάφι του. Τὰ πουλιὰ κελαϊδοῦσαν στὰ δέντρα πρόσχαρα.

Ὁ ἥλιος δὲν ἔλαμψε καὶ τρίπλα μιὰ τέτοια γλυκειὰ ἡμέρα σὲ κανένας διπλὰ καὶ τριπλὰ μιὰ τέτοια γλυκειὰ ἡμέρα σὲ κανένας.

Μὰ κανένας δὲν ἀποφεύγει τὸ μοιραῖο του.

Τὸ μαγάζι τῆς λαμητόμου λαμπροστολισμένο ψηλὰ κ' ἄστραφτε στὶς ἀκτῖνες τοῦ ἥλιου, οἱ δήμοι Ἀμιοραδάκης καὶ Τελώνης στριφογύριζαν γύρω στὸ ἰκρίωμα ἀνυπόμονοι, σὰν τ' ἄγρια θηρία. Κι' ἔξαφνα ἀκούστηκε μακρυὰ στὸν δημόσιο δρόμο, βαρὺ τράνταγμα ἁμάξης καὶ πλάταγμα ἀλόγων.

Τὸ πλῆθος τοῦ κόσμου συνταράχτηκε.

—Ἔρχεται!... Ἔρχεται!... Τὸν εἶχαν!... χιλιόστιμες ἀντήχησαν ἡ φωνὴ τῶν περιέργων, π' ἀνυπομονοῦσαν νὰ δοῦν τὸ φρικιαστικὸ θέαμα τῆς ἀρματωσίας.

Πραγματικά, στὸ βάθος τῆς δημοσίας ὁδοῦ φάνηκε τὸ ἁμάξι ποὺ φερνε τὸν ἐπιφανέστατο κακοῦργο καὶ οἱ ἐφιππεῖς χωροφύλακες συνοδοί του.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἀκριβῶς συνέβη κάτι ἀπρόσπατο, τὸ σπαραχτικό, τὸ βαθειὰ συγκινητικό. Θρῆνοι, σκουξίματα κ' ἀπελπισμένες κραυγὲς γυναικῶν γέμισαν τὸν ἀέρα. Κλάματα, ξεφωνητὰ καὶ μοιρολόγια...

Ἡ χλιάδες τοῦ λαοῦ ἀνατριχίασαν.

Μές κὰ συγκίνησις βαθυτάτη κατέλαβε τοὺς πάντας.

Ὅλο αὐτὸ τὸ σύβοηνο, ὅλος αὐτὸς ὁ κατατὸ ἐρχότανε ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ δημοσίου δρόμου, τὸν ὁποῖο περνοῦσε γοργὸ γοργὸ ἡ ἅμαξα μὲ τὸν μελλοθάνατο. Ἡσαν ἡ Μανιάτισσες συγγένισσες τοῦ Λαιμητόμου, γρηές, γυναίκες καὶ κορίτσια, ποὺ ἔκαν πάσει ἀπ' τὴ νύχτα τὶς ἄκρες τοῦ δρόμου γιὰ νὰ δοῦν γιὰ στερνὴ φορὰ τὸν ἄνθρωπό τους καὶ νὰ τὸν ἀποχαιρετήσουν, κατὰ τὰ Μανιάτικα ἔθιμα, μὲ θρῆνους καὶ μοιρολόγια.

Ὁ θρῆνος καὶ ὁ ὀλοφυρμὸς αὐτὸς ἀρκετὰ λεπτά.

Ὁ ἀριθμὸς τοῦ πλήθους εἶχε σταματήσει...

Τὰ πουλιὰ δὲν κελαϊδοῦσαν πειά...

Σπαραχτικὲς κραυγές, ἀπελπισμένοι θρῆνοι, μοιρολόγια καὶ ξεφωνητὰ ἐτάραζαν τὴν ἥρεμη πρωϊνὴ ἀτμόσφαιρα.

Τὸ ἁμάξι μὲ τὸν κατάδικο ἔφτασε τέλος στὸν τόπο τῆς ἐκτελέσεως. Ὁ ἁμαξᾶς χτυπάει τ' ἄλογα νὰ προχωρήσουν μέσα στὸ τετράγωνο ποὺ σχηματίζει ἡ στρατιωτικὴ παράταξις, μὰ αὐτὰ δυστροποῦν καὶ μένουν καρφωμένα στὴ θέσι τους. Τὰ ἔχει φοβίσει ἴσως ἡ λαιμητόμος, ποὺ ὑψώνεται ἀπειλητικὴ ἀνάμεσα στὸ πλῆθος...

Ὁ λαός, βλέποντας τὴν ἅμαξα νὰ σταματᾶ ἔξω ἀπ' τὴ στρατιωτικὴ παράταξι, ἐπωφελεῖται τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς καὶ τρέχει νὰ δῆ ἀπὸ κοντὰ τὸν Δικαιόπουλο. Ἔτσι, μέσα σ' ἐλάχιστες στιγμὲς τὸ ἁμάξι πολιορκεῖται στενῶς ἀπὸ τὸ πλῆθος, ποὺ διαγκωνίζεται, σπρώχνεται, θορυβεῖ...

Ὁ Δικαιόπουλος, ἀντικρύζοντας τὴν ἀνθρωποθάλασσα αὐτή, τὰ χάνει, κυττάζει γύρω του τρομαγμένος.

Ὁ ἐνομοτάρχης ὅμως ποὺ τὸν συνοδεύει, τὸ ἀντιλαμβάνεται αὐτὸ καὶ τοῦ ψιθυρίζει στ' αὐτί:

—Γιώργη, θάρρος!...

Ἡ δυὸ αὐτὲς λέξεις κάνουν τὸ θαῦμα τους.

Ὁ Δικαιόπουλος συνέρχεται, ξαναβρίσκει τὴν ψυχραιμία του, πηδᾶει κάτω ἀπὸ τὸ ἁμάξι καὶ προχωρεῖ μὲ βῆμα στερεὸ καὶ χαμογελαστὸς μέσα στὸ τετράγωνο τῆς στρατιωτικῆς παρατάξεως.

Μὲ τὴν ἴδια ἀταραξία ἀντικρύζει ὁ μελλοθάνατος κατάδικος καὶ τὴ λαιμητόμο. Ἔχει πάρει, φαίνεται, τὴν ἀπόφασι νὰ φανῆ παλληκάρι κατὰ τὶς τελευταῖες του στιγμές.

Οἱ συνοδεύοντες τὸν κατάδικο χωροφύλακες τὸν ὁδηγοῦν τώρα ὀλίγα βήματα πρὸ τῆς λαιμητόμου καὶ σταματοῦν. Πρόσκειται νὰ διαβαστῆ ἡ καταδικαστικὴ ἀπόφασις.

Ὁ Δικαιόπουλος τὴν ἀκούει ἐντελῶς ἀτάραχος.

Μετὰ τὸ διάβασμα τῆς ἀποφάσεως, οἱ χωροφύλακες παραδίδουν τὸν κατάδικο στοὺς δημίους. Οἱ δήμιοι ὅμως ἀρνοῦνται νὰ τὸν παραλάβουν!... Ἀποτραβιοῦνται πρὸς τὸ ἰκρίωμα διστακτικοὶ καὶ φοβισμένοι.

Τί συμβαίνει ἐπὶ τέλους; Ζητοῦνται ἀπὸ τοὺς δύο δημίους ἐξηγήσεις γιὰ τὴ διαγωγή τους αὐτὴ κ' ὁ Ἀμιοραδάκης δηλώνει ὀρθὰ-κοφτὰ τὰ ἑξῆς:

—Δὲν παραλαβαίνουμε τὸν κατάδικο, ἂν δὲν τὸν δέσετε καλά.

—Μὰ δεμένος εἶνε, ἀπαντοῦν οἱ ἀστυνομικοί.

Πραγματικῶς ὁ Δικαιόπουλος, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς χειροπέδες, φέρει καὶ συμπληρωματικὰ δεσμὰ ἀπὸ χοντρὸ σχοινὶ γύρω στὸ χέρι καὶ στοὺς ἀγκῶνες.

Ἐν τούτοις οἱ δήμιοι, ξέροντας μὲ τί εἴδους ἄνθρωπο ἔχουν νὰ κάνουν, ἐπμένουν.

—Δὲν εἶνε καλὰ δεμένος. Τὰ δεσμὰ ἔχουν χαλασθεῖ. Δέστε τὸν καλύτερα κ' ἔπειτα νὰ μᾶς τὸν παραδώσετε.

Κάτοπιν αὐτοῦ, οἱ χωροφύλακες σφίγγουν δυὸ περισσότερο μποροῦν τὰ δεσμὰ τοῦ καταδίκου.

Ὁ Δικαιόπουλος τὰ παρακολουθεῖ ὅλα αὐτὰ χαμογελώντας εἰρωνικά. Σὲ μιὰ στιγμὴ μάλιστα γυρίζει πρὸς τοὺς δημίους καὶ τοὺς λέει:

—Καϋμένοι, δὲν εἶμαι πουλὶ νὰ πετάξω!...

Τέλος οἱ δύο δήμιοι παραλαμβάνουν τὸν κατάδικο καὶ τὸν ὁδηγοῦν ἐπὶ τοῦ ἰκριώματος.

Ὁ Δικαιόπουλος τοὺς ἀκολουθεῖ χωρὶς καμμιὰ ἀντίστασι. Τοὺς κυττάζει ὅμως κάθε τόσο περιφρονητικά.

Μόλις ἀνέβηκε στὸ ἰκρίωμα ὁ μελλοθάνατος κατάδικος, γύρισε πρὸς τὸ πλήθη τοῦ κόσμου καὶ εἶπε τὸ ἑξῆς:

—Συχωρᾶτε με κ' ὁ Θεὸς νὰ σᾶς συχωρέση. Εὔχομαι ὁ θάνατός μου νὰ γίνη μάθημα στοὺς ἄλλους καὶ νὰ γλυτώση πειὰ ὁ τόπος μας ἀπὸ τὸ ἄγριο καὶ φοβερὸ ἔθιμο ποὺ ἔστειλε τόσους ἀθώους στὸν ἄλλον κόσμο. Εὔχομαι ἀκόμα οἱ ἀρχηγοὶ κὰ κυβερνῆτες νὰ φροντίσουν νὰ ἐξαλείψουν ἀπὸ τὴ Λακωνία καὶ πρὸ πάντων ἀπὸ τὸν δῆμο Μέσης, τὴ διάκρισι σὲ «Νικλιάνους» καὶ «Φραγκιάνους» ποὺ ἀφανίσε τόσον κοσμάκη ἄδικα. Ἐγὼ πεθαίνω σήμερα, γιατί ἤμουνα δοῦλος καὶ ἤθελα νὰ ἐξοντώσω τοὺς νέους Ἀλησσάδες, τοὺς Παπαδογκώνους, ποὺ τιραννοῦσαν καὶ μένα καὶ τὴν οἰκογένειά μου. Αὐτοὶ θὰ δώσουν μιὰ μέρα λόγο στὸ Θεὸ, γιατί μ' ἔφεραν σ' αὐτὴ τὴν κατάντια...

ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΕΣ: Ἡ συνέχεια.

□ □ □ □ ΟΙ ΔΙΑΣΗΜΟΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΑΙ □ □ □ □

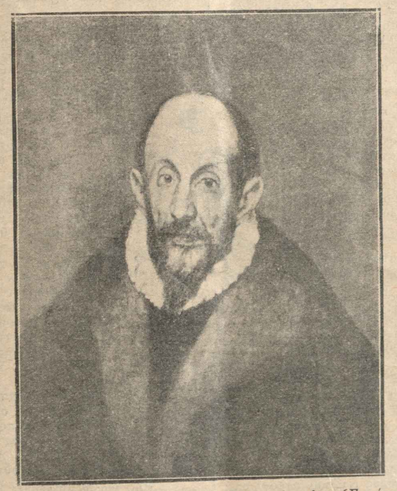

Ὁ Ἕλλην ζωγράφος Δομένικος Θεοτοκόπουλος (Γκρέκο)
(Αὐτοπροσωπογραφία)

ΕΥΘΥΜΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΤΟΥ κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ο ΠΕΙΡΑΣΜΟΣ ΤΟΥ κ. ΝΤΖΟΡΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ

—Βάϊ! Βάϊ! Βάϊ! Νὲ νὶρ μποῦ!...

Μουρμούριζε ὁ κ. Πρόδρομος Ντζορμπατζόγλου, πρόσφυξ ἀδελφὸς ἀπὸ τὰ κατάβαθα τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, Χριστιανὸς Ὀρθόδοξος, ποὺ εἶχε πάντα ξεχωριστὸ στασίδι στὴν ἐκκλησία, ποὺ φιλοῦσε τὸ χέρι τοῦ παπᾶ, ὁσάκις ἔπαιρνε ἀντίδερφο, ποὺ εἶχε προσφωνήσει κάποτε τὸν βουλευτὴ κ. Παρασανίδη σὲ μιὰ τοῦ ἐπίσκεψη σ' τὸν προσφυγικὸ συνοικισμό, ἄνθρωπος σοβαρὸς καὶ ἥσυχος, οἰκογενειάρχης εὐλαβὴς καὶ ἐλεήμων, οὐδέποτε ἐλθὼν εἰς σκέψεις πονηράς, οὐδέποτε διανοηθεὶς ἀπιστίαν εἰς βάρος τῆς συζύγου του κυρίας Εὐπραξίας, τὸ γένος Χαλβατζίδου, οὐδέποτε ἐλθὼν εἰς λογισμοὺς κακούς, οὐδέποτε ἐνοχληθεὶς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, γυρίζοντας κάθε βράδυ στὶς ὀχτὼ στὸ σπίτι του καὶ φεύγοντας στὶς ἐννιὰ τὸ πρωΐ, ἀφοῦ σταυροκοπιόταν μὲ κατάνυξι, βουρτοιζόταν κι' ἐτικτοποιόταν δεόντως ἀπὸ τὴν σύνεινό του κι' ἔπαιρνε ἀπὸ τὸ κεφαλόσκαλο τὶς σχετικὲς στερεότυπες συμβουλές:

—Νὰ προσέχης τ' αὐτοκίνητα!... Νὰ μὴν περπατᾶς καταμεσῆς τοῦ δρόμου!... Πρόσεξε νὰ μὴν ἀφήσης τσιγάρο ἀναμμένο στὸ μαγαζί!... Καὶ θυμήσου τὸ βράδυ ν' ἀγοράσης ἕνα κουτὶ μπογιὰ καλὴ γιὰ τὰ παπούτσια

—Ἔννοια σου, Εὐπραξία μου, καὶ θὰ προσέχω, ἔλευε μὲ τὴν παχειὰ προφορά του, σὰν νὰ κατάπινε μπουλουγουβι καυτό, ὁ κ. Πρόδρομος.

— Νὰ προσέχης τ' αὐτοκίνητα!...

Ἀλλὰ σήμερα — βάϊ, βάϊ, πίσω μου σ' ἔχω, Σατανᾶ! — ἐκεῖ ποὺ ὁ κ. Πρόδρομος καθόταν καὶ περίμενε τὸ τράμ, μέσα στὸ παγοδόρι ποὺ τὸν ξύριζε, νὰ ὁ πειρασμός — ξορκισμένος νάναι! — μὲ κοντὰ φουστανάκια, ἀγοιχτὸ λαιμό, γαμπίτσες στρογγυλές, σὰν κοπανέλλια, ματάκια γεμάτα πῦρ τῆς Κολάσεως, αὐτάκια μικρὰ καὶ φοδαλά, σὰν καραμελίτσες, χειλιὰ βαμμένο, κατακόκκινο, φωτιά, κουνήματα καὶ σκέρτσα, λιγώματα καὶ ναζάκια, φινταναὶ τέλειο κι' ἐνδιαφέρον, κι' ἀπὸ τοὺς τρόπους καὶ τὴ συμπεριφορά του... ἐξηγήσιμον!

—Βάϊ-βάϊ, Ἀλλάχ μπελασιντιβρσίν!

Εἶπεν ὁ κ. Πρόδρομος Ντζορμπατζόγλου στὴ γλῶσσα τοῦ μπαμπᾶ του καὶ σταυροκοπήθηκε κάτω ἀπὸ τὸ ἐπανωφόρι του. Συγχρόνως δοκίμασε νὰ κλείση καὶ τὰ δυό του μάτια γιὰ νὰ μὴ βλέπη τὸν πειρασμό, ἀλλὰ δὲν κατώρθωσε νὰ κλείση παρὰ μόνο τὸ ἕνα, κι' αὐτὸ κατὰ τρόπο διφορούμενο καὶ πονηρό, ὥστε νὰ τὸν ἐννοήση ἢ νὰ τὸν παρεξηγήση τὸ κοριτσι!... Μαζὺ δὲ μὲ τὸ κλείσιμο τοῦ ματιοῦ, ἔκανε καὶ μισὴ κλίσι ἀπ' ἀριστερὰ, γιὰ νὰρθῆ πιὸ κοντὰ στὴν τρυφερὴ πουλάδα — ἀλλὰ ὀῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ Πονηροῦ! — καὶ νὰ μὴ χάση ἔτσι τὴν ἐπαφή μαζύ της, μέσα στὸ μεγάλο πλῆθος τῶν συνεμβατῶν τοῦ τράμ, στὸ ὁποῖο ἀνέβηκε εὐθὺς μετὰ τὸν πειρασμό...

* * *

Ἀλλὰ αὐτὸ θὰ πῆ νὰ εἶνε κανένας τυχερός!...

"Οχι μοναχὰ δὲν ἔχασε τὴν ἐπαφὴ μὲ τὴν πουλάδα, ὁ ὑπὸ τὸ κράτος πειὰ τοῦ Πονηροῦ διατελῶν κύριος Πρόδρομος Ντζορμπατζόγλου, ἀλλὰ καὶ βρέθηκε μαζύ της, στριμωγμένος καλὰ σὲ μιὰ γωνία τοῦ τράμ, ἀπὸ τὸν κόσμο τὸν πολὺ ποὺ εἶχεν ἀνέβει ἐπάνω.

Ἐκεῖ, ἀπ' τὰ βαρειὰ τραντάγματα τοῦ ὀχήματος καὶ τὶς ἀπότομες κινήσεις τοῦ ζωντανοῦ φορτίου, ἔπεφτε κι' ὁ Ντζορμπατζόγλου πάνω στὸ θηλυκὸ καὶ προσερίβετο καὶ συνεζυμοῦτο μαζύ του κι' ἄλλοτε αἰσθανόταν τὴ μοσχανανισή της — ἴσως νὰ μοσχοβολοῦσε κι' ἀπὸ τὶς πολλὲς πομμάδες — νὰ τὸν χαϊδεύη στὸ πρόσωπο καὶ νὰ τὸν μεθάη — γκιοὺλ κιμπὶ — σὰν μυροβόλος αὔρα τῆς ἀνοίξεως, κι' ἄλλοτε πάλι τὸν ἀναβε καὶ τὸν φλόγιζε ἡ ζεστὴ καὶ τρυφερὴ της σάρκα...

—Βάϊ-βάϊ, γιαβρούμ...

* * *

Τὴν πρώτη αὐτὴ ἀπόλαυσι καὶ εὐτυχία διαδέχτηκε, σὲ λίγο, καὶ δεύτερη, ἀκόμα περισσότερο εὐχάριστη. Ὁ πλήρης χαρίτων ἐκείνος Σατανᾶς, τὸ τρυφερὸ καὶ ρουφηχτὸ θυγάτριον, μὲ τὴν ἀνάγκη ἴσως — ἀλλὰ ἴσως καὶ τὴν πρόφασι — ὅτι λόγῳ τοῦ συνωστισμοῦ ἔχανε τὴν ἰσορροπία του, ἀφινόταν — ἂν ὄχι ψυχῆ, πάντως ὅμως σώματι — στὶς φροντίδες τοῦ κ. Ντζορμπατζόγλου, ὁ ὁποῖος ἀναγκαζόταν ἔτσι νὰ τὸ κρατῆ ἄλλοτε ἀπὸ τὴ μέση κι' ἄλλοτε κάτωθεν τῆς μέσης, γιὰ νὰ τὸ ὑποστηρίζη, ἀναλόγως τῶν διακυμάνσεων τοῦ πλήθους τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῶν τραντάγμῶν τοῦ τροχιοδρόμου.

"Οταν ἔβαλε τὸ χέρι του στὴν τσέπη...

Ὦ, Θεέ μου! ὁποία ἐπίγειος εὐδαιμονία!...

Ὁ κακομοίρης ὁ Πρόδρομος ἄναβε, φλογιζόταν κι' ἔλυωνε. Ἔπεφτε ἀπάνω στὸ κορίτσι, τὸ ἔσφιγγε, τὸ πασπάτευε, τὸ ἐθώπευε, καιγόταν ὁλόκληρος, ὅπως ἡ φλεγομένη βάτος τῆς Γραφῆς!...

—Βάϊ, ἀμὰν σεκερίμ!...

Νόμιζε πειὰ πὼς βρίσκεται μέσα σ' ἕνα θεριὸ καὶ ἡδονικὸ χαμάμι, ἢ σ' ἕνα δωμάτιο μὲ πυρωμένα καλοριφὲρ καὶ μ' ὅλο τὸ τσουχτερὸ κρύο ποὺ ἐπικρατοῦσε ἔξω, ἀναγκάστηκε νὰ ξεκουμπώση τὸ παλτὸ καὶ τὸ σακκάκι του, καὶ δυὸ κουμπιὰ ἀπὸ τὸ γελέκο του ἀκόμα.

* * *

Ἀλλὰ ἡ εὐδαιμονία, καθὼς ἔλεγε, μοῦ φαίνεται, καὶ ὁ σοφὸς ἐκεῖνος γυναικοκατακτητὴς Σολομών, εἶνε πρᾶγμα ποὺ δὲν διαρκεῖ πολὺ στὸν ψεύτικο ἐτοῦτον κόσμο.

Τὸ τρὰμ κατέτρωγε τὶς ἀποστάσεις, χορεύοντας καὶ τραντάζοντας πάνω στὶς γραμμὲς κι' ὅταν, τέλος, ἔφτασε σὲ μιὰ στροφὴ καὶ στάθηκε λίγο παρακάτω, τὸ κορίτσι γλύστρησε ἀπὸ τὸ πλευρὸ τοῦ κ. Προδρόμου καὶ κατέβηκε, ἀφοῦ τοῦ ἔρριξε ἕνα βλέμμα γεμάτο πῦρ καὶ φλόγα.

Ὁ κ. Πρόδρομος, ἅμα ἔννοιωσε ὅτι τὸ θυγάτριον τῆς Εὔας — ἀμὰν κουζούμ, ἂς πάει κι' ὁ Παράδεισος! — ἔπαψε νὰ ἐννοιωσε, λέμε, ὅτι τὸ θυγάτριον τῆς Εὔας ἀπεπλάσθη ἀπὸ τὶς ἀγκάλες του, αἰσθάνθηκε νὰ τοῦ φεύγη ὁλόκληρη ἡ ζωή του. Ἦρε λοιπὸν τὴν ἀπόφασι νὰ τὸ ἀκολουθήση... ἀλλὰ ὡς ποὺ νὰ σπρώξη τοὺς ἄλλους ἐπιβάτες ποὺ ἦσαν σωρειασμένοι μέσα στὸ τράμ, καὶ νὰ κατέβη κάτω, τὸ κορίτσι ἔφυγε χαθεῖ ἀπὸ τὰ μάτια του. Ἔμεινε ἔτσι στὴν ξένη φυσικογειτονιά, μόνος, μέσα στὸ τρίστρατο, δερνόμενος ἀπὸ τὸν παγωμένο βορρᾶ, ποὺ φυσοῦσε, θὰ νόμιζε κανείς, ἀπὸ παντοῦ.

Ἡ ψύχρα κι' ἡ κακοκαιρία τῆς χειμωνιάτικης αὐτῆς ἡμέρας τὸν ἔφεραν ἔξαφνα στὰ σύγκαλά του. Θυμήθηκε τὸν τὴν Εὐπραξία του κι' ἀποφάσισε νὰ γυρίση, ὅπως ὁ ἄσωτος υἱός, στὸ σπίτι του. Κι' ὥς ποὺ νὰρθῆ κανένα ἄλλο τραμ, θυμήθηκε ν' ἀγοράση ἕνα κουτὶ μπογιὰ τῶν παπουτσιῶν, ἅπως τοῦ εἶχε συστήσει τὸ πρωΐ ἡ γυναίκα του.

Ἀλλὰ ὅταν ἔφτασε στὸ πλησιέστερο μπαρκάλικο κι' ἔβαλε τὸ χέρι του στὴν τσέπη του, εἶδε ὅτι τὸ πορτοφόλι του δὲν βρισκότανε ἐκεῖ.

Τότε διαλύθηκαν ἀπὸ τὸ νεῦμα του ὅλοι οἱ πειρασμοὶ καὶ κατάλαβε τί τοῦ συνέβη. Ὁ μπακάλης τὸν κύτταζε περίεργα. Ἀλλά, σὰν πονηρὸς Ἀνατολίτης, ὁ κ. Πρόδρομος κατάλαβε συγχρόνως καὶ τί σαματᾶς θὰ γινότανε ἂν ἔπηγαινε στὴν ἀστυνομία. Ἀποφάσισε λοιπὸν νὰ καταπιῆ τὸ πάθημα καὶ νὰ μὴν τὸ ἐμπιστευθῆ οὔτε στὸν πνευματικό του τὸν Γεβράσσ.

—Βάϊ, κιοπόγλου-κιοπέκ!

Περιορίστηκε μόνον νὰ ψάξη ὅλες του τὶς τσέπες γιὰ νὰ βρῆ μιὰ καὶ πενῆντα, ὅσα ἀχριβῶς τοῦ χρειαζόντουσαν γιὰ τὸ εἰσιτήριο τοῦ τράμ μέχρι τοῦ συνοικισμοῦ του!...

—Βάϊ, κιοπόγλου-κιοπέκ!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

Ἡ κ. Εὐπραξία Ντζορμπατζόγλου.

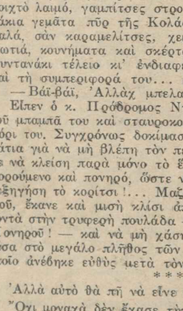

Φυντανάκι τέλειο καὶ... ἐξηγήσιμον!

ΤΟ ΠΗΓΑΔΙ ΤΟΥ ΒΕΝΙΑ

Στὴ Χίο λένε πὼς βρίσκεται ἕνα πηγάδι πολὺ βαθύ, στὸ ὁποῖο μένει ἕνας ἄνθρωπος ποὺ ὀνομάζεται Βένιας. Ὁ Βένιας αὐτός, ἅμα φτάσουν τὰ μεσάνυχτα, ἀφίνει τὴν κατοικία του καὶ καβαλλικεύοντας ἕνα ἄλογο ἀρχίζει νὰ καλπάζη καὶ νὰ πλανιέται μέσ' στὴ νύχτα. Ὅταν κουραστεῖ ἀπὸ τὸ τρέξιμο, ξαναγυρίζει καὶ ρίχνεται πάλι στὸ πηγάδι. Ὅποιος λοιπὸν πιεῖ ἀπ' τὸ νερὸ τοῦ πηγαδιοῦ ἐκεῖνα τὴ στιγμή, χάνει τὰ λογικά του καὶ γίνεται λωλός. Γι' αὐτό, ἅμα θέλουν στὴ Χίο νὰ ποῦν κανέναν λωλό, τοῦ λὲν πὼς ἤπιε ἀπ' τὸ «πηγάδι τοῦ Βένια».

Ὁ μπακάλης τὸν κύτταζε περίεργα...

ΟΙ ΝΑΥΤΙΚΟΙ ΜΑΣ ΗΡΩΕΣ

Ο ΓΕΝΝΑΙΟΨΥΧΟΣ ΝΑΥΑΡΧΟΣ

Ἡ ζωὴ καὶ τὰ κατορθώματα τοῦ Γεωργίου Σαχίνη. Ἡ οἰκογενειακή του τραγωδία. Ὁ Ἀλῆ Πασᾶς καὶ οἱ Σαχίνιδες. Ὁ καπετὰν Γιώργης παντρεύεται καὶ ναυπηγεῖ τὸ «Θεμιστοκλῆ» του. Μὲ τὸν Μιαούλη. Ἕνα θαλασσινὸ δρᾶμα στὰ Βάτικα. «Ἀμάν, καπετάνιε!» Ὁ Σαχίνης καὶ τὸ παιδί τοῦ ἀγᾶ. Ὁ ὑπασπιστὴς τοῦ Ὄθωνος. Τὸ ἐπεισόδιο τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1862. Ὁ θάνατος τοῦ γενναίου ὑπασπιστή, κτλ.

—Πατέρα, πάρε με μαζύ σου, ἔκλαιγε ἕνα Ὑδραιόπουλο, ὁ Γιώργης Σαχίνης, πάρε με νὰ ἰδῶ καὶ γὼ κόσμο, νὰ γνωρίσω τὴ θαλασσιά!...

—Δὲν σὲ παίρνω σὲ τόσο μακρυνὸ ταξεῖδι, ἡ θάλασσες γέμισαν ἀπὸ κουρσάρικα.. Συχνὰ κάνουμε πόλεμο... Κάτσε στὴ μάνα σου παλύτερα, Γιώργη, ἀπαντοῦσε ὁ φιλόστοργος καπετὰν Δημήτρης ποὺ ἔφερνε γιὰ τὸν πρωτότοκό του.

Ὅμως, κλάψε-κλάψε, ὁ Γιώργης τὸν κατάφερε τὸν πατέρα του. Καὶ στὸ πρῶτο ταξεῖδι του γιὰ τὴν Ἰταλία, ὁ Δημήτρης Σαχίνης τὸν πῆρε στὸ καράβι του, τὸ ἰδιόκτητο, ἀφοῦ πρῶτα τὸ ἀρμάτωσε μὲ τρία ἀκόμα κανόνια.

Τὸ Σαχίνικο καράβι δὲν ἦταν ἀπὸ τὰ κοινὰ ἐμπορικά. Προτήτερα ἀποτελοῦσε μονάδα τοῦ Ρωσσικοῦ Στόλου τοῦ Αἰγαίου ὑπὸ τὸν ναύαρχο Σινάβιν. Ὅταν ὅμως ἡ Ρωσσία ἐναυτήγησε μεγαλείτερα σκάφη, ἀποδόθηκε τὰ παλαιότερα, καὶ ἕνα ἀπ' αὐτὰ ἀγόρασε ὁ Δημήτρης Σαχίνης.

Ἔπῆρε λοιπὸν τὸν γιό του καὶ ἄνοιξε πανιὰ γιὰ τὸ Μπρίντεζι. Κακὸς ἔπλεε ὅμως στὸ Ἰόνιο πέλαγος, σηκώθηκε ἄγρια τρικυμία καὶ ὁ καπετὰν Δημήτρης ἀναγκάστηκε νὰ ποδίση σ' ἕνα Ἠπειρωτικὸ λιμάνι, στὰ Σύβοτα, ὅς ποὺ νὰ ἡμερώση ὁ καιρός.

Μόλις ὁ Ἀλῆ Πασᾶς ἔμαθε ὅτι ἕνα σημαντικὸ Ὑδραϊκὸ καράβι βρίσκεται ἀραγμένο στὰ Σύβοτα, ἀκονίστηκε ἡ πλεονεξία του. Ἔστειλε ἀμέσως τὸν Ταχὶρ Ἀμπτζῆν νὰ τοὺς ζητανταιρίσουν τοὺς, συνέλαβαν τὸν καπετὰν Δημήτρη καὶ τὸν γιό του καὶ τοὺς ἔφερναν — χωρὶς τὴν παραμικρὴ πρόφασι — στὴ φυλακή, ἢ μᾶλλον σὲ μπουντρούμια, ξεφορτώνοντας τὸν πατέρα ἀπὸ τὸν γιό. Ἔπειτα, ἀγκυροβόλησε τὸ καράβι ἀπὸ τὰ κανόνια του, τὸ φορτίο καὶ κάθε ἀντικείμενο ἀξίας, ἐπῆρε τοὺς ναύτες σκλάβους στὰ Γιάννενα καὶ τὸν πον πατέρα καὶ τὸν γιό του ἐφύλαγε σκληρότερη τύχη. Ὁ μικρὸς Γιώργης— πλειοραίοτερο 16 χρονῶν— ἐμάντεψε τὴν τύχη ποὺ τὸν περίμενε καὶ γι' αὐτό, τὴν ἄλλη νύχτα, ἔκανε τ' ἀδύνατα-δυνατὰ κι' ἐφρόντισε. Ἡ νύχτα ἦταν χειμωνιάτικη, σκοτεινή. Γλιστρώντας μέσα στὸ σκοτάδι, ἔφτασε στὸ λιμάνι, μπῆκε σὲ μιὰ βάρκα, ἔβγαλε τὸ παλαμάρι καὶ ἄρπαξε τὰ κοιτιά.

—Ὁ Θεὸς βοηθός! μουρμούρισε.

Τὴν ἴδια στιγμή, ἀκούστηκαν ντουφεκιές. Οἱ Ἀφροδίτες εἶχαν ἀντιληφθεῖ τὴν ἀπόδρασι καὶ τὸν πυροβολοῦσαν. Ὁ Γιώργης κωπηλάτησε γοῦγκρα, ἀποφασιστικά, κι' ὁ ἀπέναντι ἀέρδῆς ἀπόστασι, μέσα στὴ θάλασσα, ἀμὲ πλώρη γιὰ τὴν Κέρκυρα, ὅπου ἔφτασε στὴν ἄλλη μέρα ἐξαντλημένος. Τὴν ἐπομένη ἐκεῖνη τὸ νησὶ τῶν Φαιάκων βρισκόταν στὴν ἐξουσία τῶν Γάλλων. Κερκυραῖοι ὑπηρέτες δώσανε ἄσυλο καὶ προστασία στὸν ἀπελπισμένο Ὑδραῖο ποὺ ἔμεινε στὴν Κέρκυρα ἕως τὸ μέθη τὴ ἀπέγινε ὁ πατέρας του.

Δὲν ἄργησε ὅμως νὰ μάθη τὰ κακὰ μαντάτα. Ὁ θηριώδης τύραννος τῆς Ἠπείρου, φρενιασμένος γιὰ τὴν ἀπόδρασι τοῦ γιοῦ, ἐκρέμασε τὸν πατέρα, ὁ ὁποῖος, τέλος, πέθανε στὰ μπουντρούμια. Ὁ Γιώργης Σαχίνης — ποὺ ἡ λύπες τὸν εἶχαν πρόωμα τρανέψει — ἔβλεπε τότε τὰ μαῦρα καὶ ὀρκίστηκε νὰ μὴν τὰ βγάλη ἂν δὲν ἐκδικηθῆ!...

* * *

Δυὸ χρόνια ἔμεινε στὴν Κέρκυρα ὁ Γιώργης Σαχίνης, συντηρούμενος μὲ τὴ συνδρομὴ φίλων τοῦ πατέρα του, ἐμπόρων. Ἐκεῖ ἔμαθε τὴ γλῶσσα, Ἰταλικά, ἐμπορονταυτικὰ μαθήματα καὶ τέλος ἐγύρισε στὴν Ἤπειρο, ἀπου ἔλεγαν γίνει γνωστὲς ἡ τραγικές τους περιπέτειες καὶ τὸν εἶχαν καταστήσει πολὺ σημαντῆ. Διάφοροι πλοίαρχοι καὶ ἐφοπλιστὲς ἐπροθυμοποιήθησαν νὰ τὸν συνδράμουν. Καὶ μὲ τὰ χρόνια, ὁ Γιώργης ὁ Σαχίνης γίνηκε ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ ἄξιους καὶ τολμηροὺς ναυτικούς.

Μιὰ ὥμορφη κοπέλλα, κόρη τοῦ ἄρχοντα Ἀναστάση Θοδωράκη, τὸν ἀγάπησε, καὶ οἱ γάμοι τους ἔγιναν μὲ πολλὴ ἐπισημότητα. Ὁ Γιώργης Σαχίνης, ξοδεύοντας ἀπὸ τὴν προῖκα του, ἐναυτήγησε ἕνα μεγάλο καράβι καὶ τ' ὠνόμασε «Θεμιστοκλῆ».

Στὴν Ἱστορία τοῦ Παπαρρηγοπούλου καὶ σὲ ὅλες τὶς ἄλλες διαβάζουμε τὸν ἐνθουσιασμὸ καὶ τὰ κατορθώματα τοῦ Γιώργη Σαχίνη στὰ ἑπτὰ χρόνια τοῦ Ἀγῶνος. Ἀκολουθῶντας πάντοτε τὸν ἀτρόμητο ναύαρχο Μιαούλη, ὅπως τόσοι ἄλλοι καπεταναῖοι τῆς Ὕδρας, ἔφερνε τὸν «Θεμιστοκλῆ» του ἐκεῖ ὅπου φοβερώτερα βροντοῦσαν τὰ κανόνια, ὅπου κρισιμώτερη γινόταν, κάθε φορά, ἡ ναυμαχία. Ὁ Γιώργης Σαχίνης ἦταν ἀντρεῖος στὶς μάχες, φοβερὸς στοὺς ἐχθρούς, ἀλλὰ γενναιόψυχος στοὺς νικημένους, φιλάνθρωπος στοὺς αἰχμαλώτους. Ποτὲ δὲν ἐπέτρεψε στοὺς ναῦτες του νὰ λερώσουν τὸ καράβι του καὶ τὰ δικά τους τὰ χέρια μὲ αἷμα αἰχμαλώτου. Σὲ μιὰ περίστασι μάλιστα ἔσωσε αἰχμαλώτους ἀπὸ τὸν θάνατο, μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς του. Ἰδοὺ πῶς συνέβη τὸ δραματικὸ αὐτὸ γεγονός:

Στὰ 1825, ἕνα ἀπὸ τὰ πλοῖα τοῦ Ὑδραϊκοῦ στόλου, κυβερνώμενο ἀπὸ τὸν Ἀλέξανδρο Κριεζῆ, βρισκόταν ἀραγμένο στὰ Βάτικα τῆς Πελοποννήσου. Μέσα σ' αὐτὸ ἐκρατοῦντο αἰχμάλωτοι μερικοὶ Ὀθωμανοὶ στρατιῶται. Ἔξαφνα, μιὰ βραδειά, οἱ αἰχμάλωτοι κατώρθωσαν νὰ δραπετεύσουν, καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ ἔφευγαν, ἔβαλαν φωτιὰ καὶ ἀνετίναξαν τὸ πλοῖο στὸν ἀέρα... Ἡ καταστροφὴ ὑπῆρξε μεγάλη. Λὲν ἐσώθηκαν παρὰ μόνο δυὸ ναῦτες ἀπὸ τὸ πλήρωμα.

Μόλις ἡ εἴδησις ἔφτασε στὴν Ὕδρα, τὸ νησὶ βουτήχτηκε στὰ μαῦρα. Καὶ στ' ἄλλα λιμάνια, παντοῦ ὅπου ὑπῆρχαν Ἑλληνικὰ καράβια, ἡ θλίψις ἦταν γενική. Ἡ σημαίες κατεβάστηκαν μεσίστιες. Ἄλλος ἔκλαιγε γιὰ τὸν ἀδελφό του, ἄλλος γιὰ τὸν πατέρα του ἢ τὸν γιό του. Ὀργὴ μεγάλη ἐναντίον τῶν Τούρκων καὶ σφοδρὴ ἀγανάκτησις ἐβράζε σὲ ὅλα τὰ καράβια. Ὅπου ἐκρατοῦντο αἰχμάλωτοι, οἱ Ἕλληνες τοὺς βάλανε μαχαίρι, καὶ ἰδίως στὴν Ὕδρα. Οἱ καπεταναῖοι στάθηκαν ἀνίκανοι νὰ ἐμποδίσουν τὸ κακό. Τραγωδίες τοιμερεῖς διαδραματίστηκαν. Σὰν τραγιὰ ἔσφαξαν τοὺς αἰχμαλώτους οἱ Ὑδραῖοι ναῦτες, καὶ ἀπὸ τὰ κατεστρόμματα ἔτρεχαν ποτάμι τὰ αἵματα στὴ θάλασσα καὶ μὴν ἐκοκκινίζαν. Οὔτε οἶκτος, οὔτε ἔλεος!...

Στὸ «Θεμιστοκλῆ» ὑπῆρχαν μέσα σ' ἀμπάρι φυλακισμένοι πέντε Τούρκοι, ποὺ τοὺς εἶχαν πιάσει μεσοθάλασσης. Ἕνα μεσημέρι, ὁ Σαχίνης ἄκουσε φωνὲς καὶ θόρυβους στὸ κατάστρωμα. Ἄρπαξε εὐθὺς τὸ τρομπόνι του καὶ μετάτρηκε ἔξω ἀπὸ τὴν καμπίνα του. Οἱ ναῦτες εἶχαν βγάλει ἀπὸ τ' ἀμπάρι τοὺς Τούρκους, τοὺς ἔδεναν χρυσοδάφνα κι' ἑτοιμαζόντουσαν νὰ τοὺς σφάξουν.

Στὸ ἀπάνσιο αὐτὸ θέαμα, ἔφριξε ὁ καπετὰν Σαχίνης καὶ μ' ἕνα πήδημα βρέθηκε μπροστὰ στοὺς αἰχμαλώτους, ποὺ γονατισμένοι κάτω, ζητοῦσαν ἔλεος.

—Ἀμάν! Ἀμάν! κὲς μὰ μπεν! (Λυπήσου μας! μὴ μᾶς σφάξεις!).

Ὁ Σαχίνης, προστατεύοντας μὲ τὸ γιγάντιο κορμί του τοὺς αἰχμαλώτους καὶ διευθύνοντας ἐναντίον τῶν ναυτῶν του τὸ τρομπόνι, ἐφώναξε:

—"Αλτ! μὴν κοινηθεῖ κανείς!... Αὐτὰ δὲν γίνονται στὸ δικό μου τὸ καράβι!... Ὄχι ἄδικα αἵματα... Καὶ σεῖς, κατεβᾶτε κάτω!...

Κατέβασε δὲ πράγματι τοὺς ἐντρόμους Τούρκους στὸ ἀμπάρι, τὸ κλείδωσε, πῆρε τὸ κλειδὶ καὶ στάθηκε φοβερὸς μπρὸς σ' αὐτό, ὥς ποὺ μὲ τὰ λόγια τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὶς φοβέρες, ἀνάγκασε τοὺς ναῦτες ν' ἀποτραβηχτοῦν καὶ νὰ παραιτηθοῦν ἀπὸ τὸν σκοπό τους.

* * *

Καὶ σὲ ἄλλες περιστάσεις ὁ Γιώργης Σαχίνης ἔδειξε τὴ μεγαλο-

ΣΤΙΧΟΙ

ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Ἀκούσατε, γενναῖοι
τῆς Ἀφροδίτης νέοι,
ἀκοῦστε, λέγω, μίαν
καινοφόργιαν παροιμίαν.
Ἀνήλικην δὲν θέλω,
παρήλικην δὲν θέλω.
Μισῶ τὴν ἀγουρίδα,
μισῶ καὶ τὴν σταφίδα.
Παράγγελμα σᾶς δίνω,
κατάραν σᾶς ἀφίνω,
τοῦ Ἔρωτα τὸ δῶρον
νὰ ἔχη μέσον ὅρον.

ΑΘ. ΧΡΗΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΣΑ ΜΑΣ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΑΣ

ΚΑΡΤ-ΠΟΣΤΑΛ

Τὸ φύλλο τοῦ «Μπουκέτου» καὶ τῆς «Οἰκογενείας» τιμᾶται παντοῦ δρ. 3. Ἡ αὐθαίρετος ὑπερτίμησίς των παρὰ τῶν ὑποπρακτορείων ἀπαγορεύεται.

Παρακαλοῦμεν ὅθεν τοὺς ἀγαπητούς μας ἀναγνώστας, ὁσάκις ὑποπέσει εἰς τὴν ἀντίληψίν των τοιοῦτον τι, νὰ μᾶς τὸ ἀναφέρουν ἀμέσως.

(Ἐκ τῆς Διευθύνσεως)

Ἡ ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας ἀποστελλομένη συνεργασία καὶ μὴ συνοδευομένη ὑπὸ δικαιώματος κρίσεως ἐκ δραχμῶν πέντε εἰς γραμματόσημα, δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν.

Οἱ κ.κ. ἀναγνῶσται μας δύναται νὰ μᾶς ἀπευθύνουν κάθε ἐρώτησι σχετικὴ μὲ τὴν φιλολογίαν μας ἢ τὶς ξένες φιλολογίες. Π.χ. γιὰ τὸ ἔργο ἑκάστου συγγραφέως, ἂν θέλουν νὰ τὸ μελετήσουν ὁλόκληρο, γιὰ κάθε βιβλιογραφικὴ πληροφορία τέλος πάντων, εἴτε φιλολογική, εἴτε ἱστορική, κλπ.

Ἄλφα, Κών)πολιν. Τόσο ἀπὸ τὸ γράμμα δσο καὶ ἀπὸ τὴ μετάφρασί σας, βλέπουμε ὅτι ἔχετε μιὰ ὡρισμένη ἱκανότητα ποὺ δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀφήσετε νὰ πάη χαμένη καὶ ποὺ ἐμεῖς εἰμαστε πρόθυμοι νὰ τὴν ὑποστηρίζουμε, ὅπως μὲ τόση διακριτικότητα μᾶς ζητᾶτε. Νὰ γράφετε λοιπὸν τακτικὰ ὅ,τι προτιμᾶτε καὶ νὰ μᾶς τὸ στέλνετε γιὰ νὰ τὸ βλέπουμε. Ὅσο γιὰ τὰ καλύτερα ποιήματα καὶ πεζὰ ποὺ μᾶς ρωτᾶτε, γιὰ νὰ τάχουμε ὡς ὑπόδειγμα, ἔχουμε πεῖ ἐπανειλημμένως τὴ γνώμη μας σ' αὐτὴ τὴ στήλη, ἀκόμα καὶ στὸ προχτεσινὸ φύλλο, καὶ θὰ τὴν ἔχετε δεῖ. Ἡ σημερινή σας μετάφρασις τοῦ ποιήματος τοῦ Σαίξπηρ ὄχι δημοσιεύσιμη. Δείχνει ὡστόσο πὼς μὲ τὸν καιρὸ θὰ μᾶς στείλετε καλὰ πράγματα καὶ τὰ περιμένουμε. Ν. Πρωτονοτάριον, Νάξον. Τὸ ποίημά σας ὄχι δημοσιεύσιμο ἀκόμα. Γράφετε κάπου γιὰ τὰ μαλλιὰ καὶ τὰ λέτε «γουρούμπλεγτα». Μὰ ὀπωθέτουμε ὅτι τὸ δεύτερο συνθετικὸ τῆς λέξεως εἶνε τὸ ρῆμα πλέκω καὶ ὄχι τὸ δικό σας μπλέκω. Ὥστε.... Ἐπίσης παρακάτω γράφετε «ἐτζουζε». Μπορεῖ νὰ τὸ προφέρετε ἔτσι αὐτοί, ἀλλὰ δὲν πρέπει καὶ νὰ τὸ χρησιμοποιεῖτε στὸ γράμμό σας, ἐφόσον δὲν εἶνε πανελληνίας χρήσεως. Κατὰ τὰ ἄλλα, ἔχει καλὴ ὁπωσδήποτε διατύπωσι τὸ ποίημά σας καὶ δείχνει ὅτι μὲ κάποια προσπάθεια ἴσως μπορήσετε νὰ γράψετε καλύτερους καὶ δημοσιεύσιμους στίχους. Γ. Ἀστέρη, Κιλκίς. Τὸ ποίημά σας, τὸ ἀπευθυνόμενο πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Καλλιστείων, ὄχι... ἀντάλιο τῆς περιστάσεως, δηλαδὴ ὄχι τόσο ὡραῖο, ὅσο θὰ ἔπρεπε. Μερικοὶ στίχοι ἔχουν σκλαβέψει ποὺ πλεονάζουν καὶ παρουσιάζουν γι' αὐτὸ δυσκολίαν στὴν ἀναγνωσία. Πῶς δὲν τὸ ἀντιληφθήκατε κι' ὁ ἴδιος αὐτό; Ἔπειτα, σ' ἕνα μέρος, θέλοντας νὰ περιγράψετε τὸ γέλιο μιᾶς καλλονῆς, τὸ λέτε... μπλαδο! Πρὸς Θεοῦ, τί πράγματα εἶν' αὐτά; Δὲν φοβᾶστε μήπως τὰ ἴδοῦν ἡ ὡραῖες τῆς πόλεώς σας καὶ σᾶς ἀποκηρύξουν ὡς ποιητὴ τους;... Κ. Μαστρομάτην, Ναύπακτον. Λυπούμεθα εἰλικρινὼς γιὰ τὴν κακοτυχίαν ποὺ γίνεται εἰς βάρος σας. Δυστυχῶς δὲν μποροῦμε νὰ τὰ προλαμβάνουμε αὐτά. Οὔτε καὶ τὰ χειρόγραφα τοῦ ποιήματος ἐκρατήσαμε, μὴ γνωρίζοντας ὅτι πρόκειται περὶ ἀνοήτου φάρσας. Κατὰ πάλιν σᾶς ζητοῦμε συγγνώμην. Φίλον τοῦ «Μπουκέτου», Καρδίτσαν. Ἐκ τῶν βιβλίων σας θὰ ἠθέλαμε τὰ ἑξῆς: «Λόγοι πρὸς τοὺς Ἕλληνας κλπ. ὑπὸ Π. Κοδρικᾶ—Βιέννη 1816», «Κατάστασις τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ Ὀθωνος κλπ. ὑπὸ Τ.Ἰζιδανοπούλου. Ἀθῆναι 1864» καὶ «Ἱστορία Πολέμου 21 ἐως 1897». Τὸ τελευταῖο αὐτὸ, ἂν εἶνε τὸ γνωστὸ ἔργο τοῦ Φιλαρέτου «Ξενοκρατεῖται καὶ Βασιλεῖται ἡ Ἑλλάς», μὴν τὸ στέλνετε. Στεῖλτε σὲ δέμα τὰ βιβλία αὐτὰ καὶ θὰ λάβετε διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς δρ. 60 καὶ τὰ ἔξοδα τῆς ἀποστολῆς. Ν. Σφιρόερραν, Νάξον. Ἀπὸ τὰ ποιήματά σας πιὸ καλὸ κάπως τὸ δεύτερο, μὲ τὸν τίτλο «Ὦ, ἀγάπη μου σὲ καρτερῶ». Μὰ κι' αὐτοῦ καλὰ μόνον τὰ δυὸ πρῶτα τετράστιχα. Τὰ δημοσιεύουμε ἐδῶ, ἐφόσον δὲν πρόκειται περὶ ὁλοκλήρου ποιήματος.

Ὦ! ἀγάπη μου, σὲ καρτερῶ σὰν ὄνειρο τ' Ἀπρίλη
στὴ καμαροῦλα μου νὰ φθῆς μιὰν ὥμορφη βραδειά,
θὰ σὲ δεχτῶ μ' ὁλόγλυκο χαμόγελο στὰ χείλη
μ' ἀνήσυχη καρδιά.
Ὦ! ἀγάπη μου, ποὺ σ' ἔχασα πρὶν σὲ χορτάσω ἀκόμα
ἔλα σιμά μου καὶ θὰ δῆς τρελλὰ πὼς σ' ἀγαπῶ,
τὸ βουβαμένο μου γιὰ σὲ θ' ἀνοίξω πάλι στόμα
τραγούδια νὰ σοῦ πῶ.

Στυλ. Τὸ ποίημά σας «Δὲν Ξέρω τὸ Γιατί», ἀρχίζει καλὰ καὶ τελειώνει κοινότατα. Ἀπὸ τὰ τέσσερα τετράστιχά σας, καλὰ ὁπωσδήποτε τὰ δύο τελευταῖα, κοινὸ κάπως τὸ τρίτο καὶ ἀνάξιο τῶν πρώτων τὸ τελευταῖο! Ἰδοὺ τὰ δύο πρῶτα τετράστιχα:

Στάζει ἡ ψυχάλα λιγοστή, μονότονη καὶ κρύα,
μὲ πεῖσμα καὶ ὑπομονὴ σκάβοντας κάτι τί,
μέσ' στὴν ψυχή μου χώλιασε φριχτὴ μελαγχολία,
δὲν ξέρω τὸ γιατί.
Οὐριλιάζ' ὁ ἄνεμος πνιχτὰ μέσα στὴν καμινάδα,
τὸ κάθε τι σφυροκοπᾶ μὲ λύσσα περιτεύ,
τρέμει ἡ καρδιά μου ἀπὸ βουβὴ παράξενη ἀγωνία,
δὲν ξέρω τὸ γιατί.

Κ. Γιαννακόπουλον, Κυπαρισσίαν. Μᾶς γράφετε στὴν ἐπιστολή σας, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, καὶ τὰ ἑξῆς:

«Ἀναγιγνώσκων, καὶ μάλιστα — διὰ νὰ κυριολεκτήσω — μελετῶν τὸ «Μπουκέτο» ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του μέχρι σήμερον, ἐφρίκα νὰ κυριευθῶ καὶ ἐγὼ βαθμαίως καὶ ἀσυνειδήτως ὑπὸ τῆς ὑγιοῦς ἢ νοσηρᾶς — ὅπως θέλετε — ἐπιθυμίας, ὑφ' ἧς ἀνεξαρτήτως κυριεύονται σήμερον οἱ φιλολογοῦντες ἔφηβοι, μόλονότι ἔπαυσα πλέον ἀπὸ ἐτῶν νὰ εἶμαι ἔφηβος. Καὶ ἡ ἐπιθυμία μου αὕτη συνίσταται εἰς τὸ νὰ σᾶς στείλω καὶ ἐγὼ ἔργα μου, εἴτε πρὸς δημοσίευσιν, εἴτε μόνον πρὸς κρίσιν καὶ ἐνδεχομένως καὶ κατάκρισιν, κτλ. κτλ.».

Δυστυχῶς ὅμως, φίλε κύριε, τὸ ποίημά σας δὲν εἶνε ἐπιτυχίας. Πρὸ τόλειον καὶ τίποτε πέραν τούτου. Ἰδοὺ τὰ δυὸ πρῶτα του τετράστιχα:

Μεσάνυκτα. Βαθυὰ κοιμᾶτ' ἡ φύσι,
τὰ δένδρ' ἀκίνητα κι' αὐτὰ νυστάζουν,
—καὶ τὸ μυαλό μου ἔχει σταματήσει—
κάτι σκυλιὰ πολὺ μακρυὰ οὐρλιάζουν.
Τὸ φεγγάρι κρύφτηκε, τἀστέρια
ψηλὰ στὸν οὐρανὸ φωτοβολᾶνε
ἀιέτρητα· σὰν πόσους νὰ φωτάνε!
Ἐκστατικὸς σταυρώνω μου τὰ χέρια.

Σᾶς συμβουλεύουμε λοιπόν, ἐφόσον μάλιστα ἔχετε ἀφήσει πίσω τὸν πρᾶβειόσον τῆς νεότητος, νὰ πάψετε νὰ γράφετε στίχους. Διαβάζετε ὅσους θέλετε καὶ μοσιεύουμε στὸ «Μπουκέτο» κι' αὐτὸ φτάνει. Ἀγράμματη Πατρίς. Ὁ σιωτοπούλα. Ἐντάυθα. Σᾶς εὐχαριστοῦμε θερμῶς γιὰ τὰ καλά, τὰ λόγια μὰ κι' εὐγενικὰ λόγια ποὺ μᾶς γράφετε. Δὲν μποροῦμε μάλιστα νὰ κρύψουμε καὶ δημοσιεύουμε, μὲ τὴν ἄδειά σας πάντα, ἕνα μέρος ἀπ' τὸ γράμμα σας:

«Ἤμουνα στὸ κρεββάτι μου ξαπλωμένη κι' ἔβλεπα ὄξω τὴ γιομωνιάτικη αὐγοῦλα ποὺ ξεγελοῦσε μὲ τὴν καλοκαιριά της τὴ κόμοιρα κλαδιά, ποὺ περιμένουν ὥρα τὴν ὥρα ν' ἀνθίσουν. Ἤμουν ἕνα φαιδρὴ. Ἔννοιωθα μιὰ χαρὰ ἀπίστευτη στὴν ψυχή μου, μάτι μου τὸ δεξὶ σπάραζε μανιωμένο καὶ ἡ σκέψι μου μεθοῦσε σὰν σπὰ φαντασία ἑνὸς περαστικοῦ ὀνείρου...

»Ἔξαφνα τρεῖς χτύποι στὴν πόρτα μοῦκοψαν τὴ σκέψι ἐπάνω τομα. Σηκώθηκα, ντύθηκα βιαστικὰ-βιαστικὰ καὶ ἔτρεξα στὸ πόρτα ράθυρο. Ἄνοιξα ὁρμητικὰ καὶ πρὶν κυττάξω πρὸς τὰ κάτω, ἐλεγα —«Ποιός;» Ὦ, τί χαρά! ἦτανε ὁ γειτονικὸς ἐφηβεριόπουλο μας, ὁ ὁποῖος, σύμφωνα μὲ τὴν ὑπόσχεσί του, μοῦφερε πρωϊ-πρωϊ τὸ «Μπουκέτο», κτλ. κτλ.».

Θερμὲς καὶ πάλιν εὐχαριστίες, κι' ἐρχόμαστε πλέον στὸ ποίημά σας Μιὰ Νεκρή». Μὰ τί περίεργο πράγμα! Συμβαίνει καὶ μὲ σᾶς ὅ,τι καὶ τοὺς κ.κ. Σουρούπραν καὶ Στυλ. Τὸ ποίημα ἀρχίζει καλὰ καὶ τελειώνει κακὰ. Ἀπὸ τὰ τέσσερα δηλαδὴ τετράστιχα, μονάχα τὰ δυο εἶνε καλά, τὰ ἄλλα καὶ ἰδοὺ αὐτά:

Τὴ νύχτα ποὺ ἀργοκυλᾶ τὸ κρύο τοῦ χειμῶνα
κι' ὅξω διαβάτου θορυβος τὸ νοῦ μου δὲν ταράζει,
ἄθελα μέσ' στὴ σκέψι μου σὲ φέρνω σὰν εἰκόνα
Ἐσὲ ποὺ τώρα μέσ' στὴ γῆ μιὰ πλάκα σὲ σκεπάζει.
Σκούζει τ' ἀγέρι θλιβερά, τὰ τζάμια μου ριγοῦνε,
ἡ παγερὴ ἀτμόσφαιρα μουδιάζει τὸ κορμί μου.
Πληθαίν' ἡ νύχτα ἀδιάφορη κι' ἡ ὥρες δὲν περνοῦνε
κι' ὁ στοχασμός μου γίνεται φαρμάκι στὴν ψυχή μου.

Γράφετε λοιπὸν πιὸ προσεχτικὰ καὶ μὴ βιάζεστε νὰ τελειώνετε δημοσιεύσεις καὶ στὴν τύχη τὰ ποιήματά σας. Ἀντιθέτως πρέπει νὰ βάζετε ὅλα σας τὰ ποιήματά στὸ τέλος τοῦ ποιήματος. Ἐκεῖ εἶνε τὸ δέσιμο, τὸ πᾶν.

ψυχία του, ἀφίνοντας ἐλεύθερες ἀλμαλώτους, χωρὶς λύτρα, μὲ μόνο τὸν ὅρκο τους ὅτι δὲν θὰ ξαναπολεμήσουν ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων.

Στὰ 1828 συνέβη τὸ ἑξῆς χαρακτηριστικό: Ὁ Σαχίνης, θιευθύνοντας τὸν Ὑδραϊκὸ στόλο, κατέστρεψε μὲ τὰ κανόνια του μεριὰ ὀχυρώματα τῶν Τούρκων στὸ Κήναιο ἀκρωτήριο τῆς Εὐβοίας καὶ συνέλαβε ἀχρεοὺς ἀιχμαλώτους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ τὸν γυιὸ τοῦ πλουσίου Μεχμὲτ ἀγά, ἀπὸ τὸν Ἀλμυρό. Ὁ Ἀγὰς ἔστειλε τότε ἀνθρώπους τοῦ Σαχίνη, προσφέροντας ἕνα μικρὸ ποσὸ λύτρων γιὰ τὴν ἀπελευθέρωσι τοῦ γυιοῦ του καὶ κλαιγόμενος ὅτι εἶχε τάχα φτωχὸς καὶ δὲν κατόρθωσε νὰ ἐξοικονομήση περισσότερα. Ἀλλὰ ὁ Σαχίνης ἀπάντησε μὲ ὑπερηφάνεια:

— Πάρτε τὸν αἰχμάλωτο καὶ φέρτε τον στὸν πατέρα του. Πέστε του δὲ ὅτι στὴν πατρίδα μου μόνο τὰ κτήνη πουλιοῦνται κι' ἀγοράζονται, ὄχι οἱ ἄνθρωποι!....

Μετὰ τὴ συγκρότησι τῆς Ἑλλάδος σὲ ἐλεύθερο Κράτος, ὁ Γεώργιος Σαχίνης παρέμεινε στὸ Πολεμικὸ Ναυτικό, μὲ τὸν βαθμὸ τοῦ ναυάρχου. Δετέλεσε πολλὰ χρόνια ὑπασπιστὴς τοῦ Βασιλέως Ὄθωνος καὶ ἦταν πολὺ ἀροσιωμένος στὸ Παλάτι. Ἀπόδειξις καὶ ἡ στάσις ποὺ ἐκράτησε κατὰ τὴ νύχτα τῆς 10ης Ὀκτωβρίου 1862, ὅταν οἱ ἐπαναστάτες τὸν Ἀθηνῶν ἐπολιόρκησαν τὸ Παλάτι, ζητῶντας νὰ μποῦν μέσα καὶ νὰ τὰ κάνουν θάλασσα.

— Ἀνοίχτε τίς πόρτες! ἐφώναζε ὁ ἐπαναστατημένος λαός. Ἀνοίχτε, γιατί θὰ βάλουμε φωτιὰ νὰ σᾶς κάψουμε ὅλους!

Μέσα στὸ παγδαμόνιον ἐκεῖνο, ἕνας ἄντρας ἔβγῆκε ἄφοβος στὸ μπαλκόνι. Ὁ Γεώργιος Σαχίνης.

— Δὲν ἀνείγω! ἔβροντοφώνησε στὸ πλῆθος ὁ ἀτρόμητος ὑπασπιστής.

Καὶ τὸ πλῆθος τὸν ἐσεβάσθη. Ἄφησε τὶς πόρτες, καὶ πήδησε ἀργότερα μέσα στὸ παλάτι ἀπὸ τὰ παράθυρα τοῦ ἰσογείου. Ἀλλ' ἀδιάφορο. Ὁ Ὑδραῖος ναύαρχος, μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς του, εἶχε δώσει δείγμα τῆς πίστεώς του στὸ Θρόνο.

Ὅμως ἡ λύση του γιὰ τὴν ἀδικία ποὺ ἔγινε στὸν Ὄθωνα, ἦταν ἀδάστακτη καὶ τὸν ἔφερε στὸν τάφο. Ὁ Γεώργιος Σαχίνης πέθανε μετὰ δύο ἔτη, στὶς 29 Ὀκτωβρίου 1864.

ΔΙΑ ΤΑΣ ΚΕΑΝΙΔΑΣ

Κάμετε μίαν δοκιμὴν τοῦ ἐξαιρετικῶς ἀντισηπτικοῦ ἀφροῦ τῆς Κολυνὸς ὅστις χάρις εἰς τὴν μοναδικὴν μέθοδον τῆς ξηρᾶς ψήκτρας συντελεῖ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῶν πλέον θαυμασίων ἀποτελεσμάτων. Ἀποδίδει ταχέως εἰς τὰ δόντια τὴν θαυμασίαν φυσικὴν των λευκότητα.

Ἐξυγιαίνει τὸ στόμα καὶ τὰ οὖλα.

Εὐθὺς ὡς εἰσέλθῃ εἰς τὸ στόμα μεταβάλλεται εἰς ἕνα ἀφρὸν ἀντισηπτικὸν καὶ δροσιστικὸν ὅστις διϊσδύει εἰς ἑκάστην κοιλότητα, σχισμὴν καὶ ῥωγμήν. Καταστρέφει τὰ ἐπικίνδυνα μικρόβια τοῦ στόματος κατὰ ἑκατομμύρια - 190 ἑκατομμύρια εἰς 15 δευτερόλεπτα

Τὰ κίτρινα κηλιδώματα, τὰ ἐν ἀποσυνθέσει ὑπολείμματα τῶν τροφῶν ταχέως ἀφαιροῦνται.

Τὰ δόντια ἀναλαμβάνουν τὴν φυσικὴν των ὡραιότητα.

ΑΝΤΙΣΗΠΤΙΚΗ ΟΔΟΝΤΟΚΡΕΜΑ

ΚΟΛΥΝΟΣ

ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ:
ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ, ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 4 - ΑΘΗΝΑΙ

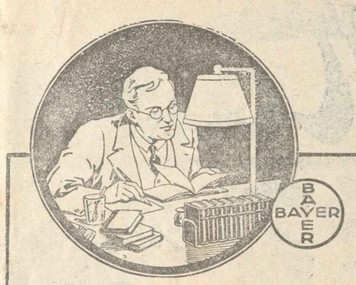

..... *Τέλος πῆρα δύο*
Δισκία-ΑΣΠΙΡΙΝΗΣ
καὶ ὁ κεφαλόπονος μου πέρασε Ἀπὸ τότε τὰ θαυματουργὰ αὐτὰ δισκία δὲν λείπουν ἀπὸ τὴν τσέπη μου.

Ἔτσι κρίνουν!
Ἐπίσης καὶ διὰ τοὺς πόνους σας.

ΔΙΣΚΙΑ-ΑΣΠΙΡΙΝΗΣ

ἀλλὰ μόνον στὴν γνησία συσκευασίαν „Bayer" μὲ τὴν κυα ὅλευκον ταινιαν.
Προσέχετε τὰς ἀπομιμήσεις!

ΜΕΣΙΤΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟν
ΥΠΗΡΕΤΡΙΩΝ, ΘΑΛΑΜΗΠΟΛΩΝ, ΜΑΓΕΙΡΙΣΣΩΝ
ΚΑΙ ΠΑΝΤΟΣ ΕΙΔΟΥΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ
ΕΞΕΥΡΕΣΙΣ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΠΑΝΑΓ. ΚΑΡΑΜΠΙΝΑΣ & Σ/Α
ΠΑΤΗΣΙΩΝ 24
Ἐπισκεφθῆτε μας καὶ θὰ μείνητε εὐχαριστημένοι

ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΦΟΡΕΜΑΤΑ

Ἡ Διπλωματοῦχος Μοδίστα γυναικείων φορεμάτων
ΔΙΣ ΧΡΥΣΑ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ
μετέφερε τὸ ἐργαστήριόν της ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βουλῆς 20α καὶ ἐπανέλαβε τὰς ἐργασίας της.
Ἐργασία μὲ γεῦστο, εὐσυνειδησία καὶ μὲ τιμὰς ἐπισκεψῆς θὰ Σᾶς πείσῃ.

ΣΠΥΡΟΣ Δ. ΒΑΜΒΑΣ
Εἰδικὸς Ἰατρὸς
Ὁ μόνος ἐν Ἑλλάδι ἐφαρμόζων τὴν ἀνώδυνον ὀλιγοήμερον ἀποτοξίνωσιν τῶν ἕξεων
ΜΟΡΦΙΝΗΣ & ΗΡΩΪΝΗΣ
Ἰατρεῖον: ὁδὸς Κάνιγγος 6
10—12 π.μ. καὶ 5—7 μ.μ.

ΓΕΩ. Ν. ΜΟΥΜΟΥΤΖΗΣ
Ἰατρὸς δερματολόγος. Ἐπὶ δεκαεξαετίαν Ἐπιμελητὴς τῆς ἰδιαιτέρας Κλινικῆς τοῦ Καθηγητοῦ κ. Γεωρ. Φωτεινοῦ. Δέχεται ὁδὸς Κεφαλληνίας καὶ Τεγέας 1.
Ὧραι 8—11 π.μ. καὶ 4—7 μ.μ.
Ἀριθ. τηλεφ. 80213.

ΩΡΑΙΟΤΗΤΑ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΖΩΗΝ...
αὐτὸ τὸ προνόμιον ἔχουν αἱ γυναῖκες διὰ τὰς ὁποίας ἡ χρῆσις τῆς Κρέμας, τῆς Πούδρας καὶ τοῦ Σάπωνος
ΣΙΜΟΝ
εἶναι μία καθημερινὴ ἀνανέωσις τῆς ὡραιότητος.
CRÈME SIMON

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α. Ε.
ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΑ ΔΡ. 425.915.011.—
ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑΣ ΚΥΡΙΩΤΕΡΑΣ ΠΟΛΕΙΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ ΩΣ ΚΑΙ ΠΑΣΑΙ ΑΙ ΤΡΑΠΕΖΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΥΠΟ ΟΡΟΥΣ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ

Συνιστῶμεν τὴν ΟΦΘΑΛΜΟΛΟΓΙΚΗΝ ΚΛΙΝΙΚΗΝ τοῦ κ. ΣΠΗΛΙΟΥ ΧΑΡΑΜΗ, Ὑφηγητοῦ τῆς Ὀφθαλμολογίας ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ.
Μενάνδρου 27-Ἀθῆναι, Τηλ. 1-68

ΜΕ ΕΞΟΔΑ ΜΑΣ διεκπεραιώνομεν καὶ τὰς σοβαρωτέρας τῶν κληρονομικῶν καὶ χρεωστικῶν ὑποθέσεων, καθὼς καὶ ἐναντίον τοῦ Δημοσίου, ἐμοίως καὶ διεκδικήσεις οἰκοπέδων. ὁδὸς Ἀθηνᾶς 11, ὥραι 8—9 καὶ 3—4.

ΦΟΤΟΚΙΝΗ
ΑΝΤΙΓΡΑΦΩΝ ΤΩΝ ΧΕΙΜΑΣΗ ΣΟΛΙΤΑ ΤΟ ΑΥΤΟΜΑΤΟΝ
Τιμὴ ἑκάστου ἀντ. 15 μόνον
Ἀποθήκη Γεωργίου Γρεγέρου
Ἐν ΓΕΩΡΓΑΝΤΗ Πειραιεῖ, 18
Τηλεφωνικὸν: ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ.
ΚΑΝΤΡΑΝ ΛΟΥΜΠΗΣ, ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ ΜΠΑΚΑΛΑΚΗΣ, ΑΝΕΣΙΟΥ, ΜΗΛΑΚΟΠΟΥΛΟΣ Ε. ΖΑΧΑΡΙΑ Γ.Σ. Μπόρρας Χαρ. Δόλα

Παναλράλος

Νο 7 Αγρινίου Δρχ. 11.

Πόσο βαλάει

"Ενα καλογεμισμένο Τσιγάρο.

ΑΤΕΛΙΕ
ΚΑΣΤΑΝΑΚΗ
ΣΠΑΧΗ
ΦΟΥΛΗΣ 1 ΑΘΗΝΑΙ